

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΙΕΡΕΙΣ;

Σπύρου Καραλή

Επιτομή

βιβλικής και ιστορικο-δογματικής μελέτης

για τη χριστιανική ιεροσύνη,

για άλλα δόγματα

και για τη σημερινή κατάσταση

στην Ορθόδοξη Εκκλησία.

Εκδόσεις

Ορθόδοξου Προβληματισμού

*Αφιερώνεται με αγάπη Χριστού
στον ελληνικό λαό
και στα απογοητευμένα πρόβατα
της Ορθόδοξης Εκκλησίας.*

Copyright ©Α.Χ.Ο.Ε.

Ανδρέου Μεταξά 26, 2ος όροφο, Εξάρχεια, Αθήνα.

τηλ. 3301171, 6211019

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ερωτήσεις:

- 1) Τι σημαίνει ιερέυς, ιερέας;
- 2) Ποιοι ήταν ιερείς στην Παλαιά Διαθήκη μέσα στο λαό Ισραήλ και ποια η εργασία τους;
- 3) Πότε άλλαξε ο αρχιερέας;
- 4) Τι εργασία έκαναν οι υπόλοιποι ιερείς;
- 5) Γιατί υπήρχαν πολλοί ιερείς στην Παλαιά Διαθήκη;
- 6) Πρέπει να υπάρχουν και σήμερα πολλοί τέτοιου είδους ιερείς στη Χριστιανική Εκκλησία;
- 7) Τι σημαίνει ιερέας "κατά την τάξη Ααρών" και τι "κατά την τάξη Μελχισεδέκ";
- 8) Υπάρχουν σήμερα ιερείς μέσα στη χριστιανική Εκκλησία και ποιοι είναι;
- 9) Από πού έλκουν όλοι οι χριστιανοί την ιεροσύνη τους;
- 10) Είπατε ότι στην Παλαιά Διαθήκη ο ισραηλιτικός λαός ονομαζόταν 'βασιλείο ιεράτευμα', και όμως υπήρχαν ειδικοί ιερείς κατά την τάξη Ααρών. Μήπως τότε και στην Εκκλησία υπάρχει ειδική ιεροσύνη, παρόλον ότι οι χριστιανοί ονομάζονται "βασιλείον ιεράτευμα";
- 11) Μήπως η χριστιανική ιεροσύνη είναι συνέχεια της εβραϊκής ιεροσύνης του Ααρών, έτσι ώστε να χρειάζονται και σήμερα ειδικοί ιερείς;
- 12) Αφού ο Ιησούς Χριστός είναι Αρχιερέας, ποια είναι τα σφάγια που παρουσιάζει στο θεό ως εξιλαστήρια θύματα για τη σωτηρία των ανθρώπων από τις αμαρτίες τους;
- 13) Είναι σωστό η θυσία του Ιησού Χριστού να επαναλαμβάνεται κάθε φορά κατά τη θεία λειτουργία στη Θεία Ευχαριστία ως "αναίμακτη θυσία";
- 14) Πού αναφέρει η Αγία Γραφή ότι δεν πρέπει να γίνεται επανάληψη της Θυσίας του Ιησού Χριστού;
- 15) Ποια είναι η έννοια του εδαφίου: "Έχουμε Θυσιαστήριο από το οποίο δεν έχουν εξουσία να φάνε εκείνοι που λατρεύουν στη Σκηνή του Μαρτυρίου"; (Εβρ. 13:10). Αυτό το εδάφιο δε συνηγορεί υπέρ της άποψης ότι υπάρχει ειδική ιεροσύνη στη χριστιανική Εκκλησία, αφού αναφέρεται σε χριστιανικό θυσιαστήριο;
- 16) Υπάρχουν εδάφια στην Παλαιά Διαθήκη όπως Ησαΐας 66:21, Ιερεμίας 33:17-18,22 όπου φαίνεται προφητικά ο θεός να μιλά για μελλοντικούς ιερείς και Λευίτες. Μήπως αυτά τα εδάφια αναφέρονται αλληγορικά σε χριστιανούς ειδικούς ιερείς;
- 17) Το σώμα του Χριστού στο σταυρό δεν κομματιάστηκε σύμφωνα με τον προφητικό Ψαλμό 34:20 και Ιωάν. 19:3β, «Οστό του δε θα συντριφτεί;» Ο απ. Παύλος αναφέρει για τη σύσταση της τελετής της Θείας Ευχαριστίας: «Ο Κύριος Ιησούς τη νύχτα που παραδινόταν έλαβε άρτο και, αφού ευχαρίστησε το θεό, τον έκοψε (κομματίασε) με τα χέρια και είπε: "Τούτο είναι το σώμα μου που κόβεται (κομματιάζεται) για χάρη σας. Τούτο κάνετε στη δική μου ανάμνηση"» (Α' Κορ. 11:23-24). Δεν μπορούμε να εκλάβουμε την τελετή ως αναίμακτη Θυσία, Θεωρώντας το ψωμί της θείας Ευχαριστίας σώμα Χριστού διαμέσου της μετουσίωσης, το οποίο κομματιάζεται, δηλαδή Θυσιάζεται από τον ιερέα;
- 18) Ποιες είναι οι Θυσίες που πρέπει να κάνουν σήμερα όλοι οι χριστιανοί ως ιερείς που είναι;
- 19) Γιατί λέτε ότι οι προεστώτες της Εκκλησίας δεν είναι "ειδικοί ιερείς";
- 20) Πότε άρχισαν να ονομάζουν τους προεστώτες της Εκκλησίας "ιερείς";

21) Λέτε πως δεν υπάρχει ειδική ιεροσύνη. Δεν είναι τότε παράδοξο που γνωστοί Πατέρες της Εκκλησίας ανάφεραν τέτοιο Θεσμό; Πώς λοιπόν δημιουργήθηκε η "ειδική ιεροσύνη" της Ορθόδοξης και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας;

22) Τι σημαίνουν οι λέξεις, απόστολος, επίσκοπος, πρεσβύτερος, ποιμένας, διάκονος;

23) Πόσους προεστώτες είχε κάθε τοπική εκκλησία;

24) Είναι κακό να υπάρχει σήμερα ειδική ιεροσύνη στη χριστιανική Εκκλησία;

25) Αν είναι έτσι τα πράγματα, γιατί τότε ο χριστιανικός λαός, "το χριστεπώνυμον πλήρωμα", συνεχίζει να αποδέχεται στην Εκκλησία την ύπαρξη του 'ειδικού ιερατείου';

26) Ποια είναι η κοινωνικο-οικονομική κατάσταση των "ειδικών ιερέων" και σε τι συνίσταται η εργασία τους;

27) Πόση είναι η Εκκλησιαστική περιουσία;

28) Πόσοι είναι οι εργαζόμενοι επαγγελματίες μέσα στον Ορθόδοξο χώρο στην Ελλάδα και πόσοι εργάζονται δωρεάν;

29) Ποια είναι η πνευματική κατάσταση αυτών των εργαζόμενων;

30) Έτσι όπως μιλάτε δίνετε την εντύπωση πως δεν υπάρχει σχεδόν ούτε ένας πιστός Χριστιανός μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Πιστεύετε πράγματι κάτι τέτοιο;

31) Αυτά που λέτε φαίνονται δύσκολα πιστευτά. Γιατί δεν υπάρχουν άλλοι κληρικοί ή θεολόγοι, που να διαμαρτύρονται γι' αυτήν την κατάσταση;

32) Ας υποθέσουμε ότι πράγματι υπάρχουν ειδικοί ιερείς. Έχει σημασία η ηθική υπόσταση του ιερέα στην εκτέλεση της εργασίας του και των ιερών τελετών;

33) Από πού προήλθαν τα "μυστήρια" που οι "ιερείς" της Ορθόδοξης και της Καθολικής Εκκλησίας θεωρούν αναπόσπαστα με το λειτούργημά τους και 'μέσα της χάριτος';

34) Υπάρχει κανένα γραφικό εδάφιο πιο συγκεκριμένο όπου να φαίνεται ότι δεν μπορούν εξουσιοδοτημένοι άνθρωποι να συγχωρούν αμαρτίες;

35) Ποια είναι η έννοια των εδαφίων, "Λάβετε Πνεύμα Άγιο. Αν σε κάποιους αφήσετε τις αμαρτίες, έχουν αφεθεί σ' αυτούς, αν σε κάποιους τις κρατάτε, έχουν κρατηθεί" (Ιωάννης 20:22-23), που είπε ο Ιησούς Χριστός στους αποστόλους; Αυτό το εδάφιο δε συνηγορεί υπέρ της άποψης πως οι προεστώτες της εκκλησίας έχουν εξουσία πάνω στους χριστιανούς για συγχώρηση των αμαρτιών τους;

36) Έχουν οι Ορθόδοξοι ιεράρχες αποστολική διαδοχή, είναι δηλαδή διάδοχοι των αποστόλων;

37) Πότε ξεκίνησε η θεωρία της αποστολικής διαδοχής;

38) Τι σημαίνει "χάρισμα αληθείας";

39) Ποιος Πατέρας μίλησε για πρώτη φορά για την αποστολική διαδοχή και τι έλεγε;

40) Ποια είναι σήμερα η έννοια της αποστολικής διαδοχής;

41) Ο Ειρηναίος όμως μίλησε και για Παράδοση. Συνεπώς, δεν πρέπει να εκτιμούμε ιδιαίτερω την Παράδοση της Εκκλησίας;

42) Η Ιερά Παράδοση αυξάνεται διαμέσου των αιώνων;

43) Υπάρχουν χριστιανικά δόγματα που δε δέχονται καμιά «Ιερά Παράδοση» που να προέρχεται από τους αποστόλους. Ποια είναι η γνώμη σας γι' αυτές τις Εκκλησίες;

44) Τι σημαίνει Εκκλησία;

45) Ποια είναι η Εκκλησία του Χριστού;

46) Τι είδους οργάνωση πρέπει να έχει η Εκκλησία;

47) Μπορεί κάποιος να σωθεί, χωρίς να ανήκει στην Εκκλησία;

48) Μιλάτε για αναγέννηση από το Άγιο Πνεύμα. Δεν αναγεννιόμαστε κατά το βάπτισμα στο νερό;

49) Τι πρέπει να κάνει ο άνθρωπος, για να βρει άφεση αμαρτιών από το θεό και λύτρωση;

50) Γιατί αναφέρετε ως μοναδικό μεσίτη το Χριστό; Οι άγιοι στον ουρανό και η Παναγία δε μεσιτεύουν στο θεό για μας;

51) Αυτά που λέτε φαίνονται Προτεσταντικά. Συμφωνείτε περισσότερο με τους Ευαγγελικούς και τους Πεντηκοστιανούς, που είναι Προτεστάντες-Διαμαρτυρόμενοι παρά με τους Ορθόδοξους. Πώς μπορείτε ακόμα να λέτε πως είστε Ορθόδοξος;

ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

ΠΡΟΤΡΟΠΕΣ

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το βιβλίο αυτό γράφτηκε με θλίψη και πόνο πνεύματος. Θλίψη για τη σημερινή κατάσταση στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Πόνο πνεύματος γιατί αναγκάζομαστε να πούμε πράγματα που κάποιους Θα δυσαρεστήσουν. Αλλά ο Θεός λέει στην Αγία Γραφή: «Ο φανερός έλεγχος είναι καλύτερος από την κρυπτόμενη αγάπη. Πληγές φίλου είναι πιστές. Φιλήματα όμως εχθρών πολυάριθμα» (Παροιμίες 27:5-6). Δεν καταφερόμαστε τόσο εναντίον ατόμων - αν και υπάρχουν άτομα αξιοκατάκριτα - όσο εναντίον ενός συστήματος που έχει εγκλωβίσει τους ανθρώπους σε μια δουλεία πνευματική, και υποταγή σε ανθρώπους αντί για το Θεό. Αλλά ο απ. Παύλος μας λέει: «Με τιμή αγοραστήκατε. Μη γίνεστε δούλοι ανθρώπων» (Α' Κορ. 7:23).

Ίσως η απάντηση στην ερώτηση του τίτλου του βιβλίου να φαίνεται πολύ εμφανής. Αλλά δεν είναι. Γιατί στη σημερινή χριστιανική Ορθόδοξη και Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία η λέξη "ιερέας" έχει πάρει άλλη έννοια από αυτήν που είχε στον αρχέγονο Χριστιανισμό. Το λυπηρό είναι πως στο λαό μας έχει περάσει ως τρέχουσα πεποίθηση η γνώμη πως οι παπάδες-ιερείς είναι ένας απαραίτητος θείος θεσμός, που αποτελείται από μία ειδική τάξη ανθρώπων ταγμένη στο να εκτελούν τα "μυστήρια" της Εκκλησίας, για να δίνεται στους ανθρώπους η Σωτηρία, να πλησιάζουν οι χριστιανοί στο Θεό και να γεμίσουν με τη Χάρη Του.

Τα πράγματα όμως είναι πολύ διαφορετικά, όταν κάποιος εμβαθύνει στο θέμα και καταλάβει πως εννοούσαν την ιεροσύνη οι πρώτοι χριστιανοί. Είναι εύκολο να καταλάβει κανείς αυτά τα πράγματα, αν διαβάσει την αρχαία χριστιανική γραμματεία. Ή ακόμα, αν μελετήσει προσεκτικά αρκετά από τα συγγράμματα των καθηγητών του Πανεπιστημίου με πνεύμα διάκρισης. Σ' αυτά τα τελευταία λέγονται πολλές αλήθειες, οι καθηγητές όμως αναγκάζονται να αναμιξούν την αλήθεια με το ψέμα, γιατί εξαρτώνται οικονομικά από το εκκλησιαστικό κατεστημένο. Παρόλον ότι μεταξύ τους υπάρχουν ειλικρινείς ευσεβείς άνθρωποι όπως ο Γαμαλήλ κατά την εποχή του Ιησού, που ήταν διδάσκαλος του μωσαϊκού Νόμου, στους περισσότερους αρμόζουν τα λόγια του Ιησού στους Νομικούς: «Αλίμονο σ' εσάς τους Νομικούς, γιατί αφαιρέσατε το κλειδί της γνώσης. Οι ίδιοι δεν εισήλθατε και εκείνους που θέλουν να εισέλθουν τους εμποδίζατε» (Λουκάς 11:52). Επίσης τα λόγια του απ. Παύλου: «Γιατί αποκαλύπτεται οργή Θεού από τον ουρανό πάνω σε κάθε ασέβεια και αδικία των ανθρώπων, που καταπνίγουν την αλήθεια με αδικία» (Ρωμαίους 1:18-19).

Δυστυχώς, διαμέσου των αιώνων πολλά πράγματα άλλαξαν στη Χριστιανική Εκκλησία, πολλές έννοιες αλλοιώθηκαν και ξένα στοιχεία μπήκαν μέσα στην αρχική απλή Αποστολική Διδασκαλία. Χρειάζεται πολύς αγώνας, για να αποτινάξουμε τα βλαβερά στοιχεία που νόθευσαν τον αρχικό Χριστιανισμό και να παρουσιάσουμε τη νύμφη του Χριστού, την Εκκλησία, «χωρίς κηλίδα ή ρυτίδα ή κάτι τέτοιο, αλλά να είναι άγια και άμωμη» (Εφεσίους 5:27).

Όλα αυτά τα ξένα στοιχεία βασίζονται ακριβώς στο ανθρώπινο επινόημα της "ειδικής ιεροσύνης" μέσα στην Εκκλησία. Οι "ειδικοί ιερείς" απομάκρυναν το ποίμνιο του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού από τον Ποιμένα του. Γι' αυτό, λίγη πνευματική και προσωπική γνώση Θεού υπάρχει σήμερα, όχι μόνο μεταξύ των "λαϊκών" χριστιανών αλλά και μεταξύ των κληρικών. Αν καταλάβουμε πως "ειδικοί ιερείς" δεν υπάρχουν στην Εκκλησία σύμφωνα με την Αποστολική Διδασκαλία και Παράδοση, αλλά πως όλοι οι χριστιανοί - χωρίς εξαίρεση και διαβαθμίσεις - είναι ιερείς μπροστά στο Θεό τότε όλα αυτά τα επιβλαβή και ξένα στοιχεία που μπήκαν στη χριστιανική διδασκαλία καταρρίπτονται σαν χάρτινος πύργος. Ο πιστός χριστιανός, ελεύθερος, Θα μπορεί πάλι να επικοινωνεί από μόνος του άμεσα με τον Πατέρα Θεό και τον Κύριο και Λυτρωτή του Ιησού Χριστό. Όχι μέσω ανθρώπων, που του επιβλήθηκαν και τον αιχμαλώτισαν πνευματικά, που τον απομάκρυναν από την παρουσία του Θεού και που μπορεί να είναι χωρίς Πνεύμα Θεού, αδιάφοροι, τυπικοί χριστιανοί, κακοί, αμαρτωλοί, υποκριτές ή ακόμα και άθεοι.

Δύσκολη η αλλαγή, γιατί η αλλοίωση της αποστολικής διδασκαλίας έχει γίνει εδώ και αιώνες και έχει βαθιές ρίζες μέσα στην Εκκλησία. Οι Έλληνες από μικρά παιδιά κατηχήθηκαν στο να πιστεύουν αυτά. Τους έχει γίνει "πλύση εγκεφάλου" στα κρατικά σχολεία και τα κατηχητικά. Αυτές οι διαστρεβλώσεις έχουν περάσει στο υποσυνείδητό τους. Και κατάντησε ο απλός Ορθόδοξος Χριστιανός να θεωρεί ως ορθόδοξο ό,τι από τη φύση του είναι ακόδοξο, και να μη νοείται Ορθόδοξος Χριστιανός που να μην αποδέχεται αυτά τα πράγματα.

Οι περισσότεροι νομίζουν πως έτσι όπως είναι σήμερα η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι η μόνη αληθινή Εκκλησία του Χριστού, γιατί έχει την "αποστολική διαδοχή". Και αν υπάρχουν κάποια "παρατράγουδα", αρκεί να αλλάξουν μερικά άτομα μέσα στην Εκκλησία, ώστε όλα να πάνε καλά, αφού η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι κατά τη γνώμη τους η μόνη σωστή Εκκλησία στον κόσμο, που δημιούργησε ο Ιησούς Χριστός.

Αγνοούν ότι το λάθος βρίσκεται στη ρίζα. Δεν αρκεί να αλλάξουν πέντε, δέκα ή περισσότερα άτομα, μερικοί επίσκοποι ή κάποιοι παπάδες, για να διορθωθούν τα κακώς κείμενα. Χρειάζεται μετάνοια, ζωντανή πίστη στο πρόσωπο και το έργο του Ιησού Χριστού, προσωπική σχέση με το Χριστό στην προσευχή, και αναγέννηση από το Άγιο Πνεύμα των κληρικών. Αυτό θα επιφέρει απάρνηση του ψέματος, αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας, πλήρη αλλαγή του εκκλησιαστικού πολιτεύματος, μία επανάσταση που να βασίζεται στην αποστολική διδασκαλία και στην Ιερά Παράδοση του αρχέγονου χριστιανισμού. Χρειάζεται θάρρος, για να γίνει αποδεκτό πως υπάρχουν ριζωμένα δογματικά λάθη που χρήζουν ριζικής αλλαγής. Αλλιώς οι κληρικοί θα παραμείνουν κοσμικοί άνθρωποι, σκοτεινοί, χωρίς πνευματική φώτιση Θεού, που δε θα μπορούν να βοηθήσουν κανέναν, αφού δεν έχουν βοηθήσει ούτε τον εαυτό τους. Και θα επαληθευτεί η προφητεία του Κοσμά του Αιτωλού: «Θα έρθει καιρός που οι κληρικοί θα γίνουν οι χειρότεροι και οι ασεβέστεροι των όλων». Είναι τραγικό για το λαό μας.

Επειδή το θέμα μας συνδέεται στενά και με τα άλλα δόγματα της Ορθόδοξης Εκκλησίας, όπως τα "μυστήρια", τη μοναδική μεσιτεία του Χριστού και την έννοια της "Εκκλησίας", αναγκαζόμαστε σε ορισμένες ερωτήσεις να απαντήσουμε και σ' αυτά. Προσπαθούμε πάντως να μην ξεφεύγουμε από το κύριο θέμα μας που είναι "η ειδική ιεροσύνη".

Το θέμα με το οποίο καταπιαστήκαμε είναι από τη φύση του δύσκολο. Όποιος όμως δεν αρκείται στο: «Να αφήσουμε τα πράγματα όπως τα βρήκαμε», αλλά ψάχνει για την Αλήθεια του Θεού, και Θέλει μόνο σ' Εκείνον να αρέσει, τότε αυτό το βιβλιαράκι θα του είναι χρήσιμο. Αν η προσπάθειά μας πετύχει στο σκοπό της, θα ευλογούμε μόνο τον Κύριο και Σωτήρα μας Ιησού Χριστό.

Αυτός μας άνοιξε τα μάτια της ψυχής και καταλάβαμε τις πλάνες μας. Δε μείναμε όμως εκεί, αλλά τις απαρνηθήκαμε και με παρρησία τις καταγγείλαμε, για να ακολουθήσουμε πλέον Αυτόν μονάχα. Ο αγώνας δύσκολος, οι αντικείμενοι πολλοί. Τα οικονομικά ιδίως συμφέροντα που θίγονται είναι τεράστια. Όποιος όμως θέλει να κάνει το θέλημα του Θεού στη ζωή του, για να αρέσει πρώτα στο Θεό, χωρίς συμβιβασμούς με την αλήθεια Του, που αρέσουν στους ανθρώπους, αυτός θα έχει «τον αμαράντινο στέφανο της δόξας» (Α' Πέτρου 5:4).

ΔΟΞΑ ΣΤΟ ΘΕΟ ΠΟΥ ΜΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕ!

Σημειώσεις 1) Κάθε υπογράμμιση με *πλάγια ή έντονα μαύρα* γράμματα, που υπάρχει μέσα στο κείμενο, είναι δική μας.

2) Τα εδάφια της Καινής Διαθήκης προέρχονται από τη Μεταγλώττιση της εταιρίας "BIBΛΟΣ". Τα εδάφια της Παλαιάς Διαθήκης, προέρχονται από εκδ. "ΠΕΡΓΑΜΟΣ".

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΙΕΡΕΙΣ;

1) Τι σημαίνει ιερέυς, ιερέας;

Η λέξη "ιερέυς" προέρχεται από το επίθετο "ιερός" και το ρήμα "ιερεύω". Σημαίνει το σφαγέα ιερού θύματος ζώου για ιερό σκοπό, που θυσιαζόταν προς εξευμύνηση του Θεού για την αμαρτία του ανθρώπου. Ο ιερέας ήταν ένας μεσίτης μεταξύ Θεού και ανθρώπων, ο οποίος εκτός από τη θυσία του ζώου προσευχόταν στο Θεό, παρακαλώντας-μεσιτεύοντας για τη συγχώρεση του ενόχου.

2) Ποιοι ήταν ιερείς στην Παλαιά Διαθήκη μέσα στο λαό Ισραήλ και ποια η εργασία τους;

Για να καταλάβουμε τη χριστιανική ιεροσύνη, πρέπει να γνωρίζουμε την ιεροσύνη που υπήρχε στην Παλαιά Διαθήκη. Από το λαό Ισραήλ ο Θεός είχε διαλέξει τη φυλή του Λευί, για να είναι αφιερωμένη σ' Αυτόν, η οποία να κάνει όλες τις ιερές εργασίες στη λεγόμενη "Σκηνή του Μαρτυρίου". Αυτή ήταν μια ιδιαίτερη σκηνή όπου στο εσώτερο μέρος της, τα Άγια των Αγίων, βρισκόταν η παρουσία του ίδιου του Θεού υπό μορφή νεφέλης. Επίσης υπήρχαν μέσα στη Σκηνή αντικείμενα που αντιπροσώπευαν το Θεό όπως η Κιβωτός της Διαθήκης, που περιείχε τις Δέκα Εντολές που είχε δώσει ο Θεός στο Μωσή, η εφτάφωτη λυχνία κλπ. Η κατάσταση διάρκεσε κατά τη διακίνηση στην έρημο του λαού Ισραήλ, από τότε που βγήκε από την Αίγυπτο μέχρι την είσοδό του στη γη Χαναάν, αλλά και αργότερα, ύστερα από την εγκατάσταση στη γη της επαγγελίας.

Από τη φυλή του Λευί διαλέχτηκε ο Ααρών, ο αδελφός του Μωσή, για να γίνει ο πρώτος Αρχιερέας. Ο Θεός διάλεξε τους απογόνους του Ααρών, για να γίνονται στη συνέχεια ιερείς. Από αυτούς διάλεξε έναν, ο οποίος γινόταν Αρχιερέας. Αυτός μόνο είχε το δικαίωμα να εισέρχεται στα Άγια των Αγίων και να κάνει τα τυπικά του μωσαϊκού νόμου, αφού θυσίαζε πρώτα ζώα για τις δικές του αμαρτίες και μετά για τις αμαρτίες όλου του λαού Ισραήλ. Οι υπόλοιποι Λευίτες, που δεν ανήκαν στην οικογένεια του Ααρών, βοηθούσαν στη μεταφορά της Σκηνής του Μαρτυρίου και εργάζονταν σε διάφορες εργασίες, που ήταν απαραίτητες για την καθαριότητα, τη μεταφορά και την τάξη στα ιερά σκεύη της Σκηνής του Μαρτυρίου.

3) Πότε άλλαζε ο αρχιερέας;

Όταν πέθαινε ο αρχιερέας, τότε γινόταν άλλος στη θέση του ύστερα από συμφωνία, αλλά έπρεπε να προέρχεται από τη φυλή του Λευί και την οικογένεια Ααρών *πάντοτε*.

4) Τι εργασία έκαναν οι υπόλοιποι ιερείς;

Οι υπόλοιποι ιερείς έκαναν θυσίες κανονικά όπως ο Αρχιερέας, και βοηθούσαν τον Αρχιερέα στις θυσίες και στις εργασίες που γίνονταν εντός της Σκηνής του Μαρτυρίου. Οι ιερείς επίσης έπρεπε να γνωρίζουν καλά το Νόμο του Μωσή και να τον διδάσκουν στο λαό, έχοντας μία ζωή άμεμπτη και παραδειγματική μεταξύ του λαού.

5) Γιατί υπήρχαν πολλοί ιερείς στην Παλαιά Διαθήκη;

Οι ιερείς ήταν πολλοί στην Παλαιά Διαθήκη, για να αντικαθιστούν κάθε φορά τον Αρχιερέα, όταν πέθαινε, και για να εργάζονται μέσα στη Σκηνή του Μαρτυρίου.

6) Πρέπει να υπάρχουν και σήμερα πολλοί τέτοιου είδους ιερείς στη Χριστιανική Εκκλησία;

Όχι. Ο Ιησούς Χριστός προσέλαβε στο Πρόσωπό Του το λειτούργημα της ιεροσύνης ως ο μόνος μέγας Αρχιερέας των Χριστιανών και μένει στον αιώνα, δηλαδή πάντοτε. Δε χρειάζονται πολλοί ιερείς επιπλέον, γιατί Αυτός δεν πεθαίνει, ώστε να χρειάζεται αντικατάσταση. Η Αγία Γραφή αναφέρει για τους ιερείς της Παλαιάς Διαθήκης: «Αυτοί έχουν γίνει ιερείς πολλοί, επειδή εμποδίζονται από το θάνατο να παραμένουν. Εκείνος (ο Ιησούς Χριστός), επειδή μένει στον αιώνα, αμετάβατη έχει την ιεροσύνη. Συνεπώς, δύναται και να σώζει ολοτελώς εκείνους που προσέρχονται μέσω αυτού στο Θεό, πάντοτε ζώντας για να μεσιτεύει υπέρ αυτών» (Εβραίους 7:23-25).

Επίσης τώρα, έχει πάψει να υπάρχει η γήινη Σκηνή του Μαρτυρίου, συνεπώς δε χρειάζονται άλλοι ιερείς προς εργασία.

7) Τι σημαίνει ιερέας “κατά την τάξη Ααρών” και τι “κατά την τάξη Μελχισεδέκ”;

Οι ιερείς της Παλαιάς Διαθήκης ονομάζονται ιερείς κατά την τάξη Ααρών, γιατί προέρχονται από τον προπάτορά τους τον Ααρών. Ο Ιησούς Χριστός, όμως, ονομάζεται «ιερέας κατά την τάξη Μελχισεδέκ» (Εβραίους κεφ. 7).

Ο Μελχισεδέκ ήταν ιερέας του Θεού του Υψίστου στην Παλαιά Διαθήκη. Για να καταλάβουμε τη σημασία της ιεροσύνης του Χριστού "κατά την τάξη Μελχισεδέκ", πρέπει να ξέρουμε ποιος ήταν ο Μελχισεδέκ. Λεπτομερείς μαρτυρίες στην Αγία Γραφή δεν έχουμε. Για πρώτη φορά αναφέρεται στη Γένεση 14:18-20 όπου γνωρίστηκε στον Αβραάμ. Δεύτερη πληροφορία έχουμε από τον Ψαλμό 109/110:4 και από την προς Εβραίους επιστολή 7:1-10. Εκεί μας δίνεται και άλλη πληροφορία, αλλά δύσκολη στο νόημά της. Επεξηγώντας ο συγγραφέας της επιστολής την αδιάδοχη ιεροσύνη και βασιλεία του Χριστού, την εξομοιώνει με την ιεροσύνη και τη βασιλεία του Μελχισεδέκ, για τον οποίο σημειώνει ότι ήταν «απάτωρ, αμήτωρ, αγενεαλόγητος. Μη έχον μήτε αρχήν ημερών μήτε τέλος ζωής» (Εβρ. 7:3). (Ερμηνεία: χωρίς πατέρα, χωρίς Μητέρα, χωρίς γενεαλογία. Χωρίς να έχει μήτε αρχή ημερών μήτε τέλος ζωής).

Ο Μελχισεδέκ, λοιπόν, ήταν «απάτωρ, αμήτωρ, αγενεαλόγητος» ως προς την ιεροσύνη και τη βασιλεία. Αυτό σημαίνει ότι τα υπουργήματα αυτά της ιεροσύνης και της βασιλείας δεν τα είχε κληρονομήσει από άλλον. Τα είχε κατ' ευθείαν από το Θεό. Στη μορφή αυτή ήταν τύπος του Χριστού, «αφομοιωμένος με τον Υιό του Θεού» (Εβρ. 7:3).

Ποιος ήταν ο Μελχισεδέκ; Δε γνωρίζουμε ακριβώς. Μερικοί θεωρούν ότι πρόκειται περί θεοφανείας του Υιού του Θεού στην Παλαιά Διαθήκη, ο οποίος εμφανίστηκε ως ιερέας Μελχισεδέκ. Από εβραϊκή παράδοση ξέρουμε ότι ο Μελχισεδέκ ήταν ο Σημ, ο μεγαλύτερος και πιο ευλογημένος γιος του Νώε. Διατηρώντας ο Μελχισεδέκ κατάλοιπο την μακροζωία των ανθρώπων, ήταν ο αρχαιότερος άνθρωπος στη γη μετά τον Κατακλυσμό. Έτσι, ο άνθρωπος αυτός ως ιερέας του Θεού είχε ειδική αποστολή να ενσαρκώνει και να προεικονίζει την ιεροσύνη που θα ασκούσε ο Υιός του Θεού. Από αυτό βλέπουμε ότι εκείνο που εκδηλώθηκε στον Μελχισεδέκ κατά αλληγορικό τρόπο πραγματοποιήθηκε κατά γράμμα στον Υιό του Θεού. Διότι τα αξιώματα της ιεροσύνης και της βασιλείας δεν τα παρέλαβε από άλλον. Τα είχε στην αιώνια υπαρχή Του. *Ως Θεός δεν είχε μητέρα και ως άνθρωπος δεν είχε πατέρα.*

8) Υπάρχουν σήμερα ιερείς μέσα στη χριστιανική Εκκλησία και ποιοι είναι;

Στο σημείο αυτό αφήνουμε να μιλήσει ο έγκυρος Έλληνας Ορθόδοξος Επίσκοπος της πάλαι ποτέ διαλαμψάσης επισκοπής Κατάνης κ Ιάκωβος (Γεώργιος) Πηλίλης, κάτοχος τεσσάρων πανεπιστημιακών διπλωμάτων, πτυχιούχος Θεολόγος τού Πανεπιστημίου Αθηνών, με Μάστερ Θεολογίας στο Πανεπιστήμιο της Κολούμπιας, Ν. Υόρκη ΗΠΑ, δίπλωμα Φιλοσοφίας στο Βασιλικό Κολέγιο του Πανεπιστημίου του Λονδίνου της Αγγλίας, και Δόκτωρ Φιλοσοφίας (στην Ιστορία) στο Πανεπιστήμιο του Φόρντχαμ της Ν. Υόρκης. Ο κ. Πηλίλης έχει κάνει μία εκτεταμένη μελέτη πάνω στη χριστιανική ιεροσύνη από ιστορικής απόψεως για τους δέκα πρώτους αιώνες μ.Χ. Το σύγγραμμά του, που έχει πάνω από 1.000 σελίδες με μια εκτενέστατη βιβλιογραφία 100 περίπου σελίδων, ονομάζεται "Χριστιανική Ιερωσύνη". Εκεί αναφέρει: «Στον αρχέγονο Χριστιανισμό υπάρχει το εκπληκτικό χαρακτηριστικό ότι δεν υπήρχε θυσιαστική προσφορά, και ως εκ τούτου δεν υπήρχαν ιερείς. Όλοι οι πιστοί θεωρούνταν ιερείς, "βασιλείον ιεράτευμα" και οι προσευχές τους θεωρούνταν ως η προσφορά τους. Η ιδέα περί "της γενικής ιεροσύνης των πιστών" όπως την καλούσαν, κυριαρχούσε γενικώς στην αρχέγονη Εκκλησία, και θεωρούνταν ως ένα μέρος της υπεροχής του Χριστιανισμού έναντι των άλλων θρησκειών» («Η Χριστιανική Ιερωσύνη» σελ. 229, Ιάκωβου (Γεώργιου) Πηλίλη, Επισκόπου Κατάνης, εκδ. Καμπανά 1988. Μετάφραση δική μας στη δημοτική).

Τώρα όλοι οι πιστοί αληθινοί Χριστιανοί είναι ιερείς. Αυτό ονομάζεται "γενική ιεροσύνη των Χριστιανών". Ο λόγος του Θεού αναφέρεται γενικά στους Χριστιανούς και λέει: «Εσείς όμως είστε γένος εκλεκτό, βασιλικό ιερατείο (κείμενο: βασιλείον ιεράτευμα), έθνος άγιο, λαός για ιδιοκτησία του Θεού, για να εξαγγείλετε τις αρετές εκείνου που σας κάλεσε από το σκότος στο θαυμαστό του φως» (Α' Πέτρου 2:9).

Επίσης ο Αποκαλυπτής Ιωάννης, μιλώντας για όλους τους χριστιανούς, λέει: «Σ' Αυτόν που μας αγαπά (τον Ιησού Χριστό) και μας έλυσε από τις αμαρτίες μας με το αίμα του, και μας έκανε βασιλεία, ιερείς για το Θεό και Πατέρα του, σ' Αυτόν η δόξα και το κράτος στους αιώνες των αιώνων. Αμήν» (Αποκάλ. 1:5β-6). Αφού, λοιπόν, όλοι οι χριστιανοί είναι ιερείς, άρα είναι οι

άνθρωποι που έχουν το δικαίωμα και την ικανότητα να στέκονται ενώπιον του Θεού, όπως ήταν οι ιερείς της Παλαιάς Οικονομίας (Παλ. Διαθήκης), να μιλούν στο Θεό σαν παιδιά Του και να Του ζητούν την ευλογία Του, χωρίς τη μεσολάβηση άλλου ιερέα.

Χριστιανός ιερέας, λοιπόν, είναι ο άνθρωπος που έχει το δικαίωμα να εμφανίζεται ο ίδιος στην παρουσία του Θεού, να συνομιλεί με το Θεό, να προσεύχεται για τον εαυτό του και υπέρ των άλλων, όπως ακριβώς αναφέρεται στην Καινή Διαθήκη.

Ο καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Παναγιώτης Τρεμπέλας στο βιβλίο του, "Οι λαϊκοί εν τη Εκκλησία. Το βασιλείον ιεράτευμα", αναφέρεται εκτεταμένα στο γεγονός αυτό με άφθονες πατερικές αναφορές, ότι όλοι οι χριστιανοί έχουν τη γενική ιεροσύνη. Αλλά παρόλο που ήταν Πανεπιστημιακός θεολόγος δεν κράτησε σε ακαδημαϊκό επίπεδο την αναζήτηση της αλήθειας, για να μη δυσαρεστήσει τους εργοδότες του και το εκκλησιαστικό κατεστημένο. Έτσι υποστηρίζει και την ειδική ιεροσύνη μέσα στην Εκκλησία, χωρίς όμως να τη βασίζει στην Αγία Γραφή ούτε στην Ιερά Παράδοση (την Αποστολική). Στις δύο αυτές πηγές της Ορθόδοξης Πίστεως δεν υπάρχει ούτε μία πληροφορία.

9) Από πού έλκουν όλοι οι χριστιανοί την ιεροσύνη τους;

Επειδή η Εκκλησία, δηλαδή οι αληθινοί πιστοί, είναι σώμα του Ιησού Χριστού, όντας Εκείνος η κεφαλή του σώματος, λαβαίνουν και αυτοί τις ιδιότητες της κεφαλής τους. Αυτό πίστευε η πρωτοχριστιανική Εκκλησία, ο ιερός Αυγουστίνος κα. Ο Χριστός είναι ο Αρχιερέας, οι υπόλοιποι χριστιανοί είναι ιερείς, επειδή προέρχονται από το Χριστό. Δεν υπάρχουν "ειδικοί ιερείς κατά την τάξη Μελχισεδέκ", όπως υπήρχαν ιερείς στην Παλαιά Διαθήκη "κατά την τάξη Ααρών", ενώ οι υπόλοιποι Εβραίοι ονομάζονταν "βασιλείον ιεράτευμα".

10) Είπατε ότι στην Παλαιά Διαθήκη ο ισραηλιτικός λαός ονομαζόταν "βασιλείον ιεράτευμα", και όμως υπήρχαν ιερείς κατά την τάξη Ααρών. Μήπως τότε και στην Εκκλησία υπάρχει ειδική ιεροσύνη, παρόλον ότι οι χριστιανοί ονομάζονται "βασιλείον ιεράτευμα";

Στην Παλαιά Διαθήκη ο ισραηλιτικός λαός ονομαζόταν "βασιλείον ιεράτευμα", αλλά αυτή η ονομασία του ήταν τυπική, όχι ουσιαστική, αφού υπήρχε ειδικό ιερατείο. Προεικόνιζε τα προνόμια των Χριστιανών. Έφεραν το όνομα, αλλά δεν έφεραν τη χάρη. Μόνο οι λυτρωμένοι του Ιησού Χριστού φέρουν αυτήν τη χάρη. Τα αρχαία πατερικά κείμενα αυτό παρουσιάζουν. Αυτό παραδέχεται και ο Ορθόδοξος καθηγητής του Πανεπιστημίου Π. Τρεμπέλας: «Οι τίτλοι, βασιλείον ιεράτευμα, λαός εις περιποίησιν, έθνος άγιον» δόθηκαν μεν και στους Ιουδαίους, αλλά εκεί αυτά ήταν απλοί τύποι και σκιά, ενώ για τους χριστιανούς οι ονομασίες αυτές εκπροσωπούν την αλήθεια και την πραγματικότητα» ("Οι λαϊκοί εν τη Εκκλησία" σελ.68-71, μετάφραση δική μας στη δημοτική). Μάλιστα ο Τρεμπέλας αναφέρει και τα λόγια του Ι. Χρυσοστόμου: «Αφενός εκείνα (δηλαδή τα λόγια περί βασιλείου ιερατεύματος στην Παλαιά Διαθήκη) ως τύπο, αφετέρου αυτά (δηλαδή τα λόγια στην Καινή Διαθήκη) ως αλήθεια, έχουν κάποια ομωνυμία, αλλά δε διατηρούν συνωνυμία» (Ομιλία ιδ' Ιωάννου).

Ο Επίσκοπος Ιάκωβος Πηλίλης αναφέρει στο ως άνω έργο του "Χριστιανική Ιερωσύνη", σελ. 231, στην παράγραφο "Η σιωπή των Γραφών": «Η σιωπή της Καινής Διαθήκης σε σχέση με τον ιερατικό χαρακτήρα της χριστιανικής διακονίας, δεν ελαφρύνεται με μία υποθετική ταύτιση της χριστιανικής διακονίας με τους ιερείς του Ιουδαϊσμού ή με την αντίληψη ενός παραλληλισμού μεταξύ τούτων. Αλλά δεν υπάρχει τέτοιος παραλληλισμός όσον αφορά την περίοδο που εξετάζουμε. Για τη γραμμή της τυπολογικής ανάπτυξης της ιεροσύνης¹, από τη γνώση που έχουμε γι' αυτήν (την ιεροσύνη) στην Παλαιά Διαθήκη, όπως έχουμε δει, αυτή αναφέρεται κατ' ευθείαν στον Ιησού Χριστό και παύει με Αυτόν, ενώ ο κύκλος της αναλογίας² περιβάλλει ολόκληρο το σώμα των πιστών, επιφορτίζοντάς τους με κοινά προνόμια και τις ίδιες υποχρεώσεις, και δεν αναγνωρίζει καμιά διάκριση μεταξύ κλήρου και του λαού. Κατά την αναλογία αυτήν όλοι οι πιστοί είναι ιερείς του Θεού, από τους οποίους απαιτείται καθένας τους να παρουσιάσει τον εαυτό του σαν μια ζωντανή θυσία".

¹ Τυπολογική ανάπτυξη της ιεροσύνης. Εννοεί την ιεροσύνη της Παλαιάς Διαθήκης που συμβόλιζε ως τύπος την ιεροσύνη του Χριστού στην Καινή Διαθήκη.

² Ο κύκλος της αναλογίας. Εννοεί το σύνολο των ατόμων που σχετίζονται με τη χριστιανική ιεροσύνη.

Στην περίοδο της Καινής Διαθήκης πουθενά δεν αναφέρεται ιδιαίτερος θεσμός "ειδικών ιερέων". Θα αναλύσουμε αυτό το θέμα παρακάτω.

11) Μήπως η χριστιανική ιεροσύνη είναι συνέχεια της εβραϊκής ιεροσύνης του Ααρών, έτσι ώστε να χρειάζονται και σήμερα ειδικοί ιερείς;

Όχι! Η χριστιανική ιεροσύνη "κατά την τάξη Μελχισεδέκ" δεν είναι η συνέχεια της ιεροσύνης "κατά την τάξη Ααρών", όπου ανήκαν οι ειδικοί ιερείς της Παλαιάς Διαθήκης. Η ιεροσύνη του Ααρών ήταν τύπος της ιεροσύνης κατά την τάξη Μελχισεδέκ, που είχε ο Ιησούς Χριστός, αλλά οι δύο ιεροσύνες είναι διαφορετικές. Η λευιτική μεσιτική ιεροσύνη "κατά την τάξη Ααρών", που υπήρχε στους Εβραίους κατά την περίοδο της Παλαιάς Διαθήκης, ήταν ατελής, γι' αυτό φαίνεται ότι παραμερίστηκε από το Θεό στην Καινή Διαθήκη μετά την καταστροφή του Ναού το 70 μ.Χ. Τώρα, αν σε ένα απώτερο μέλλον ο Θεός επιτρέψει να εμφανιστεί ξανά, όπως φαίνεται στα τελευταία κεφάλαια του Ιεζεκιήλ, αυτό θα συμβεί μόνο μέσα στο λαό Ισραήλ, ύστερα από επανοικοδόμηση του Ναού στην Ιερουσαλήμ. Κάτι που μέχρι τώρα δεν έχει συμβεί. Δε θα μπορούσε να υπάρξει, συνεπώς, συνέχεια της ααρωνικής ιεροσύνης μέσα στην Εκκλησία. Ο λόγος του Θεού αναφέρει: «Αν, λοιπόν, πράγματι, υπήρχε τελειοποίηση μέσω της λευιτικής ιεροσύνης - γιατί με βάση αυτή δόθηκε ο νόμος στο λαό (Ισραήλ) - ποια ανάγκη ακόμα υπήρχε να εγερθεί άλλος ιερέας κατά την τάξη Μελχισεδέκ; **Γιατί όταν μετατίθεται η ιεροσύνη, κατ' ανάγκη γίνεται μετάθεση του Νόμου**» (Εβρ. 7:11-12). Η «μετάθεση του νόμου» είναι η Καινή Διαθήκη, δηλαδή η Νέα Συνθήκη μεταξύ Θεού και ανθρώπων για τη σωτηρία των τελευταίων. Ο νέος Νόμος (Τορά) είναι πλέον ο Νόμος³ της χάριτος, της συγχώρησης, του Πνεύματος και της αγάπης του Ιησού Χριστού και όχι ο Νόμος της καταδίκης και της κατάρας σε περίπτωση αμαρτίας, όπως ήταν ο Νόμος του Μωυσή. Αυτή η αλλαγή του Νόμου, «η μετάθεση του Νόμου», δημιουργήθηκε από τη νέα ιερατική τάξη του Ιησού Χριστού, την τάξη Μελχισεδέκ.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας αναφέρουν ότι η χριστιανική Εκκλησία παρέλαβε πολλά από την εβραϊκή συναγωγή πλην της εβραϊκής ιεροσύνης. Όμως αργότερα, όπως αναφέρει ο Άγιος Ιερώνυμος (πέθανε το 420 μ.Χ.), *η ειδική ιεροσύνη από τους Ιουδαίους μεταπήδησε στην Εκκλησία.*

Κάποιοι, για να υποστηρίξουν την ιεροσύνη των σημερινών "ειδικών ιερέων", αναφέρουν εκτενώς από την Παλαιά Διαθήκη εδάφια όπου ο Θεός αναφερόταν στους Εβραίους ιερείς "κατά την τάξη Ααρών". Αυτό είναι τουλάχιστον παραπλανητικό και συνειδητά βεβιασμένο. *Έτσι γίνεται σύγχυση, υπερβαίνονται τα εσκαμμένα, γιατί μιλούμε για πράγματα ανόμοια.* Ειδικοί ιερείς δεν υπάρχουν πλέον με την έννοια της παλαιάς οικονομίας του μωσαϊκού Νόμου. Όσοι σήμερα στην Ορθόδοξη και στην Καθολική Εκκλησία ονομάζονται "ιερείς", σφετερίζονται δικαιώματα που ο Θεός δεν τους έδωσε και είναι υπόδικοι σ' Αυτόν.

Μόνο κάποια νόθα και πλαστογραφημένα κείμενα, π.χ. τα Ψευδοκλημέντια, υποστηρίζουν την "εξουσία" των ιερέων.

12) Αφού ο Ιησούς Χριστός είναι Αρχιερέας, ποια είναι τα σφάγια που παρουσιάζει στο Θεό ως εξιλαστήρια θύματα για τη σωτηρία των ανθρώπων από τις αμαρτίες τους;

Ο Ιησούς Χριστός δεν έχει ανάγκη να παρουσιάζει στο Θεό σφάγια ζώων για εξευμένιση της οργής Του λόγω της αμαρτίας των ανθρώπων. Ο ίδιος παρουσίασε τον Εαυτό Του ως εξιλαστήριο θύμα, θυσιαζόμενος πάνω στο σταυρό, χύνοντας το δικό Του αίμα, ο αναμάρτητος, για τις αμαρτίες κάθε ανθρώπου προσωπικά. Είναι Αρχιερέας, γιατί ήταν ο θύτης. Ετοίμασε ως θύμα για θυσία τον Εαυτό Του και Τον πρόσφερε στο Θεό. Σ' αυτό ήταν ιερέας.

13) Είναι σωστό η θυσία του Ιησού Χριστού να επαναλαμβάνεται κάθε φορά κατά τη θεία λειτουργία στη Θεία Ευχαριστία ως "αναίμακτη θυσία";

Η Θυσία του Ιησού Χριστού είναι ανεπανάληπτη, έγινε μία φορά για πάντα και ολοκλήρωσε πλήρως και οριστικά τη σωτηρία των ανθρώπων. Απομένει στους ανθρώπους τώρα να οικειοποιηθούν με την πίστη τους στο πρόσωπο και στο έργο Του τη σωτηρία που ο Χριστός τους παρέχει δωρεάν. Η λεγόμενη "αναίμακτη θυσία", που κάνουν οι σημερινοί "ειδικοί ιερείς" κατά τη λειτουργία, θυσιάζοντας, υποτίθεται, κάθε φορά αναιμάκτως τον Ιησού Χριστό, είναι μία ανθρώπινη εφεύρεση καινοφανής στη

³ Νόμος. Στα εβραϊκά "τορά", σημαίνει "διδασκαλία".

διδασκαλία της Καινής Διαθήκης, που αγγίζει τα όρια της βλασφημίας. Θεωρεί πως η θυσία του Ιησού Χριστού πάνω στο σταυρό δεν ήταν ολοκληρωμένη και πως ο Χριστός χρειάζεται να θυσιάζεται συνεχώς για τη σωτηρία των ανθρώπων. Το "τετέλεσται" (=έχει τελειώσει, έχει ολοκληρωθεί), που είπε ο Ιησούς Χριστός πάνω στο σταυρό την ώρα που πέθαινε, σήμαινε πως έχουν τελειώσει τα πάντα για την ολοκληρωμένη σωτηρία του ανθρώπου που πιστεύει στο σωτήριο έργο Του. Ο όρος "αναίμακτη θυσία" σχετικά με τη Θεία Ευχαριστία είναι ρωμαιοκαθολικός και θεωρείται βαβυλωνιακής προέλευσης.

Πάλι αναφέρουμε τα λόγια του Επισκόπου Ιάκωβου Πηλίλη από το βιβλίο του που αναφέρουμε ανωτέρω, σελ. 231: «*Το έργο του Ιησού Χριστού είναι τόσο τέλεια αποτελειωμένο, ώστε οποιαδήποτε απόπειρα από οποιονδήποτε λειτουργό να διορθώσει ή να συμπληρώσει τούτο είναι περιττή, αφενός σε σχέση με τον άνθρωπο, αφετέρου γιατί αυτό είναι ένας ακούσιος σκεπτικισμός κατά του Σωτήρα Χριστού*».

14) Πού αναφέρει η Αγία Γραφή ότι δεν πρέπει να γίνεται επανάληψη της θυσίας του Ιησού Χριστού;

Η Αγία Γραφή στην Καινή Διαθήκη αναφέρει σαφώς: «Ο Χριστός δεν εισήλθε σε χειροποίητα Άγια (δηλ. στο εσωτερικό της εβραϊκής Σκηνής του Μαρτυρίου), αντίτυπα των αληθινών (τα αντίτυπα ήταν εκείνα που είχε η εβραϊκή θρησκεία), αλλά στον ίδιο τον ουρανό, για να εμφανιστεί τώρα στο πρόσωπο του Θεού για χάρη μας. *Ούτε εισήλθε για να προσφέρει πολλές φορές τον εαυτό του*, όπως ακριβώς ο (Ιουδαίος) αρχιερέας εισέρχεται στα Άγια των Αγίων (δηλ. το εσώτερο μέρος της Σκηνής του Μαρτυρίου) κάθε έτος με ξένο αίμα (ζώων), επειδή θα έπρεπε αυτός (ο Χριστός) πολλές φορές να πάθει από την αρχή της δημιουργίας του κόσμου. Τώρα, όμως, *μια για πάντα έχει φανερωθεί στη συντέλεια των αιώνων*, για να εκτοπίσει την αμαρτία με τη θυσία Του. Και καθώς απολείται στους ανθρώπους μια φορά για πάντα να πεθάνουν και μετά από αυτό γίνεται κρίση, έτσι και *ο Χριστός, αφού μια φορά για πάντα προσφέρθηκε, για να φέρει πάνω του τις αμαρτίες πολλών*, για δεύτερη φορά, χωρίς να βαστάξει αμαρτίες, θα φανεί σ' αυτούς που τον περιμένουν για σωτηρία» (Εβραίους 9:24-28).

15) Ποια είναι η έννοια του εδάφιο: "Έχουμε θυσιαστήριο από το οποίο δεν έχουν εξουσία να φάνε εκείνοι που λατρεύουν στη Σκηνή του Μαρτυρίου"; (Εβρ. 13:10). Αυτό το εδάφιο δε συνηγορεί υπέρ της άποψης ότι υπάρχει ειδική ιεροσύνη στη χριστιανική Εκκλησία, αφού αναφέρεται σε χριστιανικό θυσιαστήριο;

Από ό,τι είδαμε προηγουμένως δεν υπάρχει ειδική χριστιανική ιεροσύνη όπως υπήρχε στον εβραϊκό λαό. Συνεπώς, ακόμα και αν δεχθούμε ότι το εδάφιο αυτό αναφέρεται σε κάποιο σημερινό γήινο θυσιαστήριο μέσα στην Εκκλησία, θα μπορούσαν να θυσιάζουν όλοι οι χριστιανοί, αφού όλοι είναι ιερείς.

Αυτό το εδάφιο δεν αναφέρει τίποτε για ειδική τάξη χριστιανών ιερέων που μόνο αυτοί έχουν δήθεν το δικαίωμα να κάνουν θυσίες μέσα στην Εκκλησία. Ούτε είναι γραμμένο σε κανένα άλλο μέρος στην Καινή Διαθήκη για συγκεκριμένα υλικά θυσιαστήρια μέσα στην Εκκλησία όπου πρέπει να γίνονται θυσίες όπως είχαν οι Εβραίοι στην Παλαιά Διαθήκη. Ούτε η Ιερά Παράδοση, αυτή δηλαδή που αναφέρεται στους αποστόλους, μιλά για κάτι τέτοιο. Ο ιερός συγγραφέας της προς Εβραίους επιστολής στο ως άνω εδάφιο 13:10, υιοθετώντας τη γλώσσα της Παλαιάς Διαθήκης, υπαινίσσεται στους χριστιανούς ότι αντί του χάλκινου θυσιαστηρίου των Εβραίων έχουν το πραγματικό θυσιαστήριο στο πρόσωπο του Ιησού Χριστού.

Θεολογικά είναι δεκτό ότι το εδάφιο αυτό εκφράζει το σταυρό σαν θυσιαστήριο πάνω στο οποίο θυσιάστηκε ο Ιησούς Χριστός. Λέγεται και το Σώμα του Χριστού θυσιαστήριο, προσωπικό και έμψυχο, γιατί Αυτός είναι συγχρόνως θυσιαστήριο, θύτης και θύμα. Εξαιτίας αυτών, λοιπόν, οικειοποιούμαστε τα αγαθά, τους καρπούς που πήγασαν από τον εξιλαστήριο θάνατο⁴ του Ιησού Χριστού. «Όσοι λατρεύουν στη Σκηνή του Μαρτυρίου», δηλαδή οι Ιουδαίοι που συνέχιζαν να λατρεύουν το Θεό με τον αρχαίο τρόπο που περιγραφόταν στην Παλαιά Διαθήκη, δεν έχουν δικαιώματα στους καρπούς που προέρχονται από τη θυσία του Χριστού, «αν δε δεχτούν την πίστη του Χριστού».

---

⁴ εξιλαστήριος θάνατος. Σημαίνει το θάνατο που εξευμενίζει, καταπραΰνει την οργή του Θεού.

16) Υπάρχουν εδάφια στην Παλαιά Διαθήκη όπως Ησαΐας 66:21, Ιερεμίας 33:17-18,22 όπου φαίνεται προφητικά ο Θεός να μιλά για μελλοντικούς ιερείς και Λευίτες. Μήπως αυτά τα εδάφια αναφέρονται αλληγορικά σε χριστιανούς ειδικούς ιερείς;

Κατ' αρχάς δεν μπορούμε να βασιζόμαστε μόνο σε προφητικά δυσερμηνευτα εδάφια της Παλαιάς Διαθήκης, για να υποστηρίξουμε μια υποτιθέμενη μελλοντική για την εποχή τους ειδική χριστιανική ιεροσύνη. Γιατί έτσι μπορούμε να δίνουμε όποια ερμηνεία θέλουμε. Αν ο Θεός ήθελε να υπάρχει ειδική χριστιανική ιεροσύνη, θα μας το έλεγε καθαρά στα γραπτά της Καινής Διαθήκης από το Χριστό και τους αποστόλους. Τότε και τα δύσκολα εδάφια της Παλαιάς Διαθήκης θα μπορούσαμε να τα ερμηνεύσουμε υπό το πρίσμα αυτό.

Ο Θεός στα ως άνω εδάφια μιλά ευθέως για Εβραίους ιερείς και Λευίτες. Στον προφήτη Ιεζεκιήλ στα κεφάλαια 41-46 ο Θεός αναφέρεται σε μία νέα μελλοντική ανοικοδόμηση του Ναού των Ιουδαίων στην Ιερουσαλήμ, με ορισμένες τροποποιήσεις σε σχέση με αυτόν του αρχαίου ναού του Σολομώντα. Τέτοιου είδους ανοικοδόμηση μέχρι τώρα δεν έχει γίνει ποτέ. Εκεί αναφέρονται θυσίες ζώων, ιερείς και Λευίτες. Πιστεύουμε ότι και τα ως άνω εδάφια του Ησαΐα και Ιερεμίας κάνουν αναφορά σ' αυτούς τους μελλοντικούς Εβραίους ιερείς και Λευίτες που μιλά ο προφήτης Ιεζεκιήλ.

17) Το σώμα του Χριστού στο σταυρό δεν κομματιάστηκε σύμφωνα με τον προφητικό Ψαλμό 34:20 και Ιωάν.19:36 που λέει: «Ὅστί του δε θα συντριφτεί»; Ο απ. Παύλος, όμως, αναφέρει για τη σύσταση της τελετής της Θείας Ευχαριστίας: «Ὁ Κύριος Ἰησοῦς τη νύχτα που παραδινόταν ἔλαβε ἄρτο και, αφού ευχαρίστησε το θεό, τον ἔκοψε (κομματίασε) με τα χέρια και εἶπε: ‘Τούτο εἶναι το σώμα μου που κόβεται (κομματιάζεται) για χάρη σας. Τούτο κάνετε στη δική μου ανάμνηση’» (Α' Κορ. 11:23-24). Δεν μπορούμε να εκλάβουμε την τελετή ως αναίμακτη θυσία, θεωρώντας το ψωμί της θείας Ευχαριστίας σώμα Χριστού διαμέσου της μετουσίωσης, το οποίο κόβεται, κομματιάζεται, δηλαδή θυσιάζεται από τον ιερέα;

Κατ' αρχάς η λέξη "που κόβεται" ή "κομματιάζεται" (κειμί. κλώμενον) δεν υπάρχει στα αρχαιότερα χειρόγραφα. Αυτά αναφέρουν απλώς: «Τούτο μού εστιν το σώμα το υπέρ υμών. [Εδώ το εκκλησιαστικό κείμενο προσθέτει τη λέξη: κλώμενον]. Τούτο ποιείτε εις την εμήν ανάμνησιν». (Μετάφραση: Αυτό είναι το σώμα μου για χάρη σας. Αυτό κάνετε στη δική μου ανάμνηση). Το κριτικό κείμενο της Καινής Διαθήκης, που θεωρείται επιστημονικά το πιο έγκυρο παγκοσμίως, θεωρεί τη λέξη "κλώμενον" νόθα. Αυτή η λέξη υπάρχει μόνο στο εκκλησιαστικό κείμενο.

Στα Ευαγγέλια επίσης, όπου αναφέρονται τα λόγια του Χριστού κατά τη θέσπιση της τελετής της Θείας Ευχαριστίας, κανένας Ευαγγελιστής δεν αναφέρει στα λόγια του Ιησού τη λέξη "κλώμενον".

Αν δεχτούμε ότι η λέξη "κλώμενον" υπήρχε στο αρχικό κείμενο του αποστόλου Παύλου, και πάλι το εδάφιο αυτό δε μιλά για θυσία ούτε για ιερέα ούτε για μετουσίωση. Αναφέρεται στο κόψιμο (κομματίασμα) του άρτου, που πρέπει να γίνει, για να μοιραστεί ο άρτος μεταξύ των πιστών, ο οποίος συμβολίζει το σώμα του Χριστού. Δεν είναι απαραίτητο να το ερμηνεύσουμε ως "αναίμακτη θυσία".

Αλλά και στην έσχατη των υποθέσεων, αν είχαν δίκαιο οι ερμηνευτές" τού ως άνω εδαφίου, πάλι θα μπορούσαμε να απαντήσουμε πως, αφού όλοι οι χριστιανοί είναι ιερείς, όπως αποδείξαμε ανωτέρω, όλοι θα μπορούσαν να "θυσιάζουν" με τέτοιο τρόπο το Χριστό. Με αυτό το εδάφιο δεν αποδεικνύεται η "ειδική ιεροσύνη". Κανείς σοβαρός ερμηνευτής των Γραφών δεν υποστηρίζει τέτοια πράγματα.

18) Ποιες είναι οι θυσίες που πρέπει να κάνουν σήμερα όλοι οι χριστιανοί ως ιερείς που είναι;

Είναι οι πνευματικές θυσίες, πρώτα η αφιέρωση του σώματός τους στο Θεό: «Σας παρακαλώ λοιπόν, αδελφοί, με τους οικτιρμούς του Θεού, να παρουσιάσετε τα σώματά σας ως θυσία ζωντανή, άγια, ευάρεστη στο Θεό, που είναι η λογική λατρεία σας», λέει ο απ. Παύλος (Ρωμ. 12:1). Δεύτερο, η δοξολογία των χειλιών τους και η αγαθοεργία: «Μέσω αυτού (του Χριστού), ας προσφέρουμε θυσία αινέσεως διαπαντός στο Θεό, τουτέστι τον καρπό των χειλιών μας που ομολογούν το όνομά του. Και μην ξεχνάτε την αγαθοεργία και την κοινωνική σας βοήθεια. Γιατί σε τέτοιες θυσίες ευαρεστεύεται ο Θεός» (Εβραίους 13:15-16).

19) Γιατί λέτε ότι οι προεστώτες της Εκκλησίας δεν είναι “ειδικοί ιερείς”;

Πουθενά στην Καινή Διαθήκη ο Ιησούς Χριστός ή οι απόστολοι δε χειροτόνησαν ως ιερείς τούς προεστώτες της Εκκλησίας. Ακόμα και σήμερα στην Ορθόδοξη Εκκλησία, στο κείμενο που έχει τα λόγια

του τυπικού για το λεγόμενο "μυστήριο της ιεροσύνης", ο προεστώς της εκκλησίας χειροτονείται ως *πρεσβύτερος*, όχι ως *ιερέας*. Αυτό παρέμεινε από την αρχαία χριστιανική παράδοση.

Αναφέρουμε πάλι από το βιβλίο "Χριστιανική Ιερωσύνη" του Επισκόπου Ιάκωβου Πηλίου, σελ. 229-230, στην παράγραφο με τίτλο "Η Ιερατική Θεωρία": «Όπως διαφαίνεται η θεωρία αυτή δεν έχει καμιά άμεση αγιογραφική εγγύηση (Σ.Σ. Δηλαδή δεν μπορεί να βασιστεί στην Αγία Γραφή). Ο όρος που χρησιμοποιείται για τη Χριστιανική Ιερωσύνη είναι "πρεσβύτερος", από τον οποίο απουσιάζουν οι θυσιαστικές σχέσεις και συνδέσεις, και όχι "ιερέας", από τον οποίο οι θυσιαστικές σχέσεις και συνδέσεις είναι αδιαχώριστες».

Οι απόστολοι δεν ονομάζονται πουθενά "ιερείς", ούτε ο Ιησούς Χριστός τους έδωσε τέτοιο αξίωμα πέραν της γενικής ιεροσύνης που έχουν όλοι οι χριστιανοί, δηλαδή να έχουν το δικαίωμα και την εξουσία να απευθύνονται άμεσα στο Θεό όπως άλλοτε οι ιερείς της Παλαιάς Διαθήκης.

Οι προεστώτες των εκκλησιών που ίδρυσαν οι απόστολοι ονομάζονται όχι ιερείς αλλά "επίσκοποι ή πρεσβύτεροι", όροι που αναφέρονται στα ίδια πρόσωπα, όχι σε διαφορετικά. Δηλαδή ο ίδιος ο επίσκοπος είναι και πρεσβύτερος. Μπορεί να είναι και ποιμένας. Αυτά τα ονόματα εκφράζουν *υπουργήματα*, λειτουργικές υπηρεσίες ή διακονίες μέσα στην Εκκλησία, όχι ιερατικά αξιώματα.

20) Πότε άρχισαν να ονομάζουν τους προεστώτες της Εκκλησίας "ιερείς";

Προτιμάμε να απαντήσουμε με τα λόγια του Ορθόδοξου Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών Π. Τρεμπέλα:

«Οι οικείες ονομασίες στους Ιουδαίους, που βρίσκονταν στην Παλαιά Διαθήκη, δε βράδυναν να εισαχθούν και στη χριστιανική χρήση... Πρώτος ο Τερτυλλιανός (τέλος 2ου, αρχές 3ου αι.) δε δίστασε να χρησιμοποιήσει τη λατινική λέξη *sacerdos* (ιερέας) μεταφέροντάς την από τη χρήση που έκαναν οι Ιουδαίοι και οι Εθνικοί και στη χριστιανική (χρήση)... προς δήλωση όχι μόνο των επισκόπων, αλλά και των πρεσβυτέρων, ενώ ο μαθητής του Κυπριανός (3ος αιώνας) αναφέρει αυτήν κατά προτίμηση στους επισκόπους, χωρίς να την αρνείται και για τους πρεσβυτέρους... Από τον τέταρτο αιώνα, όμως, ονομάζονται ιερείς και οι πρεσβύτεροι,... ενώ ο επίσκοπος ονομάζεται αρχιερέας ή ιεράρχης». ("Δογματική", Τρεμπέλα, τ. 3ος, σ. 289, μετάφραση δική μας στη δημοτική).

Επίσης ο Ορθόδοξος Επίσκοπος Κατάνης και Θεολόγος Ιάκωβος Πηλίου αναφέρει στο βιβλίο του "Χριστιανική Ιερωσύνη" σελ.235-236: «Με την πάροδο του χρόνου και κατά το 2ο μ.Χ. αιώνα μία σειρά νέων ιδεών εμφανίστηκαν και υπερίσχυσαν των προηγούμενων περί της γενικής ιεροσύνης των πιστών, και έγινε συνήθεια να ονομάζουν τους επισκόπους και τους πρεσβυτέρους "ιερείς". Ο προσδιορισμός αυτός χρησιμοποιούνταν στην Καρχηδόνα της βόρειας Αφρικής, κατά τους χρόνους του Τερτυλλιανού (160-220 μ.Χ.) και κατά τον 3ο αιώνα μ.Χ. βρίσκεται στην εκκλησία της Ρώμης και στις εκκλησίες της Ανατολής. Μία σύγκριση μεταξύ χριστιανών αξιωματούχων και της ιεροσύνης της Παλαιάς Διαθήκης άρχισε πολύ νωρίς, κατά το τέλος του 1ου αι. μ.Χ., που οδήγησε ίσως να δοθεί το όνομα "ιερείς" στους χριστιανούς που διακονούσαν την Εκκλησία, αλλά διαφαίνεται όμοια, περισσότερο πιθανό, ότι η αντίληψη αυτή εισάχθηκε με την έννοια της "χριστιανικής προσφοράς". Στην αρχέγονη Εκκλησία, όπως μαρτυρείται στο βιβλίο της "Διδαχής" (κεφ. 14), τα στοιχεία της Θείας Ευχαριστίας καλούνταν "προσφορές"⁵. Η χρήση των στοιχείων αυτών στην αρχή ήταν μεταφορική, και το πλήρωμα των πιστών, όχι όσοι αξιωματούχοι διακονούσαν, θεωρούνταν ότι προσέφεραν τη θυσία. Αλλά από τη φρασεολογία που χρησιμοποιούσαν ήταν εμφανές ότι η άποψη αυτή θα προχωρούσε "θετικά". Η ιδέα περί ενός χριστιανικού θυσιαστηρίου, δηλ. το μέρος της προσφοράς⁶, αναπτύχθηκε κατά την εποχή που οι χριστιανοί διακήρυτταν, «δεν έχουμε θυσιαστήριο»⁷. "Έτσι (Σ.Σ. σύμφωνα με την αλλαγμένη νοοτροπία) οι επίσκοποι και οι πρεσβύτεροι ήταν ιερείς όχι ως χριστιανοί εξαιτίας των γενικής ιεροσύνης των πιστών, αλλά δυνάμει του αξιώματός τους, και η φρασεολογία του Τερτυλλιανού, μαρτυρεί ότι η μετάβαση προς τη νέα κατάσταση είχε ήδη

⁵ *προσφορές*. Ονομάζονταν έτσι, επειδή από τις προσφορές των πιστών σε ψωμί και κρασί για τα κοινά δείπνα (αγάπες) έπαιρναν τα στοιχεία της Θείας Ευχαριστίας του άρτου και του οίνου.

⁶ *το μέρος της προσφοράς*. Εννοεί την "αγία τράπεζα", που τότε ήταν το τραπέζι πάνω στο οποίο οι πιστοί εναπόθεταν τις προσφορές τους του άρτου και του οίνου.

⁷ Βλέπε Διαταγές Αποστόλων Β.Ε.Π.Ε.Σ. τόμ. 2 σ. 13-58,118-138.

γίνει. Οι ιδέες της Παλαιάς Διαθήκης για την ιεροσύνη επηρέασαν αναμφίβολα τη χριστιανική σκέψη προς την κατεύθυνση αυτή. *Κατά τον τρίτο όμως αιώνα μ.Χ. οι θυσίες προσφέρονταν όχι από τους πιστούς, αλλά υπέρ των πιστών, και ο χριστιανός ιερέας είχε ήδη καταστεί μεσίτης μεταξύ Θεού και ανθρώπων. Η μεταφορική έννοια υπήρχε για κάποιο χρονικό διάστημα, μαζί με τις νέες ερμηνείες, αλλά πολύ νωρίς λησμονήθηκε.* Οι επιστολές του ιερού Κυπριανού (+258 μ.Χ.) επισκόπου Καρχηδόνας, σε πολλά μέρη παρουσιάζουν τους επισκόπους, πρεσβυτέρους και διακόνους ως ιερείς, οι οποίοι προσφέρουν θυσίες στο Θεό και ικανοποιούν μεσιτικό αξίωμα. Συνεπώς πλέον οι ιερείς και όχι οι πιστοί προσφέρουν τη Θεία Ευχαριστία, και γίνεται δεκτό ότι οι αναφορές της Παλαιάς Διαθήκης για την ιεροσύνη απαντώνται στη χριστιανική ιεροσύνη. Η ανάπτυξη και προαγωγή των σκέψεων αυτών κυριάρχησαν τελείως στις Ανατολικές Εκκλησίες» (μετάφραση δική μας στη δημοτική).

Έτσι, λοιπόν, φαίνεται καθαρά πως η ειδική ιεροσύνη δεν είναι διδασκαλία της Αγίας Γραφής και των αποστόλων, αλλά ούτε και των Αποστολικών Πατέρων που έζησαν κατά το πρώτο μισό του 2ου αιώνα μ.Χ. Συνεπώς, *δεν περιέχεται στην Ιερά Αποστολική Παράδοση.* Είναι καινοφανής διδασκαλία κατοπινών εκκλησιαστικών Πατέρων. Άρα δεν είναι δεσμευτική για τους Χριστιανούς.

21) Λέτε πως δεν υπάρχει ειδική ιεροσύνη. Δεν είναι τότε παράδοξο που γνωστοί Πατέρες της Εκκλησίας ανέφεραν τέτοιο θεσμό; Πώς λοιπόν δημιουργήθηκε η "ειδική ιεροσύνη" της Ορθόδοξης και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας;

Το γεγονός ότι επιφανείς χριστιανοί ηγέτες εισήγαγαν τον όρο "ιερέυς" δεν πρέπει να μας φαίνεται παράξενο. Και στους αγιότερους ανθρώπους «η καρδιά είναι απατηλή και σφόδρα διεφθαρμένη» κατά τον προφήτη Ιερεμία. Εδρεύει μέσα της ο εγωισμός και η υπερηφάνεια. Εμφανίστηκε μια υποχώρηση της πνευματικότητας στην Εκκλησία, που ξεκίνησε από το δεύτερο μισό του 2ου αι., επεκτάθηκε στον 3ο και αυξήθηκε ραγδαία από τον 4ο αιώνα μ.Χ. και μετά. Επίσης, η παραμέληση της αποστολικής διδασκαλίας στο σημείο αυτό, επέφερε σύγχυση στις έννοιες και στους όρους "ιερέυς" και "επίσκοπος" ή "πρεσβύτερος". Η φιλαρχία φώλιασε στις καρδιές των ιθυνόντων και θέλησαν να αποκτήσουν εξουσία μεγαλύτερη, για να ποιμαίνουν αυταρχικά το πλήρωμα της Εκκλησίας. Αυτές οι τάσεις ισχυροποιήθηκαν από τότε που η Εκκλησία έγινε κρατικός μηχανισμός και οι διάφοροι αυτοκράτορες έδωσαν κοσμικές και θρησκευτικές υπερεξουσίες στους κληρικούς, που τις δέχτηκαν ευχάριστα και αβασάνιστα.

Ήδη από την αποστολική εποχή βλέπουμε προβλήματα φιλαρχίας με κάποιον φιλοπρωτεύοντα Διοτρεφή. Αυτός δεν δεχόταν μερικούς περιφερόμενους κήρυκες του ευαγγελίου στους ειδωλολάτρες, τους οποίους υποστήριζε ο απόστολος Ιωάννης. Μάλιστα έδιωχνε έξω από την εκκλησία όποιους τους φιλοξενούσαν, ούτε παραδεχόταν την αποστολική εξουσία του αποστόλου Ιωάννη! (Γ' Ιωάννη εδ. 9-10). Οι "Διοτρεφείς" αυξήθηκαν ραγδαία κατά τους επόμενους αιώνες.

Γι' αυτό, *βάση της πίστης μας πρέπει να είναι μόνο η Αγία Γραφή και η Ιερά Αποστολική Παράδοση, αυτή δηλαδή που αναφέρεται στους αποστόλους, ως επεξηγηματική, ερμηνευτική της Αγίας Γραφής.* Η Ιερά Αποστολική Παράδοση είναι γραπτή, όχι προφορική, και βρίσκεται μέσα στα γραπτά των πρώτων αποστολικών και μεταποστολικών Πατέρων της Εκκλησίας. Δεν πρέπει να βασιζόμαστε στην Εκκλησιαστική Παράδοση, που δεν είναι Ιερά, αλλά συχνά περιέχει ανεξέλεγκτη φαντασία. *Καθελί που είπαν οι Πατέρες δεν είναι απαραίτητα ορθό, γιατί έχουν κάνει και λάθη, αλλά πρέπει να ελέγχεται από τη διδασκαλία της Αγίας Γραφής και από την Ιερά Αποστολική Παράδοση.* Οι Πατέρες δεν ήταν Θεόπνευστοι σε ό,τι έγραψαν όπως είναι τα γραπτά των αποστόλων που περιέχονται στην Αγία Γραφή.

Αλλά ποιοι Πατέρες αναφέρονται στο θεσμό της ειδικής ιεροσύνης; Οι "Πατέρες" που εμφανίστηκαν μετά την εποχή της εκκλησιαστικής παρακμής, περίπου κατά τον 4ο αιώνα μ.Χ. Οι προηγούμενοι Πατέρες και Απολογητές της Αποστολικής και Μεταποστολικής εποχής δεν αναφέρουν ούτε μία λέξη! Και στις αρχές όμως του 4ου μέχρι και τον 5ο αιώνα, ο όρος "ιερέυς" είχε την έννοια του *προέδρου/προεστώτα* μεταξύ των πρεσβυτέρων της Εκκλησίας, όχι του ιερέα με την "εξουσία" του "δεσμείν και λύειν".

22) Τι σημαίνουν οι λέξεις, απόστολος, επίσκοπος, πρεσβύτερος, ποιμένας, διάκονος;

Η λέξη "απόστολος" σημαίνει απεσταλμένος. "Επίσκοπος" σημαίνει επιτηρητής. "Πρεσβύτερος" είναι ο μεγαλύτερος στην ηλικία πιστός (σε σωματική ή σε πνευματική ηλικία), που καθίσταται υπεύθυνος μέσα στην τοπική εκκλησία. "Ποιμένας" είναι εικόνα από την αγροτική ζωή, εννοεί τους

οδηγούς της εκκλησίας. "Διάκονος" σημαίνει υπηρέτης. Οι διάκονοι έκαναν πρακτικές εργασίες μέσα στην εκκλησία, χωρίς να τους αποκλείεται το κήρυγμα. Υπήρχαν επίσης και γυναίκες διακόνισσες χειροτονημένες. Όπως βλέπουμε, αυτές οι λέξεις αναφέρονται σε υπουργήματα, λειτουργικές υπηρεσίες μέσα στην Εκκλησία, όχι σε ιερατικά αξιώματα ούτε σε "βαθμούς ιεροσύνης" ανώτερους και κατώτερους των κληρικών.

23) Πόσους προεστώτες είχε κάθε τοπική εκκλησία;

Κατά την αποστολική εποχή, πάντοτε κάθε τοπική εκκλησία είχε περισσότερους από έναν επισκόπους ή πρεσβυτέρους, όπως και διακόνους, όχι έναν και μοναδικό. Ο διάκονος δεν ήταν ιερατικός βαθμός ούτε το πρώτο στάδιο ιεροσύνης πριν από τη χειροτονία του σε "ιερέα".

Από το δεύτερο αιώνα, το βλέπουμε και σε νοθευμένα αρχαία κείμενα των πρώτων αιώνων, σε μερικές εκκλησίες της Μικράς Ασίας άρχισαν να ονομάζουν ξεχωριστά μόνο τον πρόεδρο του πρεσβυτερίου, δηλ. των πρεσβυτέρων, "επίσκοπο". Από τότε σιγά-σιγά ξεκίνησε και επεκτάθηκε το μοναρχικό πολίτευμα μέσα στην Εκκλησία.

24) Είναι κακό να υπάρχει σήμερα ειδική ιεροσύνη στη χριστιανική Εκκλησία;

Ναι, γιατί απομακρύνει τους πιστούς από το Θεό. Οι ειδικοί ιερείς παρεμποδίζουν την άμεση εξάρτηση του χριστιανού από το Θεό μέσω της άμεσης επικοινωνίας στην προσευχή μαζί Του. Η ύπαρξη ειδικής ιεροσύνης υποδουλώνει τους συνειδητούς πιστούς χριστιανούς σε ανθρώπους αμαρτωλούς, από τους οποίους εξαρτούν λανθασμένα τη σωτηρία τους.

Επίσης, η ανασύσταση των "ειδικών ιερέων" προκαλεί αδιαφορία των χριστιανών στο να ενδιαφερθούν προσωπικά για τα πράγματα του Θεού και για τη σωτηρία τους, αδιαφορία στο να ξεκαθαρίσουν την πίστη τους, αφού έτσι κι αλλιώς θεωρούν πως αυτή η ειδική τάξη των ανθρώπων-ιερέων έχει αναλάβει αυτά. Εμποδίζει την προσωπική αναζήτηση του Θεού και της αλήθειας Του εκ μέρους των απλών πιστών, γιατί το ιερατείο έχει υφαρπάξει την εξουσία σε θέματα πίστης από τους υπόλοιπους χριστιανούς που δεν είναι "ειδικοί ιερείς".

Οι "ειδικοί ιερείς" θεωρούν σε πολλές δικές τους αναφορές-περιπτώσεις πως μόνο αυτοί είναι ουσιαστικά η "Εκκλησία", (παρόλον ότι θεωρητικά αποδέχονται πως Εκκλησία είναι όλοι, κληρικοί και λαϊκοί) και οι αποφάσεις που παίρνουν απολυταρχικά, χωρίς ποτέ να ερωτηθεί το ποίμνιο, δεν επιδέχονται αντίρρηση.

Κάθε ειδικό "ιερατείο" σήμερα βρίσκεται υπό την κρίση και αποδοκιμασία του Θεού, γιατί δεν έχει ιδρυθεί με θεία εντολή αλλά με ανθρώπινη.

25) Αν είναι έτσι τα πράγματα, γιατί τότε ο χριστιανικός λαός, "το χριστεπώνυμον πλήρωμα", συνεχίζει να αποδέχεται στην Εκκλησία την ύπαρξη του "ειδικού ιερατείου";

Η τάξη των ειδικών ιερέων συνεχίζει να υπάρχει βασιζόμενη στην άγνοια και αδιαφορία των τυπικών χριστιανών για τα θεολογικά θέματα. Η ύπαρξή της οφείλεται βασικά σε οικονομικούς και πολιτικούς λόγους, όπως και σε εγωιστικούς λόγους κύρους εκ μέρους των θρησκευτικών αρχών. Πολύ δύσκολα εκκλησιαστικοί ηγέτες θα είχαν την ταπεινώση να παραδεχτούν πως η "ιερατική" εξουσία τους είναι αβάσιμη, δεν στηρίζεται πουθενά, και οι λειτουργικές υπηρεσίες τους, του τύπου που ισχυρίζονται, ανύπαρκτες και άχρηστες.

Οι πολιτικοί δεν τολμούν να αντισταθούν στο κατεστημένο από φόβο μήπως χάσουν ψήφους.

Δυστυχώς, ο λαός δεν ενδιαφέρεται να ξεκαθαρίσει την πίστη του, να έχει προσωπική, μελετημένη, χριστιανική αντίληψη περί Θεού ύστερα από προσωπική έρευνα των πηγών της χριστιανικής πίστης. Αρκείται στο «όπως τα βρήκαμε», γιατί του είναι λιγότερο κοπιαστικό, αφού δεν έχει ειλικρινές ενδιαφέρον για τα πράγματα του Θεού.

Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι οι "ιερείς" κατάφεραν να τον πείσουν πως το παν εξαρτάται από αυτούς. Ότι αυτοί π.χ. έχουν εξουσία να δίνουν "άφεση αμαρτιών", να εκτελούν τα "μυστήρια" κλπ. *Έπεισαν το λαό να δίνει μεγαλύτερη αξία στους τύπους, τις τελετουργίες και την εξωτερική εμφάνιση, όπως είναι το ράσο, παρά να προσέχει την ουσία, που είναι η προσωπική πίστη στον Ιησού Χριστό και η νέα κατά Χριστόν ζωή.* Το μαύρο "τιμημένο ράσο" είναι ένα αραβο-περσικό ένδυμα άγνωστο στους χριστιανούς προεστώτες των πρώτων τριών-τεσσάρων αιώνων μ.Χ. Οι κληρικοί πήραν το ράσο από

τους πρώην ειδωλολάτρες μοναχούς των αραβο-περσικών χωρών, οι οποίοι είχαν αποδεχτεί το χριστιανισμό (Εκκλησιαστική Ιστορία Αρχιμανδρίτη Στεφανίδου). Για το καλυμμαύχι (καπέλο του ιερέα) διχάζονται οι γνώμες των διαφόρων ιστορικών. Στα βυζαντινά χρόνια δεν είχε το σημερινό σχήμα. Πέρασε από πολλά στάδια το σχήμα του. Λέγεται, μάλιστα, ότι το συσχέτισαν με τον τρούλο των βυζαντινών ναών. Πάντως η προέλευσή του δεν είναι χριστιανική. Μερικοί ισχυρίζονται ότι το επέβαλλαν οι Τούρκοι στους Ορθόδοξους ιερείς, για να τους χλευάζουν, επειδή φαίνεται σαν να είναι το ανάποδο "ψηλό καπέλο" των Ευρωπαίων, που παλαιά ήταν της μόδας.

Υπάρχει μια πνευματική οκνηρία που "βολεύει". Αντί να αναλάβει κανείς προσωπικά τα πνευματικά του καθήκοντα απέναντι στο Θεό, τα αναθέτει σε άλλους να τα κάνουν στη θέση του. "Βολεύει" το να εμπιστεύεται κανείς σε ανθρώπους που εκφράζουν παρόμοιους ισχυρισμούς. Τέτοιου είδους "βόλεμα", που σημαίνει αδιαφορία για τη σωτηρία που ο Χριστός παρέχει, συνήθως οδηγεί σε αιώνια απώλεια της Ψυχής.

Θα ήταν ευχής έργου αν οι πολίτες μελετούσαν, για να καταλάβουν από πού προέρχονται όλοι αυτοί, τους οποίους *κάθε Έλληνας πληρώνει* από τους φόρους του, αφού είναι δημόσιοι υπάλληλοι.

26) Ποια είναι η κοινωνικο-οικονομική κατάσταση των "ειδικών ιερέων" και σε τι συνίσταται η εργασία τους;

Σήμερα, το επάγγελμα του "ιερέα" είναι μια άνετη, ξεκούραστη, προσοδοφόρα εργασία με κύρος μέσα στην κοινωνία. Τις καθημερινές εργάζονται ελάχιστα, μόνο περίπου 2-3 ώρες την ημέρα. Πηγαίνουν στο Ναό και αναμένουν καμιά θρησκόληπτη γυναικούλα, για να της κάνουν κάποια μηχανική τελετή, για κόλλυβα ή τρισάγια κλπ. Τις Κυριακές και τις εορτές μόνο εργάζονται περισσότερο. Η εργασία τους συνίσταται στην τυποποιημένη επανάληψη – σαν δίσκος γραμμοφώνου – λειτουργιών, τελετών και προσευχών, που μαθαίνουν απέξω ή τις διαβάζουν τραγουδιστά, κάτι που είναι σχετικά εύκολο. Ο "ιερέας" και λάθος να κάνει στην απαγγελία, λίγοι καταλαβαίνουν τι λέει, για να τον ελέγξουν, επειδή οι λειτουργίες γίνονται στην αρχαία ελληνική. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο αντιδρούν σε κάθε μετάφραση είτε της Αγίας Γραφής είτε της Θείας Λειτουργίας. Γιατί έτσι ο κόσμος δεν καταλαβαίνει τι λένε, και δεν μπορεί να τους ελέγξει.

Οι "ιερείς" πληρώνονται για τελετές που ούτε ο Χριστός ούτε οι απόστολοι καθιέρωσαν ούτε γνώριζαν οι χριστιανοί των πρώτων αιώνων, όπως ο νεροποιημένος "αγιασμός", τα ειδωλολατρικά μνημόσυνα κλπ.

Έχουν μισθό δημοσίου υπαλλήλου. Έχουν θεσμοθετημένα τα λεγόμενα "τυχερά", από γάμους, βαφτίσια, κηδείες, μνημόσυνα, τρισάγια, αγιασμούς κλπ. Τα τυχερά είναι ένας δεύτερος μισθός, που αρκετές φορές ξεπερνά το ποσό του πρώτου μισθού τους. Συνήθως, μόνο στα βαφτίσια και στους γάμους δίνουν αποδείξεις. Τα υπόλοιπα μένουν καθαρά κι αφορολόγητα.

Πριν από χρόνια οι ιερείς δεν ήταν δημόσιοι υπάλληλοι και δεν είχαν κανονικό μισθό. Εξαρτώνταν μόνο από τα "τυχερά" των πιστών, για να ζήσουν. Έτσι ζουν σήμερα και οι παλαιοημερολογίτες ιερείς. Αποφασίστηκε λοιπόν να τους δοθεί μισθός, για να μην εξαρτώνται από τη "φιланθρωπία" των χριστιανών ούτε να μοιάζουν με επαίτες (ζητιάνους).

Όταν όμως έγιναν δημόσιοι υπάλληλοι, πήραν το μισθό, αλλά κράτησαν και τα "τυχερά".

Ποιος δημόσιος υπάλληλος τολμά να ζητά νόμιμα "τυχερά"; Όποιοι ζητούν χρήματα, για να κάνουν τη δουλειά τους ως δημόσιοι υπάλληλοι, είναι παράνομοι. Γιατί π.χ. ο γιατρός του Ε.Σ.Υ. που χρηματίζεται κατηγορείται ως δωρολήπτης και μπορούμε να τον πάμε στο δικαστήριο, επειδή δεν αρκείται στο μισθό του που παίρνει του δημοσίου υπαλλήλου, ενώ ο παπάς εξαιρείται, όταν κάνει τις χριστιανικές τελετές στους χριστιανούς, και δεν αρκείται στο δικό του μισθό; Η εκτέλεση των χριστιανικών τελετών αποτελεί μέρος της αρμοδιότητας του επαγγέλματός του. Δεν θα έπρεπε συνεπώς να πληρώνεται επιπλέον γι' αυτές. Εκτός τούτου, αν οι παπάδες είναι και θεολόγοι, έχουν δικαίωμα να διδάσκουν ως εκπαιδευτικοί στα σχολεία. Δεύτερη νόμιμη εργασία, τρίτος μισθός. Ελάχιστοι Έλληνες έχουν τέτοια προνόμια.

Οι επίσκοποι έχουν μισθούς ταξίαρχου έως στρατηγού και ο αρχιεπίσκοπος μάλιστα έχει μισθούς αρχηγού κράτους. Σ' αυτούς να προσθέσουμε και τα "τυχερά" που αναφέραμε από τις τελετές παραπάνω. Τα τυχερά των επισκόπων είναι πολύ μεγαλύτερα από αυτά των απλών "ιερέων".

Τι χρειάζονται τόσα χρήματα, ιδίως οι άγαμοι, άνθρωποι χωρίς οικογένεια, παιδιά και υποχρεώσεις; Υπάρχουν και ιερείς άγαμοι, αλλά οι επίσκοποι και ο αρχιεπίσκοπος είναι πάντοτε άγαμοι υποχρεωτικά. Οι επίσκοποι και ο αρχιεπίσκοπος είναι υποχρεωτικά μοναχοί. Ο βασικός μοναχικός Κανόνας συνίσταται στην παρθενία, αρετή και ακτημοσύνη. Είναι ακτήμονες όλοι οι επίσκοποι και ο αρχιεπίσκοπος; Γιατί και μόνο η παράβαση αυτού του βασικού μοναχικού Κανόνα επιφέρει αυτόματα στους παραβάτες αφορισμό και έκπτωση από το αξίωμά τους.

27) Πόση είναι η εκκλησιαστική περιουσία;

Η εκκλησιαστική περιουσία της Ορθόδοξης Ελληνικής Εκκλησίας είναι ανυπολόγιστη. Είναι πάρα πολύ μεγάλη. Λέγεται ότι τώρα ανήκει στην Εκκλησία της Ελλάδος το ένα πέμπτο περίπου της ελληνικής καλλιεργήσιμης γης. Αυτό το αναφέρουμε με επιφύλαξη. Τα έσοδα της Εκκλησίας της Ελλάδος προέρχονται 1) από προσφορές των πιστών (π.χ. δίσκος την Κυριακή, πανηγύρια κλπ), 2) από ενοίκια ακινήτων (κτήρια, κτήματα), 3) από μετοχές σε επιχειρήσεις και 4) από το κράτος, επειδή οι κληρικοί είναι δημόσιοι υπάλληλοι.

Ύστερα από την απελευθέρωση της Ελλάδας από την τουρκική κυριαρχία, περίπου τα δύο τρίτα της καλλιεργήσιμης ελληνικής γης ανήκαν στην Εκκλησία της Ελλάδος. Αυτό συνέβηκε, γιατί κατά τη διάρκεια της τουρκοκρατίας οι Έλληνες προτιμούσαν να δωρίζουν τα κτήματά τους στην Εκκλησία, για να μην τους τα κατασχέσουν οι Τούρκοι. Τα εκκλησιαστικά κτήματα δεν επιτρεπόταν να κατάσχονται. Ο σκοπός των δωρητών ήταν να τα ζητήσουν πίσω μετά το τέλος της τουρκικής κατοχής. Επειδή όμως η τουρκοκρατία διάρκεσε πολλούς αιώνες, τα κτήματα αυτά έμειναν ως περιουσία της Εκκλησίας, αφού είχαν πεθάνει πλέον οι κάτοχοί τους. Συνεπώς το μεγαλύτερο μέρος της κτηματικής περιουσίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, των μοναστηριών κλπ, ανήκε στο λαό και στο λαό πρέπει να επιστρέψει. Αυτός ο πλούτος δύσκολα συμφωνεί με τα λόγια του απ. Πέτρου: «Ασήμι και χρυσάφι δεν υπάρχει σ' εμένα» (Πράξεις 3:6).

Δεν αρνούμαστε ότι η Εκκλησία της Ελλάδος κάνει φιланθρωπικό έργο. Τα χρήματα όμως που πηγαίνουν εκεί είναι σταγόνα στον ωκεανό και στάχτη στα μάτια του κόσμου μπροστά στα χρήματα που καρπώνονται οι κληρικοί. Είναι τουλάχιστον προκλητικό για τον ελληνικό λαό, ενώ το κράτος και ο λαός μας διάγει ιδιαίτερα δύσκολη οικονομική περίοδο, η Εκκλησία της Ελλάδος να έχει τέτοιο μέγεθος περιουσίας και ένα πολύ μεγάλο μέρος της κτηματικής της περιουσίας να μένει αναξιοποίητο. Μόνο με τα χρήματα της εκκλησιαστικής περιουσίας θα μπορούσαν κάλλιστα να πληρώνονται οι Ορθόδοξοι ιερείς, χωρίς να επιβαρύνεται ο κρατικός προϋπολογισμός με τους μισθούς των κληρικών, που είναι δημόσιοι υπάλληλοι.

28) Πόσοι είναι οι εργαζόμενοι επαγγελματίες μέσα στον Ορθόδοξο χώρο στην Ελλάδα και πόσοι εργάζονται δωρεάν;

Οι εν ενεργεία ιερείς μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία είναι στην Ελλάδα περίπου 10.000 άτομα. Περίπου 4.000 ιερείς συνταξιούχοι. Οι επίσκοποι είναι περίπου 120, μαζί με τους βοηθούς επισκόπους, εν ενεργεία και συνταξιούχοι. Σ' αυτούς πρέπει να προστεθούν οι λαϊκοί θεολόγοι περίπου 1.500 και οι Πανεπιστημιακοί θεολόγοι περίπου 300, οι οποίοι διδάσκουν στα σχολεία και στα Πανεπιστήμια και ενισχύουν το παπαδικό σύστημα. Όσοι αναφέραμε μέχρι τώρα πληρώνονται ως δημόσιοι υπάλληλοι. Οι λαϊκοί ιεροκήρυκες είναι περίπου 4.000, οι οποίοι εργάζονται εθελοντικά. Οι ιεροψάλτες περίπου 3.000. Είναι και αυτοί κανονικοί μισθωτοί υπάλληλοι. Έχουν και τα "τυχερά". Οι μοναχοί είναι περίπου 2.500, οι οποίοι έχουν έσοδα από την ενοικίαση της μοναστηριακής περιουσίας και ένα μέρος από τα έσοδα των πανηγυριών. Οι νεωκόροι ή καντηλανάφτες εκτελούν χρέη καθαριστών των ναών. Συνήθως πληρώνονται ως κανονικοί υπάλληλοι. Ζητούμε την επιείκειά σας αν οι αριθμοί δεν είναι 100% ακριβείς, αλλά βέβαια πλησιάζουν αρκετά την πραγματικότητα.

29) Ποια είναι η πνευματική κατάσταση αυτών των εργαζόμενων;

Οι περισσότεροι από τους εργαζόμενους που αναφέραμε είναι αδιάφοροι για τα πνευματικά πράγματα του Θεού. Είναι απλώς επαγγελματίες ή καριερίστες. Μερικοί είναι απόλυτα διεφθαρμένοι, χειρότεροι από κοσμικούς ανθρώπους, που εκμεταλλεύονται κυνικά, με απύθμενη υποκρισία, τη δεισδαιμονία των απλών ανθρώπων. Λίγοι έχουν κάποια δεισδαιμονική ευλάβεια ή ζήλο χωρίς επίγνωση.

Ελάχιστοι όσοι είναι συνειδητοί πιστοί και αναγεννημένοι από το Πνεύμα του Θεού. Οι άγαμοι κληρικοί ενδιαφέρονται να κάνουν σταδιοδρομία, αποσκοπώντας να φθάσουν στους ανώτερους βαθμούς της ιεραρχίας. Οι έγγαμοι ενδιαφέρονται πώς θα βγάλουν περισσότερα χρήματα, για να θρέψουν την οικογένειά τους. Οι Πανεπιστημιακοί καθηγητές ενδιαφέρονται βασικά για τη σταδιοδρομία τους στο Πανεπιστήμιο.

Δυστυχώς, στις Θεολογικές Πανεπιστημιακές Σχολές δεν ενδιαφέρονται για την πίστη αυτών που εισάγονται, για να σπουδάσουν εκεί. Συχνά συμβαίνει να πάρουν πτυχίο και να διδάσκουν ως θεολόγοι στα σχολεία ακόμα και άθεοι, ή άνθρωποι αδιάφοροι για τα πνευματικά ή απλώς τυπικοί χριστιανοί. *Δεν καλλιεργείται η πνευματική ζωή στη σχέση τους με το Θεό.* Απλώς γεμίζουν το νου των φοιτητών με εγκεφαλικές θρησκευτικές γνώσεις και πληροφορίες. Συνήθως η ζωή των φοιτητών διαφέρει πολύ προς το χειρότερο σε σχέση με αυτά που μαθαίνουν.

Ακόμα και στις ιερατικές σχολές ουσιαστικά δεν εξετάζεται η πίστη και η ζωή των μελλοντικών ιερέων. Οποιοσδήποτε τελειώσει ιερατικό σεμινάριο μπορεί να γίνει παπάς, άσχετα αν πιστεύει ή όχι αυτά που λέει.

Πολλοί λαϊκοί ιεροκήρυκες, που συνήθως δεν πληρώνονται, «έχουν ζήλο Θεού, αλλά όχι με επίγνωση» (Ρωμ. 10:2). Από τις τάξεις τους προέρχονται μερικοί πολύ φανατικοί, που θεωρούν τους χριστιανούς όλων των άλλων δογμάτων αιρετικούς. Αν κάποιος από αυτούς μετανοήσουν και φωτιστούν από τα Άγιο Πνεύμα, θα μπορούσαν να γίνουν ζηλωτές του Θεού σαν τον απόστολο Παύλο!

Τελευταία (Σ.Σ. το βιβλίο πρωτογράφηκε την εποχή του Αρχιεπισκόπου Σεραφείμ) είδαμε πολλές οχλοκρατικές εκδηλώσεις βαρβαρότητας και αντιχριστιανικής συμπεριφοράς με τυφλό φανατισμό από μέρους εκκλησιαστικών ατόμων. Επίσης πρόσφατα το Πανελλήνιο έχει φοβερά σκανδαλιστεί από σεξουαλικά και οικονομικά σκάνδαλα σάπιων ανθρώπων που έχουν προωθηθεί στους ανώτατους θώκους της εκκλησιαστικής ιεραρχίας και στα μοναστήρια. Ο Θεός ξεκίνησε με το να επιφέρει Κρίση πρώτα στον Οίκο Του. Η ίδια η διοικούσα Εκκλησία φαίνεται πως δεν έχει το θάρρος ή τη δύναμη να επιφέρει την ηθική κάθαρση στα του οίκου της.

Δυστυχώς, ελάχιστες είναι οι πνευματικές εξαιρέσεις μέσα στον εκκλησιαστικό χώρο, που απλώς επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Είναι τραγικό που ο μέσος Έλληνας έχει διαστρεβλωμένα χριστιανικά πρότυπα στο νου του, όταν σκέφτεται για το Χριστό και την Εκκλησία Του. Έτσι σκανδαλίζονται και απομακρύνονται πολλοί από τη χριστιανική πίστη, και μερικοί γίνονται άθεοι.

30) Έτσι όπως μιλάτε δίνετε την εντύπωση πως δεν υπάρχει σχεδόν ούτε ένας πιστός Χριστιανός μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Πιστεύετε πράγματι κάτι τέτοιο;

Αν πιστεύαμε κάτι τέτοιο, θα ήταν βλασφημία. Προσωπικά γνωρίσαμε πραγματικά πιστούς ανθρώπους με άγια ζωή και αφιέρωση στο Θεό μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Όπως και Ρωμαιοκαθολικούς. Οι περισσότεροι από αυτούς τους Ορθόδοξους δεν είναι κληρικοί ούτε θεολόγοι ούτε μοναχοί. Είναι λαϊκοί. Και σ' αυτούς βασικά απευθύνεται αυτό το βιβλίο. Αλλά στην πίστη τους έχουν αναμίξει τις ιδέες που έντεχνα τους έχει διοχετεύσει το παπαδικό κατεστημένο. *Είναι αιχμάλωτοι αυτού του συστήματος και δεν το ξέρουν.*

Οι κληρικοί, για να μη χάσουν την εξουσία τους και τα έσοδά τους, έχουν πανικοβάλλει με "αιρετικοφοβία" αυτούς τους απλούς πιστούς, κάνοντάς τους να νομίζουν πως υπάρχουν παντού εχθροί της Ορθοδοξίας και του Έθνους, που επιβουλεύονται την πίστη τους. Τους επέβαλλαν έλλειψη κριτικού πνεύματος και τη νοοτροπία του "πίστευε και μη ερεύνα", για να μπορούν να τους κατευθύνουν, χωρίς να φοβούνται τον έλεγχο. Ενώ ο Ιησούς Χριστός είπε: «Ερευνάτε τας Γραφάς». Επίσης έντεχνα έχουν αναμίξει τις έννοιες Έλληνας και Ορθόδοξος, σαν να μην είναι Έλληνας όποιος δεν είναι Ορθόδοξος στη θρησκεία του, και τους έχουν φανατίσει, για να μην ξεφεύγουν από τον έλεγχό τους, αλλάζοντας δόγμα. Στο εξωτερικό, όμως, οι ιεράρχες της Ορθόδοξης Εκκλησίας χαριεντίζονται ευγενικά με τους "αιρετικούς" ετερόδοξους του Παγκοσμίου Συμβουλίου των Εκκλησιών, συλλειτουργούν και συμπροσεύχονται, και λαβαίνουν **πακτωλό χρημάτων** από τις ετερόδοξες Εκκλησίες.

Ακόμα και Ορθόδοξοι Ναοί γίνονται στην Ευρώπη με τα χρήματα ετερόδοξων. Γι' αυτά όμως έχουν άγνοια ως επί το πλείστον οι απλοί πιστοί Ορθόδοξοι, που νομίζουν πως υπηρετώντας το

σύστημα υπηρετούν το Θεό και την Εκκλησία Του. Αλλά ας μη μας φαίνεται παράξενο. Το ίδιο έγινε στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία το Μεσαίωνα με την "Ιερά Εξέταση". Ο Ιησούς Χριστός είπε στους μαθητές του: «Θα σας κάνουν αποσυνάγωγους (δηλ. θα τους αφορίσουν). Αλλά έρχεται ώρα που καθένας ο οποίος σας θανατώσει να νομίσει ότι προσφέρει λατρεία στο Θεό» (Ιωάν. 16:2).

Νομίζω, όμως, όπως κάθε Έλληνας από την εμπειρία του γνωρίζει, πως ειλικρινείς και ανιδιοτελείς πιστοί Ορθόδοξοι Χριστιανοί είναι πολύ λίγοι. Οι περισσότεροι Χριστιανοί Ορθόδοξοι στην πατρίδα μας σήμερα είναι από τυπικοί ή αδιάφοροι έως εχθρικοί προς τη χριστιανική πίστη. Επίσης, όπως αναφέραμε και προηγουμένως, υπάρχουν ψευτοχριστιανοί που εμφανίζονται ως ακραιφνείς Ορθόδοξοι, αλλά είτε είναι υποκριτές και συμπεριφέρονται έτσι για ιδιοτελείς λόγους, κυρίως οικονομικούς, είτε είναι φοβερά τυφλοί φανατικοί και μισαλλόδοξοι. *Ο φανατισμός είναι ψυχολογική αντίδραση σε μια βαθιά εσωτερική αβεβαιότητα και φόβο.* Όποιος είναι πεπεισμένος γι' αυτό που πιστεύει δε χρειάζεται να είναι φανατικός ούτε μισαλλόδοξος. Σέβεται την προσωπικότητα και τις γνώμες του άλλου, ακόμα κι αν δεν τις ασπάζεται. Ξέρει πως έχει την αλήθεια με το μέρος του και αυτό του αρκεί. Ο Ιησούς Χριστός δεν ήταν φανατικός (Μάρκος 9:38-41, Λουκάς 9:51-56).

Θα ήθελα όμως να τονίσω πως οι πιστοί Χριστιανοί που υπάρχουν σήμερα μέσα στο παπαδικό κατεστημένο πίστεψαν στο Χριστό και *έχουν σωτηρία παρόλα τα λάθη και τις διαστροφές της αποστολικής διδασκαλίας και όχι εξαιτίας αυτών.* Ο Θεός είναι μακρόθυμος και φιλόανθρωπος. Δεν περιμένει να γίνει κάποιος "ορθόδοξος" σε όλες τις ιδέες του, για να τον δεχτεί. Αν ο Θεός απαιτούσε ακραιφνή "ορθοδοξία" σε όλα τα θέματα από τον καθένα μας, για να μας δεχτεί στον Ουρανό Του, νομίζω πως όλοι οι άνθρωποι θα ήταν καταδικασμένοι στην Κόλαση! Γιατί ο καθένας μας σε κάποια θέματα σκέφτεται λαθεμένα, κάπου μπορεί να πλανάται (Α' Κορινθίους 8:2-3). Δε φτάσαμε ακόμη στην τελειότητα. Μόνο ο Θεός σκέφτεται στα πάντα απολύτως ορθόδοξα.

31) Αυτά που λέτε φαίνονται δύσκολα πιστευτά. Γιατί δεν υπάρχουν άλλοι κληρικοί ή θεολόγοι, που να διαμαρτύρονται γι' αυτήν την κατάσταση;

Ως προς αυτά που λέμε, υπάρχουν ειλικρινείς ιερείς και θεολόγοι, που είναι γνώστες αυτών των καταστάσεων, οι οποίοι παραδέχονται πως αυτή είναι η αλήθεια αν κάνει κανείς προσωπικές συζητήσεις μαζί τους. Δεν τολμούν, όμως, να εκφράσουν δημόσια τις σκέψεις τους. Πρώτα, γιατί δεν έχουν ζωντανή πίστη στον Ιησού Χριστό και προσωπική αναγέννηση από το Άγιο Πνεύμα στη ζωή τους, ώστε να έχουν το σθένος να αντισταθούν στους διωγμούς και τις αντιξοότητες των συκοφαντών τους, και δεύτερο, γιατί φοβούνται μήπως χάσουν τη θέση τους και το μισθό τους. Έτσι, ενεργά ή παθητικά υποστηρίζουν το κατεστημένο, γιατί αυτό είναι το συμφέρον τους.

Η δεσποτοκρατία είναι φοβερά καταπιεστική στο εκκλησιαστικό κατεστημένο. Δεν μπορεί κανείς να έχει δημόσια ελευθερία γνώμης και έκφρασης. Κανένας παπάς δεν τολμά να κάνει τίποτε το καινούργιο ή να εκφράσει αυτό που πραγματικά πιστεύει χωρίς τη συμφωνία του επισκόπου, γιατί αν το μάθει ο επίσκοπος-δεσπότης, ριψοκινδυνεύει να χάσει τη δουλειά του ή να πάρει μετάθεση κάπου πολύ μακριά από την οικογένειά του. Οι ελάχιστοι που τολμούν να αντισταθούν στις επιθυμίες του "δεσπότη" υφίστανται πολλούς διωγμούς και ταλαιπωρίες. Ακόμα και οι λαϊκοί θεολόγοι δεν εκδηλώνουν ανοιχτά τις σκέψεις τους, επειδή φοβούνται διωγμούς.

Αν κάποιος παπάς κατηγορηθεί από το δεσπότη του και πάει σε εκκλησιαστικό δικαστήριο, ο δεσπότης του είναι κατήγορος, εισαγγελέας και δικαστής συγχρόνως. Αν είναι δυνατόν να αποδοθεί δικαιοσύνη με τέτοιες προϋποθέσεις! Γι' αυτό υπάρχει τόση δουλοπρέπεια προς τους "δεσπότες" εκ μέρους των "ιερέων". Γι' αυτό και οι ακραίες αντιδράσεις όσων αισθάνονται ότι αδικούνται από το δεσποτικό κατεστημένο, αντιδράσεις που παρακολουθούμε άναυδοι από τις τηλεοράσεις σε διάφορες ενθρονίσεις μητροπολιτών.

Αυτά που διαβάζετε γράφονται από ανθρώπους που είναι γνώστες αυτών των καταστάσεων, είναι γέννημα-θρέμμα της Ορθόδοξης Εκκλησίας, αλλά επειδή κατάλαβαν την αλήθεια και δέχτηκαν τον Ιησού Χριστό στην καρδιά τους, δε θέλησαν να συνεχίσουν να ψεύδονται. Τώρα αισθανόμαστε επιτέλους ελεύθεροι και πραγματικά Ορθόδοξοι, ώστε να μπορούμε να λέμε την αλήθεια στο λαό - να μιλούμε με σεβασμό αλλά ελεύθερα!

32) Ας υποθέσουμε ότι πράγματι υπάρχουν ειδικοί ιερείς. Έχει σημασία η ηθική υπόσταση του ιερέα στην εκτέλεση της εργασίας του και των ιερών τελετών, τα λεγόμενα "μυστήρια";

Για να παραβλέπονται οι αμαρτίες τους από τους ανθρώπους, οι "ειδικοί ιερείς" θέσπισαν το "δόγμα" ότι ανεξάρτητα από την ηθική ή ανήθικη ζωή του ιερέα οι ιερατικές πράξεις του είναι ιερές και έγκυρες από το Θεό και το νόμο. Αλλά είναι δυνατόν ο Άγιος Θεός να συνεργάζεται και να αποδέχεται ως αντιπροσώπους Του φανερά αμαρτωλούς ανθρώπους ή στυγνούς υποκριτές; Οποσδήποτε κανείς δεν είναι τέλειος ή απόλυτα καθαρός ενώπιον του Θεού, αλλά επιτέλους, υπάρχουν και διαβαθμίσεις. Ας δούμε όμως τι λέει ο Θεός για τους ιερείς της Παλαιάς Διαθήκης, ώστε να καταλάβουμε κατά πόσο Τον ενδιαφέρει το ηθικό ποιόν των παντός είδους ιερέων, και αν τις ευλογίες τους και τις τελετές τους τις αποδέχεται ανεξάρτητα από τη συμπεριφορά τους:

«Και τώρα γίνετε σ' εσάς αυτή η εντολή, ιερείς. Αν δεν ακούσετε, και αν δεν το βάλετε στην καρδιά σας, να δώσετε δόξα στο όνομά μου, λέει ο Κύριος των Δυνάμεων, τότε θα στείλω την κατάρα επάνω σας και θα επικαταραστώ τις ευλογίες σας. Ναι, μάλιστα ήδη τις επικαταράστηκα, επειδή δε βάζετε αυτό στην καρδιά σας. *Να, εγώ θα απορρίψω τους απογόνους σας, και θα σκορπίσω κοπριά επάνω στα πρόσωπά σας, την κοπριά⁸ των γιορτών σας. Και θα σας σηκώσει μαζί της. Και θα γνωρίσετε ότι εγώ έστειλα αυτήν την εντολή σ' εσάς, για να είναι η διαθήκη μου μαζί με τον Λευί, λέει ο Κύριος των δυνάμεων. Η διαθήκη μου της ζωής και της ειρήνης ήταν μαζί του. Και τις έδωσα σ' αυτόν λόγω του φόβου με τον οποίο με φοβόταν και σεβόταν τ' όνομά μου. Ο νόμος της αλήθειας ήταν στο στόμα του και ανομία δε βρέθηκε στα χείλη του. Περπάτησε μαζί μου με ειρήνη και ευθύτητα, και πολλούς επέστρεψε από την ανομία. Επειδή τα χείλη του ιερέα θα φυλάττουν γνώση, κι από το στόμα του θα ζητήσουν νόμο. Επειδή αυτός είναι άγγελος του Κυρίου των δυνάμεων. Άλλά εσείς ξεκλίνετε από το δρόμο. Κάνετε πολλούς να προσκόπουν στο Νόμο (δηλ. τη θεία διδασκαλία). Διαφθείρατε τη διαθήκη του Λευί, λέει ο Κύριος των δυνάμεων. Γι' αυτό κι εγώ σας έκανα άξιους καταφρόνησης και εξουθενωμένους σε ολόκληρο το λαό, επειδή δεν φυλάζατε τους δρόμους μου, αλλά ήσασταν προσωπολήπτες στο νόμο» (Μαλαχίας 2:1-9).*

Αν λοιπόν ο Θεός μιλούσε έτσι για τους ιερείς της Παλαιάς Διαθήκης, για ένα θεσμό που είχε ο ίδιος συστήσει, πώς νομίζετε ότι θα μιλούσε σήμερα για το "ειδικό χριστιανικό ιερατείο", που ούτε καν το σύστησε Εκείνος, βλέποντας μάλιστα τη διαφθορά του ιερατικού κλάδου;

Μπορεί ένας ηθικός, τίμιος και ειρηνικός άνθρωπος να συνεργαστεί με κλέφτες, απατεώνες, κιναιδους ή ταραχοποιούς; Πώς είναι, λοιπόν, δυνατό ο Άγιος Θεός να συνεργάζεται με τέτοιους ανθρώπους; Η πρωτοχριστιανική εκκλησία ποτέ δεν υιοθέτησε τέτοιο "δόγμα". Την άποψη αυτή εκφράζει και ο Μέγας Αθανάσιος: «Εάν ο επίσκοπος ή ο πρεσβύτερος, που είναι οι οφθαλμοί της εκκλησίας, είναι αίτιοι σκανδάλου, να τους απομακρύνετε. Γιατί είναι καλύτερα να συναθροίζεστε χωρίς αυτούς παρά να εισέλθετε μαζί τους στην Κόλαση, στη γέενα του πυρός, όπως ο Άννας και ο Καϊάφας» (Υπόμνημα στο "Κατά Ματθαίον" σελ. 98, Π. Τρεμπέλα).

33) Από πού προήλθαν τα "μυστήρια" που οι "ιερείς" της Ορθόδοξης και της Καθολικής Εκκλησίας θεωρούν αναπόσπαστα με το λειτουργημά τους και "μέσα της χάριτος";

Για να δικαιολογήσουν τη θέση τους ως "ιερείς" και την εξουσία τους, οι κληρικοί εφεύραν διάφορες ιερές τελετές, που άλλες υπάρχουν μέσα στην Καινή Διαθήκη - τις οποίες αλλοίωσαν ή τους προσέδωσαν διαφορετική έννοια από αυτή που είχαν κατά την αποστολική εποχή - και άλλες είναι εφεύρεση εκ του μηδενός (π.χ. το μυστήριο του χρίσματος). Τις ονόμασαν "μυστήρια", μιμούμενοι την ορολογία των μυστηριακών θρησκειών των ειδωλολατρών, που είχαν και αυτές ειδικούς ιερείς. *Ο αριθμός των "μυστηρίων" ως εφτά καθορίστηκε το 1.300 μ.Χ., τα οποία έθεσαν ως "μέσα της χάριτος". Άλλοτε τα μυστήρια θεωρούνταν πως είναι τρία, το Βάπτισμα, το Χρίσμα και η Θεία Ευχαριστία. Αυτό αναφέρει ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός (7^{ος} αιώνας μ.Χ). Μετά έγιναν οχτώ. Εκτός από όσα υπάρχουν σήμερα είχαν προσθέσει και τη μοναχική κουρά ως μυστήριο. Τελικά τα έκαναν εφτά, για να συμφωνούν με τον "τέλειο" αριθμό.*

Οι "ιερείς" ισχυρίστηκαν, λοιπόν, πως μόνον αυτοί ως "ειδικοί" έχουν από το Θεό εξουσία να εκτελούν αυτές τις τελετές, όπως μόνο μέσω των ιερέων στην Παλαιά Διαθήκη οι υπόλοιποι Ισραηλίτες επιτρεπόταν να πλησιάζουν και να θυσιάζουν στο Θεό. Επειδή ήταν "ιερείς", έπρεπε κάτι να θυσιάζουν. Έτσι εφεύραν ότι κάνουν μία εκ νέου "αναίμακτη" θυσία του Ιησού Χριστού κατά τη Θεία Ευχαριστία

---

⁸ Εδώ εννοεί την κοπριά που έπαιρναν μαζί με τα εντόσθια των ζώων που Θυσίαζαν στο Θεό. Μιλά συνεπώς για τις ιερές τελετές-Θυσίες της Παλαιάς Διαθήκης. Σήμερα έχουμε άλλες τελετές, τα λεγόμενα *Μυστήρια*".

και ότι μέσω της ιεροσύνης τους μπορούν να μεταβάλουν το ψωμί σε σάρκα και το κρασί σε αίμα Χριστού, όταν κάνουν τη Θεία Ευχαριστία, χωρίς να γίνεται καμιά αλλαγή στα υλικά στοιχεία. Τώρα, τι είδους "μεταβολή" χωρίς μεταβολή, ή "μετουσίωση" χωρίς μετουσίωση (δηλαδή μεταβολή της ουσίας) γίνεται, είναι κι αυτό ένα "μυστήριο".

Στα αρχαία κείμενα εκκλησιαστικών Πατέρων βλέπουμε ότι σε αρκετά σημεία ο άρτος και ο οίνος της Θείας Ευχαριστίας αναφέρονται ως "στοιχεία" (εννοούν υλικά στοιχεία), όχι ως σώμα και αίμα Χριστού. Ένας από τους λίγους, πραγματικός πιστός και φωτισμένος Οικουμενικός Πατριάρχης, ο Κύριλλος Λούκαρης, είχε πει: «Δεν μπορώ να καταλάβω πώς συμβαίνει από ένα κομμάτι ψίχουλο ψωμιού να κάνει κανείς ένα Χριστό».

Η έκφραση του Ιησού Χριστού «τούτο εστί το σώμα μου, τούτο εστί το αίμα μου» για τον άρτο και τον οίνο της Θείας Κοινωνίας δεν έχει κυριολεκτική σημασία. Το ρήμα "ειμί" είναι συμβολικό στο σημείο αυτό όπως όταν έλεγε: «Εγώ ειμί η άμπελος, εγώ ειμί ο ποιμήν ο καλός, εγώ ειμί η θύρα των προβάτων».

Επίσης γίνεται παρανόηση των λεγομένων του Ιησού: «Αν δε φάτε τη σάρκα του Υιού του ανθρώπου και δεν πείτε το αίμα του, δεν έχετε ζωή μέσα σας» (Ιωάν. 6:53). Εδώ βασίζονται το δόγμα της μεταβολής ή μετουσίωσης των στοιχείων του άρτου και του οίνου. Για να αποφευχθεί η κυριολεκτική ερμηνεία των λεγομένων του, που είχε σκανδαλίσει από τότε μερικούς μαθητές του, ο Ιησούς εξήγησε αμέσως μετά πώς έπρεπε να τα καταλάβουν: «Αυτό σας σκανδαλίζει;... Το Πνεύμα είναι εκείνο που ζωοποιεί, η σάρκα δεν ωφελεί τίποτα. Τα λόγια που εγώ σας έχω μιλήσει είναι Πνεύμα και είναι ζωή» (Ιωάν. 6:63). Με άλλα λόγια, πρόκειται περί πνευματικής αφομοιώσεως του Χριστού μέσα στις καρδιές των πιστών διαμέσου των λόγων Του.

Επιπλέον οι "ιερείς" εφεύραν τη διδασκαλία ότι ο Θεός έδωσε την εξουσία στον ιερέα να συγχωρεί μόνο αυτός τις αμαρτίες των Χριστιανών με το μυστήριο της εξομολόγησης. Ούτε ο Χριστός ούτε οι απόστολοι έδωσαν σε κανέναν τέτοιες εξουσίες. Οι παπάδες-ιερείς δεν έχουν εξουσία να συγχωρήσουν αμαρτίες ανθρώπων που έκαναν σε άλλους ανθρώπους ή στο Θεό.

34) Υπάρχει κανένα γραφικό εδάφιο πιο συγκεκριμένο όπου να φαίνεται ότι δεν μπορούν εξουσιοδοτημένοι άνθρωποι να συγχωρούν αμαρτίες;

Όταν ο Χριστός είπε στον παραλυτικό, «Σου συγχωρούνται οι αμαρτίες», οι Φαρισαίοι σκανδαλίστηκαν και έλεγαν μεταξύ τους: «Αυτός βλαστημά. Ποιος μπορεί να συγχωρήσει αμαρτίες παρά μόνον ένας, ο Θεός;» (Μάρκ. 2:57). Αυτή η σκέψη ήταν αποδεκτή ως ορθή από όλους και από τον Ιησού Χριστό, ο οποίος δεν εξέφρασε διαφωνία, επειδή σκέφτονταν έτσι. Αλλά για να αποδείξει στους εχθρούς του ότι ήταν πράγματι Θεός, είπε στον παραλυτικό: «Σήκω και περπάτα». Αφού μπορούσε να θεραπεύει στο όνομα του Θεού, σήμαινε πως ο Πατέρας Θεός αποδεχόταν τα λόγια του αναφορικά με τη συγχώρηση των αμαρτιών στον παραλυτικό. Άρα ήταν και ο ίδιος Θεός, συνεπώς είχε την εξουσία να συγχωρεί αμαρτίες.

35) Ποια είναι η έννοια των εδαφίων, "Λάβετε Πνεύμα Άγιο. Αν σε κάποιους αφήσετε τις αμαρτίες, έχουν αφεθεί σ' αυτούς, αν σε κάποιους τις κρατάτε, έχουν κρατηθεί" (Ιωάννης 20:22-23), που είπε ο Ιησούς Χριστός στους αποστόλους; Αυτό το εδάφιο δε συνηγορεί υπέρ της άποψης πως οι προεστώτες της εκκλησίας έχουν εξουσία πάνω στους χριστιανούς για συγχώρηση των αμαρτιών τους;

Αυτά τα εδάφια αναφέρονται σε αμαρτίες χριστιανών, που έχουν σχέση με θέματα δημόσιας συμπεριφοράς και διδασχής. Ο Χριστός με αυτά τα λόγια έδωσε εξουσία στους αποστόλους, στους υπευθύνους της Εκκλησίας αλλά και στο σύνολο των πιστών της τοπικής Εκκλησίας (Ματθαίος 18:17-18, Α' Κορ. 5:1-8, Β' Κορ. 10:8) να ελέγχουν τη δημόσια συμπεριφορά των χριστιανών. Μπορούν να αποκόπτουν από την εκκλησιαστική κοινωνία (αφορισμός) το μέλος της εκκλησίας που συμπεριφέρεται άσχημα, απαγορεύοντάς του να συμμετέχει στην τελετή της Θείας Ευχαριστίας. Αυτό γινόταν αν δε συμφωνούσε η διδασκαλία του με τη διδασκαλία του Ευαγγελίου ή αν η ηθική του δημόσια συμπεριφορά ήταν αμαρτωλή, ώστε να προκαλέσει σκάνδαλο στη μαρτυρία της Εκκλησίας. Η εξουσία αυτή δεν ήταν αυθαίρετη, αλλά βασιζόταν στη διδασκαλία που ο ίδιος ο Χριστός τούς είχε δώσει. Όταν κάποτε ο απόστολος Πέτρος συμπεριφέρθηκε λαθεμένα, ο απόστολος Παύλος τον επιτίμησε δημόσια (Γαλάτας 2:11-14).

Τα ως άνω λόγια που βλέπουμε στο Ευαγγέλιο του Ιωάννη 20:22-23 δεν αναφέρονται σε υποτιθέμενη σύσταση μυστηρίου εξομολόγησης για ατομικά και κρυφά αμαρτήματα. Ποτέ οι απόστολοι και οι πρώτοι Χριστιανοί δεν κατάλαβαν ούτε εφάρμοσαν αυτά τα εδάφια ως σύσταση μυστηρίου εξομολόγησης. Πουθενά δε βλέπουμε να εξομολόγησαν και να συγχώρεσαν κάποιο χριστιανό, αλλά τον παρέπεμπαν για εξομολόγηση και συγχώρηση στον ίδιο το Θεό (Βλέπε Πράξεις 8:22). Αυτό βλέπουμε να λένε και οι Αποστολικοί Πατέρες όπως ο Κλήμης Ρώμης, ο Πολύκαρπος Σμύρνης, η επιστολή Βαρνάβα, η Διδαχή και ο Ποιμένας του Ερμά (όλα συγγράμματα Αποστολικών Πατέρων) όπου γίνεται λόγος για δημόσια εξομολόγηση. Από τον 3ο αιώνα μ.Χ. και μετά, άρχισαν να χρησιμοποιούν μερικές εκκλησίες τον "πρεσβύτερο επί της μετανοίας". Σ' αυτόν μπορούσαν να πάνε να μιλήσουν και να εξομολογηθούν τις αμαρτίες τους όσοι χριστιανοί ήθελαν, για να μη τις λένε δημόσια, όπως συχνά συνηθιζόταν, πράγμα που σκανδάλιζε τους σεμνότερους αδελφούς τους. Αυτό το έκαναν για λόγους ψυχολογικούς και για την αποφυγή σκανδάλων και δυσφοριών, όχι για να λάβουν συγχώρηση αμαρτιών από τους πρεσβυτέρους. Μάλιστα το μέτρο της μυστικής εξομολόγησης καταργήθηκε το έτος 391 μ.Χ. από τον επίσκοπο Κωνσταντινουπόλεως Νεκτάριο λόγω ενός σκανδάλου μοιχείας, που έγινε εξαιτίας αυτής της μυστικής εξομολογήσεως (Ιστορία Σωκράτους βιβλίο Ε' κεφ. 9). Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος σε ομιλίες του προτρέπει τους χριστιανούς να εξομολογούνται απευθείας στο Θεό. Μάλιστα, ύστερα από το τέλος της εικονομαχίας (8ος αιώνας) μέχρι το 13ο αιώνα, το δικαίωμα της "ιερατικής εξομολόγησης" η Ανατολική Εκκλησία το είχε δώσει αποκλειστικά στους μοναχούς, που δεν ήταν "ιερείς", (συνεπώς δεν είχαν "ιερατική εξουσία"), ως αμοιβή για τους αγώνες τους κατά των εικονομάχων. Αργότερα, από τους μοναχούς το παρέλαβαν πάλι οι "ιερείς". Επίσης, όσο κι αν φαίνεται παράξενο, θέσπιση μυστηρίου "ιερατικής εξομολόγησης" δεν υπάρχει **σε κανέναν** Ιερό Κανόνα της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Δεν υπάρχει πουθενά στους τόμους των Ράλλη-Ποτλή, που περιέχουν το σύνολο των Ιερών Κανόνων της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Εκτός τούτων, στα ως άνω λόγια άφεσης και κράτησης αμαρτιών, προτάσσεται η φράση: «Λάβετε Πνεύμα Άγιο». Σε αυτά τα εισαγωγικά λόγια δε δίνεται ποτέ προσοχή από τους "ειδικούς ιερείς". Έχουν Πνεύμα Άγιο όλοι αυτοί οι ιερείς που σκανδαλίζουν το λαό με τη συμπεριφορά την ανηθικότητά τους, όταν χειροτονίες και ενθρονίσεις μητροπολιτών προσλαμβάνουν αιματηρό χαρακτήρα; Αν είχαν δίκιο στην ερμηνεία αυτών των εδαφίων, θα έπρεπε να είναι πραγματικά "αγιοπνευματικοί", για να πουν ότι έχουν τέτοια εξουσία να συγχωρούν αμαρτίες ή να μεταδίδουν το Πνεύμα το Άγιο.

36) Έχουν οι Ορθόδοξοι και οι Ρωμαιοκαθολικοί ιεράρχες αποστολική διαδοχή, είναι δηλαδή διάδοχοι των αποστόλων;

Κατ' αρχάς αυτή η διδασκαλία της αποστολικής διαδοχής δεν υπάρχει καθόλου μέσα στα βιβλία της Καινής Διαθήκης. Οι Πανεπιστημιακοί διδάσκαλοι υποστηρίζουν: "Κανείς από τους ιερατικούς κλάδους δεν μπορεί να τοποθετηθεί σε άμεση και ρητή διάταξη του Χριστού... ότι ακριβώς αντιστοιχούν στο αξίωμα των Αποστόλων) (Ιωάννης Ευταξίας, Καθηγητής Πανεπιστημίου του Κανονικού Δικαίου. «Του Κανονικού Δικαίου της Ορθόδοξης Ανατολικής Εκκλησίας, τα περί ιερατικής εξουσίας». Αθήναι 1872, μετάφραση δική μας στη δημοτική). Έτσι, από Ορθόδοξη άποψη μπορούμε να πούμε ότι η θέση των σημερινών ιερέων, Πατριαρχών, επισκόπων και Αρχιεπισκόπων δεν αντιστοιχεί με διαδοχή στο αξίωμα των Αποστόλων.

37) Πότε ξεκίνησε η θεωρία της αποστολικής διαδοχής;

Ο επίσκοπος Ιάκωβος Πηλίλης στο ως άνω βιβλίο του αναφέρει (σελ. 287): «Η ιδέα περί αποστολικής διαδοχής της ιεροσύνης εμφανίζεται για πρώτη φορά στα μέσα του 2ου αι. μ.Χ., και η βάση της βρίσκεται στην αντίληψη περί ενός αξιώματος ή κλήσεως που μεταβιβάζει ένα σύστημα διδασκαλίας, το οποίο θεωρείται ως μία παρακαταθήκη. Μία εγγύηση φαινόταν ότι δίνεται στην αντίληψη αυτή με μια αλυσίδα νόμιμης διαδοχής, κατά την οποία καμιά αλλαγή δεν μπορούσε να γίνει στη διδασκαλία. Η αντίληψη αυτή ήταν πολύ κοινή στο ρωμαϊκό συνταγματικό νόμο και στις φιλοσοφικές σχολές της αρχαιότητας... Όταν οι Απόστολοι αποχώρησαν από αυτόν τον κόσμο, και ο αγώνας με τις Γνωστικές αιρέσεις έγινε πιο έντονος, η Εκκλησία επεζήτησε αυτόπτες μάρτυρες για την ορθή διδασκαλία της, γι' αυτό και πρόβαλε την ύπαρξη αποδείξεως μιας αποστολικής μορφής. Συνεπώς, οι επίσκοποι θεωρήθηκαν ότι κατείχαν με την αποστολική διαδοχή την ευαγγελική αλήθεια ως ένα χάρισμα, το οποίο έλαβαν από τους αποστόλους. Η εξοχότητα μερικών από τους επισκόπους (Σ.Σ. όπως ο Πολύκαρπος Σμύρνης) έδινε σ'

αυτούς την ιδιότητα ότι αντιπροσώπευαν τον αποστολικό χαρακτήρα» (μετάφραση δική μας στη δημοτική).

38) Τι σημαίνει "χάρισμα αληθείας";

Όταν έλεγαν ότι οι επίσκοποι με την αποστολική διαδοχή κατείχαν "χάρισμα αληθείας", εννοούσαν ότι τους δόθηκε ως χάρισμα, δηλαδή ότι τους χαρίστηκε η αποστολική διδασκαλία, που είναι η αλήθεια του Ευαγγελίου. Δεν εννοούσαν τη μετάδοση κάποιου μαγικού "χαρίσματος αληθείας" με τη χειροτονία στην "ιεροσύνη". Από αυτήν την παρεξήγηση προήλθε αφενός στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία το "αλάθητο" του Πάπα, αφετέρου στην Ορθόδοξη "το αλάθητο" των Συνόδων των επισκόπων, με μορφή λιγότερο απόλυτη.

39) Ποιος Πατέρας μίλησε για πρώτη φορά για την αποστολική διαδοχή και τι έλεγε;

Η θεωρία της "αποστολικής διαδοχής" ξεκίνησε στα μέσα του 2ου αιώνα μ.Χ. Πρώτος την αναφέρει ο μεταποστολικός Πατέρας Ειρηναίος της Λυών (Λουγδούνου) (140-202 μ.Χ.), ο οποίος είχε γνωρίσει τον επίσκοπο Σμύρνης Πολύκαρπο, που με τη σειρά του ήταν μαθητής του αποστόλου Ιωάννη. Συνεπώς, ήταν στην τρίτη γενιά των πιστών, πολύ κοντά στην εποχή των αποστόλων.

Αυτή η θεωρία του ήταν μία προσωπική του γνώμη, που είχε σκοπό να απομονώσει ψευδο-εκκλησίες Γνωστικών αιρετικών, οι οποίες δημιουργούνταν εκ του μηδενός από ανθρώπους που διέστρεφαν εντελώς την αποστολική διδασκαλία. Οι Γνωστικοί ήταν αίρεση πολύ επικίνδυνη στη μεταποστολική εποχή. Έλεγαν ψευδόμενοι ότι οι διδασκαλίες τους ήταν μυστικές παραδόσεις των αποστόλων, που τις είχαν διδάξει σ' αυτούς. Αναφέρονταν, συνεπώς, σε απόκρυφες αποστολικές παραδόσεις, για να επισημοποιούν τις ετεροδιδασκαλίες τους. (Μήπως κάτι θυμίζει αυτό, όταν συχνά το σημερινό "ειδικό ιερατείο" αναφέρεται γενικά και αόριστα στην "παράδοση", για να επισημοποιήσει διδασκαλίες που επίσημα δεν υπάρχουν γραμμένες πουθενά:)

Η "αποστολική διαδοχή" στο νου του Ειρηναίου ήταν στενά συνδεδεμένη με την παραδοσιακή διδαχή των αποστόλων. Για να εμποδίσει τη διάδοση των ψευδοδιδασκαλιών των αιρετικών, απαιτούσε από αυτούς αποστολική διαδοχή. Ο Ειρηναίος έλεγε: «Όλοι, λοιπόν, όσοι θέλουν να δουν την αλήθεια, μπορούν να δουν καθαρά την Παράδοση των Αποστόλων, που έγινε γνωστή σε όλο τον κόσμο, μέσα στην καθολική (παγκόσμια) Εκκλησία. Και μπορούμε να απαριθμήσουμε τους επισκόπους που όρισαν οι απόστολοι και τους διαδόχους τους μέχρις εμάς, οι οποίοι δε δίδαξαν ούτε γνώρισαν τίποτε από τα τόσα ανόητα που παρουσιάζουν οι αιρετικοί. Γι' αυτό, αν γνώριζαν οι απόστολοι τα "κεκρυμμένα" μυστήρια (Σ.Σ. αυτά που δίδασκαν οι Γνωστικοί), τα οποία δίδαξαν στους τελείους⁹ κατ' ιδίαν κρυφά από τους άλλους, θα τα παρέδιδαν οπωσδήποτε σε αυτούς που τους εμπιστεύτηκαν και την ίδια την Εκκλησία (Σ.Σ. δηλαδή τους διαδόχους τους επισκόπους). Σίγουρα οι απόστολοι ήθελαν να είναι τέλειοι και ανεπίληπτοι σε όλα αυτοί τους οποίους άφησαν ως διαδόχους τους και τους παρέδωσαν τη δική τους θέση στη διοίκηση. Και αν αυτοί επιτελούσαν σωστά το καθήκον τους, θα προκαλούσαν μεγάλο όφελος. Αν όμως έπεφταν, θα προκαλούσαν μέγιστη συμφορά» (Αγίου Ειρηναίου, επισκόπου Λουγδούνου, "Έλεγχος και ανατροπή της ψευδωνύμου γνώσεως", Βιβλίο 3ο, κεφ. 1). Μάλιστα ο Ειρηναίος επέμενε στην εγκυρότητα και την επάρκεια των Αγίων Γραφών για τη σωτηρία των ανθρώπων. Ήταν ο Πατέρας της Αποστολικής Παράδοσης που βασικά είναι καταγραμμένη στις ιερές Γραφές. Υποστήριζε ότι ο κληρικός έπρεπε να χειροτονείται από επισκόπους που είχαν συνέχεια χειροτονίας από τους αποστόλους, ώστε να γνωρίζουν τη διδαχή τους και να μη διδάσκουν καινοφανείς αιρετικές διδασκαλίες. Πού να φανταζόταν ο Ειρηναίος τι διαστροφή θα γινόταν στα λόγια του με το πέρασμα των αιώνων!

40) Ποια πρέπει να είναι σήμερα η έννοια της αποστολικής διαδοχής;

Σήμερα έχουμε όλα τα βιβλία της Αγίας Γραφής, που εύκολα την προμηθευόμαστε. Την έκφραση του συμβόλου της Πίστεως: «Πιστεύω εις μίαν, αγίαν, καθολικήν και αποστολικήν εκκλησίαν», πρέπει να την εννοούμε ως αποστολική διαδοχή που έχουν οι εκκλησίες οι οποίες εφαρμόζουν το περιεχόμενο της Αγίας Γραφής, τις διδασκαλίες των αποστόλων, που ουσιαστικά εκεί είναι γραμμένες.

Ήταν ξένη στη νοοτροπία του Ειρηναίου η έννοια της "μηχανιστικής συνέχειας" στην αποστολική διαδοχή σε μια εκκλησία, με χειροτονία από την εποχή των αποστόλων και εφεξής διαμέσου των

---

⁹ τελείους: Εννοεί τους ώριμους στην πίστη χριστιανούς, όπως ισχυρίζονταν ότι ήταν οι αιρετικοί Γνωστικοί.

αιώνων, με το λεγόμενο "μυστήριο της ιεροσύνης", ανεξάρτητα από το αν ακολουθείται η διδασκαλία των αποστόλων και ανεξάρτητα από τη συνεπή χριστιανική συμπεριφορά των κληρικών.

41) Ο Ειρηναίος όμως μίλησε και για Παράδοση. Συνεπώς, δεν πρέπει να εκτιμούμε ιδιαίτερω την Παράδοση της Εκκλησίας;

Την εποχή του Ειρηναίου η Παράδοση της Εκκλησίας ταυτιζόταν με την Παράδοση των Αποστόλων. Ο απόστολος Παύλος γράφει: «Αρα λοιπόν, αδελφοί, να στέκετε σταθεροί, και να κρατάτε τις παραδόσεις που διδαχτήκατε είτε με λόγο είτε με επιστολή μας" (Κείμενο: κρατείτε τας παραδόσεις ας εδιδάχθητε είτε διά λόγου είτε δι' επιστολής ημών (Β' Θεσσαλονικείς 2:15). Εννοεί ημών των αποστόλων. Δε γράφει: "υμών", εννοώντας τις δικές σας παραδόσεις, δηλαδή τις παραδόσεις της εκκλησίας σας. Ενώ αλλού τους σύσταινε επιφυλακτικότητα στις ανθρώπινες παραδόσεις: «Προσέχετε μήπως υπάρξει κάποιος που σας αρπάξει σαν λάφυρό του με τη φιλοσοφία και με τη μάταιη απάτη κατά την παράδοση των ανθρώπων, κατά τα στοιχεία του κόσμου και όχι κατά Χριστό» (Κολοσσαείς 2:8. Βλέπε επίσης Ματθ.15:1-9).

Τα χειρόγραφα της Αγίας Γραφής τότε ήταν δυσεύρετα, πανάκριβα, και λίγοι γνώριζαν ανάγνωση και γραφή. Λίγες εκκλησίες είχαν όλα τα βιβλία της Αγίας Γραφής, και ιδιαίτερω όλα τα συγγράμματα των αποστόλων. Πολλοί μάθαιναν προφορικά τη διδασκαλία των αποστόλων από ανθρώπους που τους είχαν γνωρίσει προσωπικά, αφού βρισκόμαστε στην τρίτη γενεά των Χριστιανών από την εποχή των αποστόλων. Συνεπώς, είχε σημασία την εποχή του Ειρηναίου η "αποστολική διαδοχή", γιατί η χριστιανική διδασκαλία διδασκόταν από όσους την είχαν ακούσει προφορικά από τους αποστόλους. Αυτή ήταν η Παράδοση.

Έλεγε πάλι ο Ειρηναίος: «Επειδή, λοιπόν, οι αιρετικοί ελέγχονται από τη Γραφή, μεταστρέφονται και κατηγορούν την ίδια τη Γραφή, ότι δήθεν δεν είναι γραμμένη σωστά ούτε έχει αυθεντία, διότι τα λέγει διαφορετικά από αυτούς. Και φυσικά δεν είναι δυνατό σε αυτή να βρουν την αλήθεια, αφού αγνοούν την Παράδοση (ΣΣ. Εννοεί πάντα την παράδοση των αποστόλων)». Από τα λόγια του Ειρηναίου βλέπουμε ότι η αποδοχή της υγιούς Παραδόσεως οδηγεί στην Αγία Γραφή. Ποτέ δεν απομακρύνει. Και συνεχίζει ο Ειρηναίος: «Λέγουν ακόμη ότι η Γραφή δεν παραδόθηκε γραπτώς, αλλά με ζώσα φωνή... Ενώ όμως τους καλούμε να έλθουν στην Παράδοση, η οποία προέρχεται από τους αποστόλους και διαφυλάσσεται στις εκκλησίες με τη διαδοχή των πρεσβυτέρων, εναντιώνονται στην Παράδοση... Αποδεικνύεται, λοιπόν, ότι αυτοί δεν συμφωνούν ούτε με τη Γραφή πλέον ούτε με την Παράδοση» (ως άνω βιβλίο σελ.190). Δυστυχώς αυτό συμβαίνει στην εποχή μας με το "ιερατείο" της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

42) Η Ιερά Παράδοση αυξάνεται διαμέσου των αιώνων;

Όχι! Η Ιερά Παράδοση, που ισοδυναμεί με εκείνη των Αποστόλων, παραμένει σταθερή και ολοκληρωμένη, όπως σταθερή και ολοκληρωμένη ήταν η αποστολική διδασκαλία. Η μόνη που αυξομειώνεται διαμέσου των αιώνων είναι η Εκκλησιαστική Παράδοση, οποία όμως δεν είναι δεσμευτική για την πίστη του χριστιανού. Ο Π. Τρεμπέλας στη "Δογματική" του Θεολογία αναφέρει: «Δεν πρέπει εν τούτοις να λησμονείται ότι όπως η Αγία Γραφή είναι κάτι το απαρτισμένο και δεν μπορούμε ούτε να προσθέσουμε κάτι ούτε να αφαιρέσουμε κάτι από αυτήν, έτσι και η Αποστολική Παράδοση, επειδή αποτέλεσε την μοναδική πηγή της θείας αποκάλυψης, από την οποία άντλησαν και οι θεόπνευστοι της Καινής Διαθήκης συγγραφείς (οι συνοπτικοί ιδιαίτερω), δεν επιδέχεται αυξομείωση καμιά. Μπορούμε να ερμηνεύσουμε αυτήν όπως και τη Γραφή, να τη διατυπώσουμε σαφέστερα, ποτέ όμως και για κανένα λόγο δεν επιτρέπεται να προσθέσουμε ή να αφαιρέσουμε κάτι από αυτήν όπως και από τη Γραφή» (Τόμ. Α' σελ. 28, μετάφραση στη δημοτική δική μας).

43) Υπάρχουν Χριστιανικές Εκκλησίες που δε δέχονται καμιά "Ιερά Παράδοση" που να προέρχεται από τους αποστόλους. Ποια είναι η γνώμη σας γι' αυτές τις Εκκλησίες;

Ήδη αναφέραμε ότι "Ιερά Παράδοση" είναι μόνο εκείνη που προέρχεται από τους αποστόλους. Η μεταγενέστερη Εκκλησιαστική παράδοση συνήθως μπερδεύεται με την Αποστολική και θεωρείται κι εκείνη "Ιερά", ενώ δεν είναι. Μάλιστα βρίθεται από κακοδοξίες της εποχής της παρακμής της Εκκλησίας και από "γραώδεις μύθους" (παραμύθια για γριές). Στην Εκκλησιαστική Παράδοση βασίζονται όλες οι αλλοιώσεις τη αποστολικής διδασκαλίας, γιατί περιέχει ανθρώπινες γνώμες και διδαχές. Ιδού η γνώμη έγκυρου Ορθόδοξου θεολόγου του Οικουμενικού Πατριαρχείου:

«Γι' αυτό και χωρίς τη θετική επιμαρτυρία της Αγίας Γραφής και της Ιεράς Παραδόσεως δεν είναι δυνατό να νοηθεί δόγμα μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Κάθε διδασκαλία, η οποία φέρεται ότι στηρίζεται μόνο πάνω στην Ιερά Παράδοση, αποτελεί όχι δόγμα, αλλά μεμονωμένη θεολογική αντίληψη του προσώπου που την έβγαλε, ίσως μάλιστα και όχι σπάνια να αποτελεί και πλάνη, ανάλογα προς τη δόση που αντιπροσωπεύει της αλήθειας ή αληθοφάνειας» (Χρυσ. Κωνσταντινίδης, Μητροπολίτης Μύρων, Ορθόδοξοι Κατόψεις, τόμ. Α' Θεολογία σελ. 126, εκδ. "Τέρτιος", μετάφραση δική μας στη δημοτική).

Ο καλύτερος ορισμός της Ιεράς Παράδοσης, που δέχεται η επίσημη Ορθόδοξη Θεολογία, είναι αυτός που έχει δοθεί από τον Πατέρα της Εκκλησίας **Βικέντιο το Λερνίτη**, που ήταν μοναχός και ανακηρυγμένος άγιος (+ περί το 450 μ.Χ.): «*Κρατούμε εκείνο που παντού, πάντοτε και από όλους πιστεύτηκε*». Αυτόν τον ορισμό κι εμείς αποδεχόμαστε.

Αυτές οι Εκκλησίες που απέρριψαν την Ιερά Παράδοση το έκαναν, γιατί δεν μπόρεσαν να κάνουν διάκριση ανάμεσα στην Αποστολική Παράδοση που είναι "Ιερά" και στην Εκκλησιαστική που είναι ανθρώπινη. Λόγω των διαστρεβλώσεων που έγιναν στη Γραφική Διδασκαλία, οι οποίες βασίζονταν γενικά στην "παράδοση", πήραν ακραία θέση, απορρίπτοντας κάθε Παράδοση. Οι ίδιες αργότερα εισήγαγαν άλλες νεότερες δικές τους παραδόσεις. Καταλαβαίνουμε την απόφασή τους, αλλά πιστεύουμε πως αυτή η απόφαση δεν ήταν σοφή. Γιατί έτσι άρχισε να δίνει ο καθένας διαφορετικές ερμηνείες στην Αγία Γραφή σε πολλά θέματα, αφού δεν πρόσεχαν πώς η πρωτοχριστιανική Εκκλησία κατάλαβε και εφάρμοσε τη διδασκαλία των αποστόλων. Γι' αυτό δημιουργήθηκαν πολλά σχίσματα, ιδίως στις Ευαγγελικές-Διαμαρτυρόμενες Εκκλησίες.

Μόνο τις παραδόσεις που αναφέρουν οι Αποστολικοί και Μεταποστολικοί Πατέρες στα συγγράμματά τους, κι εφόσον αναφέρουν ρητά πως προέρχονται από διδασκαλίες των αποστόλων μπορούμε να τις θεωρήσουμε ως Ιερά Παράδοση. Επίσης και τα γραπτά των πρώτων αρχαίων Συμβόλων Πίστης, που εκφράζονται βασικά στο Σύμβολο της Πίστης της Νίκαιας και Κωνσταντινούπολης, το οποίο συστήθηκε κατά τις δύο πρώτες Οικουμενικές Συνόδους, είναι Ιερά Παράδοση.

Οι εξωγραφικές αποστολικές διδασκαλίες είναι ελάχιστες, επουσιώδεις και δεν σχετίζονται με τη σωτηρία. Απλώς υποβοηθούν στην καλύτερη κατανόηση και ερμηνεία των λεγομένων των αποστόλων στη Γραφή σε μερικά σημεία. *Δεν προσθέτουν δόγματα*. Χρησιμεύουν στην ερμηνευτική της Αγίας Γραφής και μας βοηθούν να καταλάβουμε την πράξη της πρωτοχριστιανικής Εκκλησίας, πώς δηλαδή τότε οι χριστιανοί κατάλαβαν και εφάρμοσαν τις διδασκαλίες των αποστόλων με την καθοδήγησή τους, πώς λειτουργούσε η Εκκλησία. Οι χριστιανικές Εκκλησίες που δεν αποδέχονται την "Ιερά Παράδοση" χωλαίνουν σε ορισμένα σημεία ερμηνευτικά στην εξήγηση της Αγίας Γραφής, *τα λάθη τους όμως δεν είναι ουσιώδη, για να τους θεωρήσουμε "αιρετικούς" και να τους αποκόψουμε από τη χριστιανική κοινωνία*. Ότι σημαντικό υπάρχει, που αναφέρεται στη σωτηρία των ανθρώπων, είναι καταγραμμένο μέσα στην Αγία Γραφή. Ο απ. Ιωάννης στο τέλος του Ευαγγελίου του αναφέρει: «Βέβαια, και άλλα πολλά θαυματουργικά σημεία έκανε ο Ιησούς μπροστά στους μαθητές του, που δεν είναι καταγραμμένα στο βιβλίο τούτο. *Αυτά όμως έχουν γραφτεί, για να πιστέψετε ότι ο Ιησούς είναι ο Χριστός, ο Υιός του Θεού, και πιστεύοντας να έχετε ζωή στο όνομά του*» (Ιωάννης 20:30-31). Εξάλλου πολλοί Πατέρες της Εκκλησίας αποδέχονται την επάρκεια των Αγίων Γραφών για τη διδασκαλία της Σωτηρίας. «Αυτάρκειες είναι οι Άγιες και Θεόπνευστες Γραφές για την αναγγελία της αλήθειας» (Αθανάσιος, "Κατά Εθνικών", 1). Πάντως δεν έχουμε αντίρρηση να κρατιούνται μερικές εκκλησιαστικές παραδόσεις εφόσον δεν επηρεάζουν την ουσία της Πίστεως. Όταν είναι δηλαδή "ουδέτερες".

44) Τι σημαίνει Εκκλησία;

Η λέξη "Εκκλησία" προέρχεται από το αρχαίο ρήμα "εκκαλέω". Μεταφράζεται "καλώ έξω από". Τον όρο "εκκλησία" χρησιμοποιούσαν και οι αρχαίοι Έλληνες: είχαν π.χ. "την εκκλησία του δήμου" κλπ. Για τη χριστιανική κοινωνία εννοούνται τα άτομα που ο Θεός τα κάλεσε έξω από τον κόσμο, για να ακολουθήσουν ως αρχηγό και τελειωτή της Πίστεως τον Ιησού Χριστό.

45) Ποια είναι η Εκκλησία του Χριστού;

Εκκλησία είναι το σύνολο των ανθρώπων που πιστεύουν στον Ιησού Χριστό ως Μεσσία, Υιό του Θεού, Κύριο (=κυρίαρχο, αρχηγό της ζωής τους) και προσωπικό τους Σωτήρα (Ματθ. 16:16-18, Ρωμ.

10:9-10). Αυτοί οι άνθρωποι έχουν τη δωρεά του Αγίου Πνεύματος και είναι πνευματικά αναγεννημένοι (Ιωάν. 3:3-8, Α' Κορ. 12:13).

46) Τι είδους οργάνωση πρέπει να έχει η Εκκλησία;

Η Εκκλησία του Χριστού δεν είναι οπωσδήποτε μία οργάνωση ορατή με ιεραρχία, με κληρικούς ανώτερους και κατώτερους κλπ. Η γνώμη: "Όπου επίσκοπος εκεί και Εκκλησία" δεν είναι βιβλική. Ο Ιησούς Χριστός είπε στους μαθητές του: «Όπου είναι δύο ή τρεις συναγμένοι στο δικό μου όνομα, εκεί είμαι στο μέσο αυτών» (Ματθαίος 18:20). Δεν είναι απαραίτητο να υπάρχουν εκκλησιαστικά αξιώματα, για να υπάρχει παρουσία Χριστού και συνεπώς Εκκλησία. Ο απόστολος Παύλος δε χειροτονούσε επισκόπους ή πρεσβυτέρους στις εκκλησίες που δημιουργούνταν αμέσως ύστερα από το αποστολικό αρχικό κήρυγμά του σ' έναν τόπο. Ύστερα από κάποιο χρονικό διάστημα, αφού ξαναπερνούσε από το μέρος που είχε κηρύξει, χειροτονούσε προεστώτες όσους το Πνεύμα το Άγιο αναδείκνυε, με τη συμφωνία των πιστών της τοπικής Εκκλησίας. Κατά την προηγούμενη μεταβατική περίοδο υπήρχε εκκλησία χωρίς προεστώτες. *Η Εκκλησία του Ιησού Χριστού είναι ένας ζωντανός ορατός Οργανισμός. Έχει κεφαλή τον Ιησού Χριστό και μέλη της κάθε πιστό Χριστιανό (Εφεσ. 4:11-16). Κάθε χριστιανός έχει το χάρισμα του, που του έχει δοθεί από το Θεό, το οποίο θέτει στην υπηρεσία του Χριστού και της Εκκλησίας Του. Αν κάποιο χάρισμα ή υπούργημα λείπει, δε σημαίνει ότι έπαψε να υπάρχει Εκκλησία.*

Η Εκκλησία μπορεί να έχει οργανώσεις, αλλά δεν εξαρτάται από καμιά εξωτερική οργάνωση. Μπορεί να υπάρχουν πολλές επί μέρους εκκλησιαστικές αρχές, η Εκκλησία του Ιησού Χριστού όμως τις ξεπερνά, είναι πάντοτε μία και σ' αυτήν ανήκουν όλοι οι αναγεννημένοι από το Πνεύμα το Άγιο Χριστιανοί όλων των χριστιανικών δογμάτων σε όλους τους τόπους και όλους τους αιώνες. Η Αγία Γραφή λέει: «Αλλά όμως το στερεό θεμέλιο του Θεού έχει στηθεί, έχοντας αυτήν τη σφραγίδα: "Γνώρισε ο Κύριος αυτούς που είναι δικοί του", και: "Ας απομακρυνθεί από την αδικία καθένας που ονομάζει το όνομα του Κυρίου"» (Β' Τιμόθ. 2:19). Δεν μπορεί κάποιος να ζει μέσα στην αδικία, δηλαδή στην αμαρτία, και να είναι μέλος της Εκκλησίας Του.

47) Μπορεί κάποιος να σωθεί, χωρίς να ανήκει στην Εκκλησία;

Η φράση: "Έξω από την Εκκλησία δεν υπάρχει σωτηρία" κατανοείται επίσης λανθασμένα. Καλύτερα να αποφεύγεται, γιατί δημιουργεί παρεξηγήσεις. Δεν σημαίνει ότι έξω από κάποια ορατή επί μέρους Εκκλησία (Ορθόδοξη, Καθολική ή Διαμαρτυρούμενη) δεν υπάρχει σωτηρία, αν εκεί δεν ανήκει ο άνθρωπος. Θα έπρεπε μάλλον να λέγεται: "Έξω από τον Ιησού Χριστό δεν υπάρχει σωτηρία". Αν ανήκεις στο Χριστό, αναγκαστικά ανήκεις στην Εκκλησία Του, την παγκόσμια Εκκλησία Του. Αν ανήκεις σε κάποια επί μέρους ορατή Εκκλησία, δεν έχεις την εγγύηση πως οπωσδήποτε ανήκεις και στον Ιησού Χριστό. Πρέπει να έχεις δώσει την καρδιά σου σ' Εκείνον, να έχεις προσωπική σχέση μαζί του, για να ανήκεις στην Εκκλησία Του. Τότε η φράση: "Έξω από την Εκκλησία δεν υπάρχει σωτηρία", αποκτά το σωστό της νόημα.

Στην Εκκλησία του Ιησού Χριστού *δεν ανήκουν* όλοι όσοι φέρουν το όνομα "χριστιανός" στην ταυτότητα μόνο, είναι βαπτισμένοι σε κάποια εκκλησία, είναι καταγεγραμμένοι στους καταλόγους μιας ενορίας ή αποδέχονται κάποια ιεραρχία. Χρειάζεται ζωντανή πίστη στο πρόσωπο και στο εξιλαστήριο έργο του Χριστού, με συνεπή χριστιανική ζωή, για να είναι κάποιος αληθινός χριστιανός και συνεπώς να ανήκει στην Εκκλησία του Χριστού. Μπορεί να μη συχνάζει, προσωρινά τουλάχιστον, σε κάποια αναγνωρισμένη "Εκκλησία", και όμως να ανήκει στην Εκκλησία του Χριστού. Βεβαίως είναι σωστό κάθε Χριστιανός να εντάσσεται σε κάποια πνευματική χριστιανική οικογένεια και να μη παραμένει μόνος, διαφορετικά δεν αυξάνεται στην πίστη του και μπορεί στο τέλος να πεθάνει πνευματικά.

48) Μιλάτε για αναγέννηση από το Άγιο Πνεύμα. Δεν αναγεννιόμαστε κατά το βάπτισμα στο νερό;

Το βάπτισμα στο νερό δεν επιφέρει αυτόματα την αναγέννηση από το Άγιο Πνεύμα αν δε συνοδεύεται αργά ή γρήγορα από συγκεκριμένη ενέργεια του Αγίου Πνεύματος, που να προξενεί την αναγέννηση του ανθρώπου, η οποία είναι μία συνειδητή εμπειρία. Αν το βάπτισμα στο νερό μας μετέδιδε το Άγιο Πνεύμα, θα είχαν συνείδηση πως έλαβαν το Άγιο Πνεύμα όλοι αυτοί οι άνθρωποι που βαπτίστηκαν νήπια. Αλλά η πίστη γι' αυτούς συνήθως είναι "μωρία" και οι πνευματικές αλήθειες απρόσιτες και ακατάληπτες. Ο Ιησούς Χριστός είπε για το Άγιο Πνεύμα στους μαθητές του: «Αν με αγαπάτε, τις εντολές τις δικές μου θα τηρήσετε. Κι εγώ Θα παρακαλέσω τον Πατέρα και άλλον

Παράκλητο θα σας δώσει, για να είναι μαζί σας στον αιώνα: το Πνεύμα της αλήθειας, που ο κόσμος δε δύναται να το λάβει, γιατί δεν το θωρεί ούτε το γνωρίζει. Εσείς το γνωρίζετε, γιατί κοντά σας μένει και μέσα σας θα είναι» (Ιωάννης 14:15-17). Οι κοσμικοί άνθρωποι, όπως είπε ο Ιησούς, το Πνεύμα το Άγιο δε δύνανται να το λάβουν, γιατί δεν το βλέπουν ούτε το γνωρίζουν. Σ' αυτήν την κατάσταση βρίσκεται η πλειοψηφία των νηπιοβαφτισμένων.

Ο χριστιανός πρέπει να ζητήσει από το Θεό να του δώσει το Άγιο Πνεύμα (Λουκάς 11:13). Το Πνεύμα Του ο Θεός μπορεί να το δώσει είτε κατά τη διάρκεια του βαπτίσματος στο νερό (Ματθ. 3:16) είτε πριν (Πράξ. 10:44-48) είτε μετά από το βάπτισμα στο νερό (Πράξ. 8:12,14-17). Πάντως είναι μία υπόσχεση του Θεού για όλους τους πιστούς (Πράξεις 2:38-39).

Η λήψη του Αγίου Πνεύματος είναι συνειδητή εμπειρία, δεν αρκεί μόνο το βάπτισμα στο νερό σύμφωνα με τη διδασκαλία του Συμεών του Νέου Θεολόγου, που είναι η σωστή Ορθόδοξη διδασκαλία. Όσοι άνθρωποι δεν είναι αναγεννημένοι από το Άγιο Πνεύμα δεν ανήκουν στην Εκκλησία του Ιησού Χριστού (Ιωάννης 3:3-8). Θρήσκοι άνθρωποι μπορεί να είναι μοναχοί, "ιερείς", επίσκοποι, αρχιεπίσκοποι, ο Πάπας ή ο Πατριάρχης, να ανήκουν σε διάφορες εκκλησίες, δόγματα, ιεραρχίες, αλλά όχι απαραίτητα και στην Εκκλησία του Χριστού. Τέτοιοι άνθρωποι χωρίς πνευματική αναγέννηση είναι δυστυχώς οι περισσότεροι κληρικοί, ιερωμένοι και θεολόγοι στην πατρίδα μας. Από χριστιανικής πλευράς, για το Θεό βρίσκονται σε πνευματικό σκοτάδι και στο ίδιο επίπεδο με τους ετερόθρησκους (μουσουλμάνους, βουδιστές κλπ.), τους άπιστους, τους άθεους ή αδιάφορους για τα πνευματικά ανθρώπους, έστω και αν εμφανίζουν εξωτερική μορφή ευσέβειας (Β' Τιμόθ.3:5).

49) Τι πρέπει να κάνει ο άνθρωπος, για να βρει άφεση αμαρτιών από το Θεό και λύτρωση;

Πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι δε σώζει καμιά Εκκλησία, δε σώζει η Ορθοδοξία, σώζει κανένα Δόγμα, δε σώζει η ιδεολογία. Μόνο ο Ιησούς Χριστός, που είναι η αλήθεια προσωποποιημένη, σώζει!

Σήμερα οι πιστοί δε χρειάζεται να πάνε στο Θεό μέσω "ειδικού ιερέα", ούτε χρειάζεται ιερέας να προσευχηθεί γι' αυτούς, ώστε να τους συγχωρεθούν οι αμαρτίες. *Ακριβώς επειδή κάθε χριστιανός είναι ιερέας, που σημαίνει ότι έχει ελεύθερη την είσοδο στην παρουσία του Θεού, έχει το δικαίωμα να πλησιάζει άμεσα και ελεύθερα τον Πατέρα του Θεό και να ζητήσει συγχώρεση για τις δικές του αμαρτίες στο όνομα του Ιησού Χριστού και να αποκτήσει προσωπική σχέση αγάπης με το ζωντανό Θεό.* Ο Θεός μάς μιλά προσωπικά, κι εμείς του μιλάμε. Αυτή είναι η καταπληκτική ελευθερία που μας χορηγεί ο Ιησούς Χριστός. Η πίστη στον Ιησού είναι η μεγαλύτερη επανάσταση. Επανάσταση του φωτός, του καλού και της αγάπης, ενάντια στο σκοτάδι του μίσους και του κακού, που βρίσκεται στον Κόσμο όπου βασιλεύει ο Σατανάς.

«Γιατί ένας Θεός υπάρχει, ένας και μεσίτης μεταξύ Θεού και ανθρώπων, ο άνθρωπος Χριστός Ιησούς, ο οποίος έδωσε τον εαυτό του αντίλυτρο για όλους, τη μαρτυρία που δόθηκε στους δικούς του καθορισμένους καιρούς» (Α' Τιμόθ. 2:5). *Σύμφωνα με αυτό το εδάφιο της Αγίας Γραφής ο Χριστός είναι ο μοναδικός μεσίτης μας προς το Θεό, όντας ο μέγας Αρχιερέας μας. Μόνο μέσω του Χριστού μπορεί κανείς να πάει στον Πατέρα Θεό.* Ο Ιησούς είπε: «Εγώ είμαι η Οδός και η Αλήθεια και η Ζωή. Κανείς δεν έρχεται προς τον Πατέρα παρά μόνο διαμέσου εμένα» (Ιωάννης 14:6).

Κάθε χριστιανός μπορεί να προσευχηθεί άμεσα στο Θεό στο όνομα του Ιησού Χριστού για οτιδήποτε θελήσει: «Επειδή έχουμε, λοιπόν, μέγα Αρχιερέα που έχει διαπεράσει τους ουραμούς, τον Ιησού τον Υιό του Θεού, ας κρατούμε σταθερά την ομολογία μας. Γιατί δεν έχουμε Αρχιερέα που να μη δύναται να συμπαθήσει στις αδυναμίες μας, αλλά έναν που έχει πειραστεί σε όλα όμοια μ' εμάς χωρίς αμαρτία. Ας προσερχόμαστε λοιπόν με παρρησία (=θάρρος) στο θρόνο της χάρης, για να λάβουμε έλεος και να βρούμε χάρη για βοήθεια στον κατάλληλο καιρό» (Εβραίους 4:14-16).

Επίσης βλέπουμε καθαρά στην προσευχή-υπόδειγμα του Ιησού για όλους τους χριστιανούς, στο "Πάτερ Ημών", ότι ο Χριστιανός μπορεί να απευθύνεται άμεσα στο Θεό, ζητώντας συγχώρηση, λέγοντας: «Αφες ημίν τα οφειλήματα ημών ως και ημείς αφίεμεν τοις οφειλέταις ημών». Δεν υπάρχει θέση εδώ για άλλο άνθρωπο, μεσίτη-ιερέα. Η μεσιτεία των ειδικών ιερέων της Παλαιάς Διαθήκης έχει περάσει ανεπιστρεπτή. Τώρα κάθε πιστός μπορεί να συνδιαλέγεται άμεσα με το Θεό.

50) Γιατί αναφέρετε ως μοναδικό μεσίτη το Χριστό; Οι άγιοι στον ουρανό και η Παναγία δε μεσιτεύουν στο Θεό για μας;

Η Αγία Γραφή πουθενά δεν αναφέρει να προσευχόμαστε σε κεκοιμημένους αγίους ή στη Μαρία, τη μακάρια κεχαριτωμένη μητέρα του Κυρίου μας, και να ζητούμε τις μεσιτείες τους.

Αυτοί δεν έχουν πανταχού παρουσία, για να ακούν τις προσευχές μας, ούτε έχουν παντοδυναμία, για να μας βοηθούν, ούτε πανσοφία, για να γνωρίζουν αν είμαστε ειλικρινείς στις προσευχές μας. Δεν είναι θεοί. Τι ακριβώς γίνεται με τις ψυχές των δικαίων αυτή τη στιγμή στον Ουρανό δε μας έχει αποκαλυφτεί λεπτομερώς από το Θεό. Δεν μπορούμε συνεπώς να βασιζόμαστε σε υποθέσεις, για να κάνουμε δόγματα και να τους ανακηρύττουμε δυνατούς μεσίτες ή "πρέσβεις" κοντά στο Θεό. Ούτε να καταγγέλλουμε ως "αιρετικούς" όσους δεν αποδέχονται τα δόγματα της φαντασίας μας, που η Αγία Γραφή δεν αναφέρει. Ας κρατήσουμε στο σημείο αυτό ευλαβικά σιωπή, αφού ο Θεός δε θέλησε να μας φανερώσει τα μυστικά του.

Βεβαίως, κάθε χριστιανός εν ζωή μπορεί να παρακαλέσει (αρχαίο κείμενο: εντυγχάνει) το Θεό για άλλους ανθρώπους, ζητώντας από το Θεό να τους ευλογήσει, αλλά αυτή η παράκληση γίνεται μόνο στο όνομα του Ιησού Χριστού και από αγίους που ζούνε πάνω σ' αυτή τη γη. Αυτό μας φανερώνει η Αγία Γραφή.

Άγιος είναι κάθε πιστός εν ζωή χριστιανός. Έτσι ονομάζονταν όλοι οι χριστιανοί. "Άγιος" σημαίνει "ο αποχωρισμένος από τους ανθρώπους και αφιερωμένος στο Θεό". Άγιοι δεν είναι μόνο αυτοί που η Εκκλησία έχει ανακηρύξει "Αγίους". Άγιος δε σημαίνει τέλειος.

Στο αρχαίο κείμενο της Καινής Διαθήκης πουθενά δεν αναφέρεται η λέξη "μεσίτης" ή "μεσιτεύω" για τους πιστούς χριστιανούς. Αυτές οι λέξεις χρησιμοποιούνται μόνο για το Θεό και τον Ιησού Χριστό. (Γαλ. 3:19, Α' Τιμόθ. 2:5, Εβρ. 6:17, 8:6,9:15).

Μεσίτης είναι αυτός που βρίσκεται στο μέσο. Στη χριστιανική διδασκαλία εννοείται μόνο ο Ιησούς Χριστός που βρίσκεται ανάμεσα στο Θεό και στους ανθρώπους, ο οποίος προσεύχεται ως Παράκλητος (συνήγορος) γ' αυτούς στο Θεό (Α' Ιωάννου 2:1-2).

Η λέξη "εντυγχάνω" που μερικοί τη μεταφράζουν ανεπιτυχώς "μεσιτεύω" κατά λέξη σημαίνει: "πηγαίνω σε κάποιον για να του μιλήσω ή να τον παρακαλέσω, αποτεινόμενος, απευθύνομαι σε κάποιον, ή παρακαλώ για κάποιον ή παραπονιέμαι για κάποιον" (Λεξικό Ευστρατιάδου Της Καινής Διαθήκης). Στην Καινή Διαθήκη χρησιμοποιείται και αυτή η λέξη μόνο σε σχέση με το Χριστό. Από τη λέξη "εντυγχάνω" προέρχεται η λέξη "έντευξις" που σημαίνει: "πράρακληση, δέηση, προσευχή" και μερικοί τη μεταφράζουν "μεσιτεία". Αυτή η τελευταία λέξη χρησιμοποιείται για τους ανθρώπους μέσα στην Καινή Διαθήκη (Α' Τιμόθ. 2:1).

Επίσης δε χρησιμοποιούνται καθόλου στην Καινή Διαθήκη οι λέξεις "πρεσβεία" ή "πρεσβεύω" σε σχέση με την προσευχή στο Θεό υπέρ άλλων ανθρώπων, όπως χρησιμοποιούνται εκτενώς στην εκκλησιαστική ορολογία.

51) Αυτά που λέτε φαίνονται Προτεσταντικά. Συμφωνείτε περισσότερο με τους Ευαγγελικούς και τους Πεντηκοστιανούς, που είναι Προτεστάντες-Διαμαρτυρόμενοι παρά με τους Ορθόδοξους. Πώς μπορείτε ακόμα να λέτε πως είστε Ορθόδοξος;

Ο άνθρωπος πρέπει να αναζητά την Αλήθεια του Θεού και σ' αυτήν να υπακούει. Αν εμείς ως Ορθόδοξοι καταλήξαμε σε συμπεράσματα που κατέληξαν άλλοι ανεξάρτητα από εμάς, αυτό δε μας απασχολεί. Ούτε είμαστε οι πρώτοι. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλος Λούκαρις (18ος αιώνας μ.Χ.), εξετάζοντας και μελετώντας τις Γραφές έφτασε στα ίδια συμπεράσματα με εμάς και συμφωνούσε σχεδόν απόλυτα με τις Διαμαρτυρόμενες Εκκλησίες. Επίσης και ο τέως Οικουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Αθηναγόρας είχε πει ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι δογματικά πιο κοντά στους Διαμαρτυρόμενους παρά στους Ρωμαιοκαθολικούς. Αλλά «ας είναι ο Θεός αληθινός και κάθε άνθρωπος ψεύτης» (Ρωμ. 3:4).

Αν ένας άθεος πει μια αλήθεια, ότι π.χ. η γη γυρνά γύρω από τον ήλιο και όχι το αντίθετο, πρέπει να το απορρίψουμε εκ προοιμίου, επειδή δεν είναι χριστιανός, χωρίς να το εξετάσουμε; Η αλήθεια είναι του Θεού, όποιος και αν τη λέει. Φυσικά, επειδή κάποιος λέει μια αλήθεια, δε σημαίνει πως έχει δίκιο σε οτιδήποτε υποστηρίζει εκτός από αυτήν τη συγκεκριμένη αλήθεια.

Αν οι Διαμαρτυρόμενοι-Προτεστάντες λένε κάποια σωστά πράγματα - και είναι προς τιμή τους - δεν πρέπει εμείς να τα απορρίψουμε επειδή δεν είναι Ορθόδοξοι. Πρέπει να γινόμαστε μιμητές του καλού από όπου και αν προέρχεται. Το κλειστό, φανατικό και μισαλλόδοξο πνεύμα που χαρακτηρίζει μερικούς κύκλους της Ορθόδοξης Εκκλησίας είναι πολύ αντιχριστιανικό.

Πάντως σε μερικά σημεία διαφοροποιούμαστε από τους Διαμαρτυρόμενους. Εμείς θεωρούμε τα Ορθόδοξα εξωτερικά σημεία και σχήματα ως αποδεκτά στη λατρεία μας. Αποδεχόμαστε μερικές εκκλησιαστικές Ορθόδοξες παραδόσεις που τις θεωρούμε "ουδέτερες". *Όσες δηλαδή δεν αντιστρατεύονται στην ουσία της πίστεως*. Δεχόμαστε κάποιες εικόνες μέσα στις Εκκλησίες, ως έργα τέχνης, διακόσμησης, και μέσα διδασκαλίας της χριστιανικής πίστης, χωρίς να τις ασπαζόμαστε, να τις προσκυνούμε, να προσευχόμαστε σ' αυτές ή στα πρόσωπα που απεικονίζουν και να ζητούμε κάποια θαυματουργική τους ενέργεια, γιατί αυτά τα θεωρούμε ειδωλολατρία. Κάνουμε το σημείο του Σταυρού. Δεχόμαστε μια χριστοκεντρική Θεία Λειτουργία απαλλαγμένη από ειδωλολατρικά στοιχεία. Αποδεχόμαστε την Ιερά Παράδοση ως δεσμευτική στην ερμηνεία της Αγίας Γραφής. Μελετούμε τους Πατέρες της Εκκλησίας και αποδεχόμαστε ό,τι ορθό έχουν να πουν, όταν συμφωνεί με την Αγία Γραφή και την Ιερά Παράδοση. Όμως δεν αποκόπτουμε από τη χριστιανική κοινωνία όσους σκέπτονται διαφορετικά από εμάς σ' αυτά τα δευτερεύοντα θέματα για την Πίστη. Αν είναι χριστιανοί αναγεννημένοι και ζουν την κατά Χριστό ζωή, τους θεωρούμε αγαπητούς αδελφούς, έχουμε κοινωνία και συνεργαζόμαστε μαζί τους.

Για να είμαστε δίκαιοι, πρέπει να πούμε ότι πολλοί Θεολόγοι Διαμαρτυρόμενοι μελετούν και εκτιμούν τις γνώμες των Πατέρων της Εκκλησίας και την Ιερά Παράδοση. Μόνον ότι δεν τις θεωρούν δεσμευτικές. Οι μεγαλύτεροι Πατρολόγοι είναι Διαμαρτυρόμενοι, και αυτοί έκαναν τις πιο βαθιές μελέτες πάνω στους Πατέρες της Εκκλησίας. Μάλιστα πολλοί Ορθόδοξοι Θεολόγοι πηγαίνουν συνήθως στην Προτεσταντική Γερμανία, Αγγλία ή Αμερική, για να κάνουν τις μεταπτυχιακές σπουδές τους στη Θεολογία και στην Πατρολογία.

ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Όλες οι πληροφορίες της Αγίας Γραφής, της Ιεράς Παραδόσεως και της Ιστορίας μάς πείθουν απολύτως ότι η "ειδική ιεροσύνη" είναι "ξένον πυρ" (ξένη φωτιά, που συμβολίζει το ξένο πνεύμα) του Ναβάρ και του Αβιούδ στο θυσιαστήριο του Θεού (Λευιτικό 10:1-2), που και αυτό μέλει να δοκιμάσει την κρίση του Παντοδυνάμου. Παρά το γεγονός ότι ο Ναβάρ και ο Αβιούδ ήταν κανονικοί ιερείς, κατά την ώρα της λατρείας πρόσφεραν κάτι δικό τους, "ξένον πυρ", που δεν το είχαν λάβει από το θυσιαστήριο του Θεού. Γι' αυτό δοκίμασαν σκληρά τη θεϊκή κρίση: «Βγήκε φωτιά από το μέρος του Κυρίου και τους κατέφαγε». Η ίδια κρίση αναμένει κάθε θρησκευτική ομάδα που προσφέρει ξένο πνεύμα και αλλότριο δόγμα στη λατρεία της Εκκλησίας. Την κρίση αυτή δοκίμασε και το Βυζάντιο.

Η ιστορία, λοιπόν, είναι ο αψευδής μάρτυρας για τις μεγάλες και πολλές αντιβιβλικές ενέργειες των "ειδικών ιερέων" των δύο Εκκλησιών, Παπικής και Ορθόδοξης, οι οποίες από αιώνες στάθηκαν η μία εναντίον της άλλης σαν δύο αντιμαχόμενα στρατόπεδα. Ποια ήταν η αιτία; Ήταν τα ανθρώπινα ξένα στοιχεία που επέτρεψαν οι υπεύθυνοι να εισχωρήσουν στις Εκκλησίες. Έτσι άλλαξαν και τον τρόπο τέλεσης των εκκλησιαστικών τελετών και η καθεμιά ακολουθεί το δικό της τρόπο για το σκοπό αυτό. Κομμάτιασαν το Χριστό και η καθεμιά υποστηρίζει πως μόνο ο δικός της τρόπος τέλεσης "μυστηρίων" είναι ο σωστός. Με την καταστρατήγηση αυτήν παραμέρισαν τον από Θεού ταγμένο μοναδικό Ιερέα, τον Ιησού, στη θέση του οποίου τοποθέτησαν τον εαυτό τους. Εφόσον όμως απέβαλαν τη βουλή του Θεού, απέβαλε και αυτούς ο Θεός.

Είναι αποδεδειγμένο ιστορικά το γεγονός ότι από την εποχή που οι "ειδικοί ιερείς" υιοθέτησαν την "ειδική ιεροσύνη" ως επί το πλείστον σταμάτησε η Εκκλησία να αναδεικνύει μεγάλα πνεύματα με την εμπειρία του Πνεύματος του Αγίου, όπως ήταν οι Μεταποστολικοί Πατέρες. Η Εκκλησία έχει σήμερα να επιδείξει ανθρώπους αρκετά μορφωμένους, αλλά ξένους ως προς τη βιβλική γραμμή.

Τα πράγματα μιλούν από μόνα τους. Ο καθηγητής Θεολόγος του Πανεπιστημίου Αθηνών Π. Ν. Τρεμπέλας, που τόσες τιμές είχε λάβει εν ζωή από την Εκκλησία και την κοινωνία, στις τελευταίες του στιγμές είπε σ' αυτούς που τον παράστεκαν: «Είμαι ντενεκές, ένα σκουπίδι!... Το έλεος του Θεού ας με συγχωρήσει. Η ζωή μου κατηναλώθη εις την ματαιότητα, χωρίς να υπηρετήσω τον Χριστόν". Και οι παριστάμενοι τον ρώτησαν: «Κύριε Καθηγητά, το να γράφει κανείς βιβλία, τα οποία μελετούν οι Χριστιανοί και ωφελούνται, είναι ματαιότης;» Τότε απάντησε: «Αντί απαντήσεως θα σου πω τους

λόγους του προφητάνακτος: "Ίνα τι συ εκδιηγῆ τα δικαιώματά μου και αναλαμβάνεις την διαθήκην μου διά στόματός σου;"» (Απόσπασμα από τον πρόλογο του βιβλίου Π. Τρεμπέλα, "Εκλογή Ελληνικής Ορθόδοξου Υμνογραφίας"). Τι θλιβερή κατάληξη και πόσο διαφορετικά λόγια από τα θριαμβευτικά εκείνα του αποστόλου Παύλου που στο τέλος της ζωής του έγραφε στο συνεργάτη του Τιμόθεο: «Ο καιρός της αναχώρησής μου έχει φτάσει. Τον καλό αγώνα έχω αγωνιστεί, το δρόμο έχω τελειώσει, την πίστη έχω τηρήσει. Λοιπόν μου απομένει ο στέφανος της δικαιοσύνης, τον οποίο θα μου αποδώσει ο Κύριος εκείνη την ημέρα, ο δίκαιος κριτής, και όχι μόνο σ' εμένα, αλλά και σ' όλους αυτούς που έχουν αγαπήσει την επιφάνειά του» (Β' Τιμόθ. 4:6-8). Η ομολογία αυτή του Π. Τρεμπέλα τα επισφραγίζει όλα και χαρακτηρίζει τις γνώμες όλων εκείνων που καλλιεργούν τον αντιχριστιανικό θεσμό της "ειδικής ιεροσύνης".

Ένα άλλο θέμα εξίσου σημαντικό, στο οποίο επήλθε ριζική απομάκρυνση από το πνεύμα της αρχέγονης εκκλησίας είναι το εξής: Θεωρήθηκε πως γίνεσαι χριστιανός με τη διανοητική αποδοχή ενός "Συμβόλου Πίστεως", με την υπακοή σε κάποια δόγματα, σε κάποια ιεραρχία ή σε κάποιους Ιερούς Κανόνες, όχι με τη ζωντανή σχέση αγάπης μεταξύ της ψυχής του ανθρώπου και του Σωτήρα και Κυρίου Ιησού Χριστού, που δημιουργείται από τη *συνειδητή* αναγέννηση με το Πνεύμα του Θεού ύστερα από προσωπική μετάνοια και πίστη στο πρόσωπο του Χριστού.

Έχει μεγαλύτερη σημασία να γνωρίζουμε το Θεό της Βίβλου παρά τη Βίβλο του Θεού. Έχει μεγαλύτερη σημασία να γνωρίζουμε το Θεό των δογμάτων παρά τα δόγματα που μιλούν για το Θεό. Είναι σπουδαιότερο να γνωρίζουμε προσωπικά το Θεό του Συμβόλου της Πίστεως παρά το Σύμβολο της Πίστεως που μιλά για το Θεό. Έχει μεγαλύτερη σημασία να γνωρίζουμε το Θεό στον οποίο αναφέρονται οι Ιεροί Κανόνες της Εκκλησίας παρά τους Ιερούς Κανόνες που μιλούν για εκκλησιαστικά θέματα. Μπορεί κάποιος να χωλαίνει δογματικά σε μερικά σημεία, και όμως να γνωρίζει προσωπικά το Θεό και να έχει ζωντανή σχέση αγάπης μαζί του. Από την άλλη, μπορεί κάποιος να είναι "Ορθόδοξος" στα δόγματά του και όμως να είναι εντελώς νεκρός στη σχέση του με το Θεό. Ο Ιησούς Χριστός δεν είπε κάποιες αλήθειες, αυτός είναι η Αλήθεια προσωποποιημένη. Γνωρίζοντας προσωπικά τον Ιησού Χριστό γνωρίζεις την Αλήθεια, όχι απλώς γνωρίζοντας κάποιες αληθινές φράσεις, κάποιες αληθινές πληροφορίες, κάποιες γνώσεις. Η χριστιανική πίστη δεν είναι ιδεολογία ή μια καλύτερη φιλοσοφία, αλλά βίωμα, τρόπος ζωής, ζωντανή σχέση αγάπης της προσωπικότητας του ανθρώπου με τον αναστημένο Θεάνθρωπο.

Έτσι, ειδικά μετά την επικράτηση του νηπιοβαφτίσματος δημιουργήθηκε μια σωρεία ψευτοχριστιανών επιφανειακά εκχριστιανισμένων, όπως υπάρχουν και τώρα, που εμφάνιζαν εξωτερικά τη θρησκεία του χριστιανού, όχι όμως τη συνειδητή πίστη, νομίζοντας πως το νηπιοβάφτισμα τους μετέβαλε μαγικά σε χριστιανούς, τους αναγεννούσε πνευματικά και τους έσωζε, παρόλον ότι το νήπιο δεν μπορεί να πιστέψει συνειδητά.

Αναγνωρίζουμε ότι είναι δύσκολη η μετακίνηση από όλα εκείνα που η επιρροή των "ειδικών ιερέων" επέβαλε. Είναι όμως αναγκαία για τη σωτηρία των ανθρώπων και για να αποκτήσουν αγαθή συνείδηση ενώπιον του Θεού οι ιερωμένοι και γενικά οι θρησκευόμενοι της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Αλλιώς απαλλαγή από τα κακώς κείμενα δεν μπορεί να υπάρξει ούτε ευλογία Θεού μέσα στην Εκκλησία μας. Η αμετακινήσια των κακώς κειμένων αφήνει τους ανθρώπους στην άγνοια. Επειδή νομίζει ο λαός ότι ο ιερέας υπάρχει, για να τακτοποιεί την αιώνια θέση κάθε ανθρώπου στην αιωνιότητα, δε μελετά, δεν ερευνά, αλλά πιστεύει ότι με κάποια λειτουργία, με μνημόσυνα, με συγχωροχάρτια θα έχει κάποια αόριστη ελπίδα. Αυτά πιστεύουν και οι Θεολόγοι, και έτσι η θεολογία των δύο Εκκλησιών της Ρωμαιοκαθολικής και της Ορθόδοξης Εκκλησίας αλλοιώνεται, πλαστογραφείται και δε βρίσκεται στα επίπεδα της αμερόληπτης ακαδημαϊκής επιστήμης.

Ρωτούμε: Είναι ή δεν είναι αληθινό και Θεόπνευστο το περιεχόμενο της Αγίας Γραφής; Γράφει ή δε γράφει σαφώς και κατηγορηματικά ο αψευδής λόγος του Θεού ότι η ιεροσύνη των Ιουδαίων μετατέθηκε στο πρόσωπο του Χριστού και «όταν μετατίθεται η ιεροσύνη, κατ' ανάγκη γίνεται μετάθεση του Νόμου;» Μιλώντας με νομικούς όρους, η αναστύλωση της ειδικής ιεροσύνης μέσα στην Εκκλησία είναι αντιποίηση Αρχής και Εξουσίας. Αν κάτι τέτοιο τιμωρείται στα ανθρώπινα πράγματα, πόσο μάλλον τιμωρείται για τα θεϊκά.

Αγαπητοί μας, θλιβόμαστε και υποφέρουμε γιατί αναγκαζόμαστε να μιλάμε έτσι. Σαν τον απόστολο Παύλο, που έγραφε αυστηρά στους Γαλάτες στην επιστολή του προς εκείνους, θα θέλαμε κι

εμείς να σας έχουμε κοντά μας, για να αλλάξουμε τον τόνο της φωνής μας. Αλλά λάβετε υπόψη σας ότι υπάρχει και εισαγγελέας, ο Χριστός, που εποπτεύει τις παραβάσεις του λόγου Του. «Ο λόγος που μίλησα, εκείνος θα κρίνει τον άνθρωπο κατά την έσχατη ημέρα» (Ιωάν. 12:48), είπε Εκείνος. Αν μιλούμε έτσι, μιλούμε γιατί υποφέρουμε αναλογιζόμενοι το δικό σας αιώνιο μέλλον, εσάς των κληρικών και των θεολόγων, και το μέλλον όσων σας ακούν, υποτάσσονται σ' εσάς και τους ποιμαίνετε. Τους οδηγείτε στην αιώνια απώλεια μαζί με τους εαυτούς σας!

Αν δώσουμε το λόγο στον ιερό Αυγουστίνο, θα τον ακούσουμε να λέει: «Δεν υπάρχει κανείς σχεδόν μεταξύ εκείνων που πιστεύουν που να αμφιβάλλει για το γεγονός ότι η ιουδαϊκή ιεροσύνη ήταν προτύπωση του μελλοντικού βασιλικού ιερατεύματος, που υπάρχει ήδη στην Εκκλησία και στο οποίο καθιερώνονται *όλοι εκείνοι που ανήκουν στο σώμα του Χριστού, του ύψιστου και αληθινού κυρίαρχου των ιερέων!* Γιατί οι πιστοί λαμβάνουν ήδη το χρίσμα (του Αγίου Πνεύματος), το οποίο άλλοτε επιφύλασσόταν προνομιακά μόνο για τους βασιλιάδες και αρχιερείς».

Αν επικαλεστούμε το μεγάλο Τερτυλλιανό, θα μας δώσει ακριβείς πληροφορίες και θα μας πει: «*Δεν είμαστε ιερείς; Είναι γραμμένο: "Μας έκανε βασιλεία, ιερείς για το Θεό και Πατέρα Του"* (Αποκάλ. 1:6)... και μπορείς να προσφέρεις (τον αναμνηστικό δείπνο) και να βαπτίζεις και είσαι ιερέας... Αν έχεις το δικαίωμα του ιερέα,... πρέπει να έχεις και τις υποχρεώσεις του ιερέα».

Αναφερόμενη η "ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ ΖΩΗ" στο ίδιο θέμα, ότι ο Θεός είναι ο αληθινός, ο μοναδικός, ο αιώνιος Αρχιερέας, γράφει: «*Συ είσαι ιερέυς, ουχί προσωρινός, αλλά αιώνιος... υπό την τοιαύτην δε έποψιν η βασιλεία σου και η ιερωσύνη σου είναι αξιώματα αιώνια, χωρίς να μεταβιβάζονται διαδοχικώς εις άλλα πρόσωπα*» (ΖΩΗ, σελ. 19/1924, σελ. 258, σελ. 298/1925 και 25-8-1957).

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Η σημερινή διδασκαλία της Ορθόδοξης Εκκλησίας ότι διά του ιερέως δίνεται η άφεση των αμαρτιών στερείται βιβλικής και ιστορικής βάσης. Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο, για να έχει μαζί του προσωπική στενή επαφή. Ο "ειδικός ιερέας" τον χωρίζει, γιατί δεν τον αφήνει να εξασκήσει το προνόμιο που του έδωσε ο Θεός και να του λέει μόνος του, «Άφες ημίν τα οφειλήματα ημών». Ο Θεός επιθυμεί και θέλει να δημιουργήσει στενή προσωπική σχέση με τον άνθρωπο. Γι' αυτό έστειλε τον Ιησού Χριστό και τακτοποίησε τη σχέση του ανθρώπου με το Θεό, για να μπορεί ο καθένας να τον πλησιάσει και να του πει: «Πάτερ ημών ο εν τοις ουρανοίς». Οι "ιερείς" όμως τον εμποδίζουν, γιατί επιμένουν πρώτα εκείνοι να του δώσουν άφεση αμαρτιών. *Γι' αυτό όσοι ακολουθούν τους "ειδικούς ιερείς" συνήθως δεν έχουν άμεση προσωπική σχέση με το Θεό στη ζωή τους. Αυτό μπορεί να οδηγήσει στην απώλεια της Ψυχής τους.* Ο θεϊός Λυτρωτής απορρίπτει αυτήν τη διαστρεβλωμένη διδασκαλία και λέει: «Κανείς δεν έρχεται προς τον Πατέρα παρά μόνο διαμέσου εμένα» (Ιωάν. 14:6). «*Ιδού, στέκομαι στη θύρα και κρούω. Αν ακούσει κανείς τη φωνή μου και ανοίξει τη θύρα, θα εισέλθω και θα δειπνήσω μαζί του και αυτός μαζί μου*» (Αποκάλυψη 3:20). Αυτά τα λόγια δείχνουν ότι ο Χριστός θέλει να μπει μέσα στην καρδιά του ανθρώπου, να γίνει φίλος του και να του χαρίσει αιώνια ζωή.

Ο Θεός συνδέεται με τους ανθρώπους με αιώνιες υποσχέσεις αμνηστίας και χάρης. «*Θα είμαι ευμενής στις αδικίες τους και τις αμαρτίες τους δε θα τις θυμάμαι πια*» (Εβραίους 8:12). Έπειτα λοιπόν από αυτές τις τόσο σοβαρές και αμετάκλητες υποσχέσεις του Θεού, οι "ειδικοί ιερείς" δεν έχουν καμιά θέση ως μεσίτες ανάμεσα στους λυτρωμένους του Χριστού και στο Θεό. Είναι υπεράριθμοι. Γι' αυτό με αγάπη τους λέμε: «*Παραμερίστε. Αφήστε τους χριστιανούς να έχουν προσωπική και άμεση σχέση με το Θεό τους, χωρίς να τους εμποδίζετε. Ο Θεός μπορεί να συγχωρήσει και τις δικές σας αμαρτίες, τις θεληματικές ή από άγνοια, και να σώσει κι εσάς που νομίζατε πως ήσασταν χειροτονημένοι ως ειδικοί ιερείς*».

Ο σκοπός για τον οποίο θυσιάστηκε ο Χριστός ήταν να ελευθερώσει τον άνθρωπο τόσο από την αμαρτία όσο και από την επίγεια ιεροσύνη, γιατί αυτή κλείνει το δρόμο προς την παρουσία του Θεού. Έτσι, λοιπόν, Αυτός παρουσιάζεται ως αντιπρόσωπος ενώπιον του Θεού για εκείνους που πιστεύουν και μετανοούν, και δυνάμει της θυσίας-αίματός Του αιτεί χάρη από τον Πατέρα. Θεωρεί, επίσης, τους λυτρωμένους ως συγκληρονόμους Του και παρακαλεί τον Πατέρα Θεό να τους φυλάττει στο όνομά Του από τον Πονηρό (Ιωάν. 17:11,15). Με τα ιερατικά συστήματα εμποδίζεται ο άνθρωπος να ζει σε άμεση

επαφή με το Θεό στη ζωή του. Άραγε το αναλογιζόμαστε; Είναι φοβερό να καταναλώνει ο άνθρωπος μια ολόκληρη ζωή μέσα στην Εκκλησία και να μην ξέρει ότι μπορεί να αποκτήσει στενή σχέση με το Θεό. Η θέση του "ιερέα" τον εμποδίζει.

ΠΡΟΤΡΟΠΕΣ

Φίλε αγαπητέ μου, όποιος και αν είσαι εσύ που με διαβάζεις, δέξου τον Ιησού Χριστό στη ζωή σου. Πες του απευθείας εκεί όπου βρίσκεσαι:

«Κύριε Ιησού Χριστέ, θέλω να έρθεις στη ζωή μου. Συχώρησέ με για όσες αμαρτίες έκανα. Εσύ τις πλήρωσες όλες με τη θυσία Σου πάνω στο σταυρό. Σ' ευχαριστώ.

Ανοίγω την καρδιά μου, έλα, Κύριε. Ανάλαβέ με. Είμαι δικός σου. Σε δέχομαι ως Σωτήρα μου και Κύριό μου, Κυρίαρχο της ζωής μου. Κυβέρνη με Εσύ με το Πνεύμα Σου και τις δυνάμεις Σου. Σ' ευχαριστώ για την αιώνια ζωή που μου χαρίζεις. Δώσε μου το Άγιο Πνεύμα σου και αναγέννησέ με. Αξίωσε με να γίνω εκείνος που θέλει η αιώνια αγάπη Σου».

Αν είσαι κληρικός, μοναχός ή θεολόγος, και κατάλαβες την αλήθεια όσων διάβασες και θέλεις να σωθείς, γνώριζε ότι υπάρχει ελπίδα και για σένα! Ζήτησέ του συγγνώμη για τις πλάνες που υποστήριζες και δίδασκες λαθεμένα στους ανθρώπους. Ο Χριστός καταλαβαίνει την αγωνία σου. Ξέρει τις σκέψεις σου. Ξέρει ότι σκέφτεσαι τι θα κάνεις και πώς θα επιζήσεις αν αποφασίσεις να τον ακολουθήσεις από τώρα με όλη την καρδιά σου. Αυτός θα σου δείξει το δρόμο και θα σε καθοδηγήσει. Ζήτησέ του σοφία και οδηγία Πνεύματος Αγίου.

Να είσαι βέβαιος ότι σε ακούει! Η ώρα αυτή θα είναι ο σπουδαιότερος σταθμός στη ζωή σου. Θα συμβεί σ' εσένα αυτό που ο Λόγος του Θεού ονομάζει "πνευματική αναγέννηση" ή "γέννηση άνωθεν" (Ιωάν. 3:3-8). Πολλά πράγματα στη ζωή σου θα αλλάξουν, είτε έντονα είτε αθόρυβα, αλλά πάντως πραγματικά. Θα ελευθερωθείς από το στείο θρησκευτικό πνεύμα. Ο Χριστός θα είναι ένα πλέον μαζί σου. Θα είναι ο Σωτήρας σου και θα σε φυλάττει από τον Πονηρό. Αυτός θα είναι η ελπίδα σου. Οι αμαρτίες σου πια δεν θα υπάρχουν. Αυτός τις εξαφάνισε σύμφωνα με την υπόσχεσή Του. Είσαι μέλος της θείκης οικογένειας, παιδί του Θεού και συγκληρονόμος του Ιησού Χριστού. Θα έχεις από τώρα την αιώνια ζωή και τη βεβαιότητα πως θα φτάσεις εκεί (Α' Ιωάννου 5:13).

Είσαι νέο κτίσμα, με νέες δυνάμεις, νέες προτιμήσεις, νέους συλλογισμούς και βρίσκεσαι σε νέους δρόμους. Βρήκες τον προορισμό σου και η ζωή σου έχει θεϊκό περιεχόμενο. Τώρα πρέπει να έχεις το Χριστό ως κέντρο της ζωής σου, όχι τον εαυτό σου. Έγινες Θεοκεντρικός από εγωκεντρικός που ήσουν.

Τρία είναι τα βασικά μέσα της χάρις, για να αυξηθείς στην πίστη:

1) Να προσεύχεσαι τακτικά. Η προσευχή ανοίγει τον ουρανό, για να έρθουν η δύναμη, τα χαρίσματα, ο καρπός και η καθοδήγηση του Αγίου Πνεύματος στη ζωή σου.

2) Να μελετάς συστηματικά την Αγία Γραφή, για να τρέφεις την ψυχή σου με το "λογικό άδολο γάλο" του Λόγου του Θεού.

3) Βρες μια συντροφιά πιστών αναγεννημένων ανθρώπων από το Πνεύμα του Θεού, όπως εσύ, όπου θα μπορείς να μαθητεύσεις, να οικοδομηθείς πνευματικά, να λατρεύεις τον Κύριο και να έχεις πνευματική επικοινωνία. Τέτοιοι άνθρωποι είναι αληθινά μέλη της Εκκλησίας του Χριστού.

Τώρα, απομένει να κάνεις τα καλά έργα που απορρέουν από την πίστη στο Χριστό. Όταν λέμε "καλά έργα", εννοούμε τη χριστιανική ζωή και συμπεριφορά, την έμπρακτη αγάπη προς τον πλησίον. Πίστη, χωρίς συνεπή έργα που να απορρέουν από αυτήν, είναι νεκρή (Ιάκωβος 2:26). Δεν κάνουμε έργα, για να σωθούμε. Αυτά ονομάζονται "έργα του Νόμου" μέσω των οποίων κανείς δε σώζεται. Κάνουμε έργα, επειδή είμαστε σωσμένοι. Αυτά είναι τα έργα της πίστης, τα οποία είναι απαραίτητα για τη σωτηρία, γιατί είναι ένδειξη πως η πίστη σου είναι ζωντανή - είναι καρπός της αναγεννημένης ζωής.

Απόφυγε τους φανατισμένους θρησκόληπτους ανθρώπους, χωρίς πνευματική αναγέννηση. Θα σε μπερδέψουν, θα σε ψυχράνουν και θα σε απομακρύνουν από τον Κύριο Ιησού Χριστό. Ή θα σε φανατίσουν στο λαθεμένο δρόμο τους. Την πίστη τους ο απ. Παύλος την ονομάζει "εθελοθησκεία" (Κολοσσαείς 2:23). Δηλαδή θρησκεία που προέρχεται από δική τους θέληση, όχι από το Θεό. Αυτοί είναι σαν τους Φαρισαίους, που προσπαθούσαν να κάνουν έναν προσήλυτο και τον έκαναν «δυο φορές πιο άξιο για την Κόλαση από αυτούς», όπως είπε ο Χριστός (Ματθ. 23:15).

Να ομολογείς με τη ζωή σου και τα λόγια σου την πίστη σου, γιατί λέει ο Κύριος: «Καθέναν που θα με ομολογήσει ζώντας μέσα σ' Εμένα μπροστά στους ανθρώπους, θα τον ομολογήσω και εγώ ζώντας μέσα σ' αυτόν μπροστά στον πατέρα μου που είναι στους ουρανούς. Όποιον όμως με αρνηθεί μπροστά στους ανθρώπους, θα αρνηθώ κι εγώ αυτόν μπροστά στον Πατέρα μου που είναι στους ουρανούς» (Ματθ. 10:32-33).

Μια από τις μεγαλύτερες αποτυχίες της ανθρώπινης φύσης στο Χριστιανισμό και ιδιαίτερα στην Ορθόδοξη Εκκλησία είναι η τάση να υποκαταστήσει την πραγματικότητα με τους τύπους, την ουσία με την εξωτερική μορφή, τη ζωή με τις ιδέες στα άρθρα και στα σύμβολα Πίστης. Πρέπει κάθε Χριστιανός, αν θέλει να ονομάζεται έτσι, να καλλιεργήσει μία πνευματική προσωπική σχέση με τον Κύριο Ιησού Χριστό στην προσευχή, που να είναι αληθινή και βαθιά, μια σχέση που να τον αναλώνει και να εστιάζει σε Αυτόν την καρδιά του ολοκληρωτικά και αδιαίρετα. Έχε απόλυτη εμπιστοσύνη στο Θεό και αφήνέ Τον να σε κατευθύνει με το Άγιο Πνεύμα Του. Ευχόμαστε να ιδωθούμε μαζί σου κάποτε στον Ουρανό, στον Παράδεισο, μαζί με τον Ιησού Χριστό. Αμήν.

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ

Τα λόγια αυτά που διαβάσατε πιο πάνω έχουν γραφτεί από συνειδητούς Χριστιανούς Ορθόδοξους. Μπορεί να φαίνεται περίεργο σε μερικούς πώς είναι κάτι τέτοιο δυνατόν, αφού κατακρίνεται η βασική δογματική διδασκαλία περί ειδικής ιεροσύνης, που είναι ο θεμέλιος λίθος της σημερινής Ορθόδοξης αλλά και της Καθολικής Εκκλησίας.

Διευκρινίζουμε, όμως, πως ακριβώς επειδή είμαστε Ορθόδοξοι Χριστιανοί, πονούμε για τη σημερινή κατάσταση της μητέρας μας Εκκλησίας και θέλουμε να λέμε την αλήθεια με αγάπη, γιατί αγαπούμε το Θεό και τον πλησίον μας. Η κρίση του Θεού θα πέσει πάνω στα κεφάλια όσων γνωρίζουν την αλήθεια, αλλά τη διαστρέφουν. Εμείς φοβόμαστε το Θεό, γι' αυτό δε θέλουμε να κρατούμε την αλήθεια Του κρυμμένη «κάτω από το μύδι». Δεν είμαστε ούτε "ετερόδοξοι" ούτε αιρετικοί. Αν και πολλοί από αυτούς που έτσι τους ονομάζουν οι "ιερείς" μας είναι πολύ πιο Χριστιανοί από εκείνους. Θέλουμε να υπακούμε στον Κύριο μας Ιησού Χριστό. Γι' αυτό συνιστούμε σε όλους τους ειλικρινείς και ευσεβείς Ορθόδοξους Χριστιανούς:

Διαβάστε την Αγία Γραφή και συγκρίνετε αν αυτά που σας δίδαξαν στο σχολείο στο μάθημα των θρησκευτικών ή μάθατε στην Εκκλησία και στα κατηχητικά σχολεία συμφωνούν με όσα θα διαβάσετε εκεί: Προσευχηθείτε στο Θεό και ζητήστε Του Αυτός να σας φωτίσει και να σας δείξει την Αλήθεια. Εκείνος θα το κάνει!

(Για κάθε λεπτομερή ανάλυση του θέματος "Γενική και ειδική ιεροσύνη" ο αναγνώστης παραπέμπεται στο βιβλίο ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΙΕΡΑΤΕΥΜΑ του Στ. Χαραλαμπίκη. Βλέπε βιβλιογραφία).

Αν ενδιαφέρεστε για περισσότερη συζήτηση στα θέματα που αναφέραμε ελάτε στη διεύθυνση:

«Αναμορφωμένη Χριστιανική Ορθόδοξη Εκκλησία». Ανδρέου Μεταξά 26, 2ος όροφος, Εξάρχεια, Αθήνα. τηλ. 3301171, 6211019 Ωρες: Κυριακή 10:30 π.μ. Τετάρτη 7:00 μ.μ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Υπάρχει εκτεταμένη βιβλιογραφία ελληνική και ξένη. Τα κυριότερα βιβλία αναφοράς μας ήταν:

1) Ιακώβου (Γεωργίου) Πηλίλη, Επισκόπου Κατάνης, Θεολόγου, "Η Χριστιανική Ιερωσύνη" εκδ. Καμπανά 1988.

2) Παναγιώτου Τρεμπέλα, Καθηγητού Θεολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, «Οι λαϊκοί εν τη Εκκλησία. Το βασίλειον ιεράτευμα». Εκδ. "Σωτήρ".

3) Του ίδιου «Δογματική», Εκδ. "Σωτήρ".

4) Στυλιανού Χαραλαμπίκη, Θεολόγου, "Το βασίλειον ιεράτευμα". 1971

5) Του ίδιου, «Τα ανάποδα της Θρησκείας» 1984, Β' Έκδοση.

6) Του ίδιου, "Η μαύρη θρησκευτική βίβλος», Αθήνα 1978.

7) Του ίδιου, «Εκκλησιαστική Μεταρρύθμιση», Αθήνα 1983.

8) Του ίδιου, «Η αλήθεια και το καλλιεργημένο ψεύδος», Αθήνα 1994.

- 9) Σπύρου Φίλου, «Η ετυμολογία της αλήθειας. Δημόσια κατάθεση ντοκουμέντων». Μελέτη επί του "μυστηρίου της εξομολογήσεως", 2 τόμοι.
- 10) «Καινή Διαθήκη» Μεταγλώττιση. Εκδόσεις "Βίβλος" 1991.
- 11) «Η Παλαιά Διαθήκη» Μετάφραση Νεόφυτου Βάμβα σε νεοελληνική μεταφορά. Σπύρου Φίλου, Εκδ. "Πέργαμος". 1993.
- 12) Δρος Γεράσιμου Ζερβόπουλου, «Γραφές και Παραδόσεις», 2η έκδοση. Ελεύθερες Εκδόσεις.
- 13) Του ίδιου, «Η Παρθένος Μαρία και οι Άγιοι, στο φως της Αγίας Γραφής και της Ιστορίας». Ελεύθερες Εκδόσεις.
- 14) Αγίου Ειρηναίου επισκόπου Λουγδούνου, «Έλεγχος και ανατροπή της ψευδωνύμου γνώσεως», Μετάφραση Ειρηναίου Χατζηγεφραμίδα, Δ.Ο., Αρχιμανδρίτου, Θεσσαλονίκη 1991.
- 15) Παπα-Κώστα Μπαλωμένου. «Ο Σεραφεΐμ, ο Σετάκης κι εγώ». Εκδ. "Δωδώνη", 1988.
- 16) Ιωάννου Ευταξία. Καθηγητού Πανεπιστημίου Αθηνών, «Του Κανονικού Δικαίου της Ορθόδοξου Ανατολικής Εκκλησίας, τα περί ιερατικής εξουσίας». Αθήναι 1872.
- 17) «Οι αποστολικοί Πατέρες». Εκδόσεις "Αστήρ".
- 18) «Αποστολικοί Πατέρες» 4ος τόμος, Εκδοτικός οίκος Ελευθ. Μερετάκη, "Το Βυζάντιον". Θεσσαλονίκη 1994.
- 19) Χρυσοστόμου Κωνσταντινίδη, Μητροπολίτου Μύρων, Καθηγητού της Ορθόδοξης Δογματικής Θεολογίας, «Ορθόδοξοι Κατόψεις», Τόμος Α' Θεολογία, αναφέρει άρθρα "Περί Ιεράς Παραδόσεως". Εκδ. "Τέρτιος". Κατερίνη 1990.
- (Πολλά από τα βιβλία της βιβλιογραφίας μπορείτε να τα προμηθευτείτε στο βιβλιοπωλείο «Ανώγειο», Αβέρωφ 13, Αθήνα, τηλ. 210-8231328).

ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ!